

Boji med Nemčijo in Anglijo

Napadi na Anglijo

Nemško vojno poročilo pravi, da so v avgustu potopili za 596.000 ton angleških ladij —

Berlin, 7. septembra. AA. (DNB.) Vrhovno poveljstvo nemške vojaške sile sporoča:

Včeraj so nemška letala izvedla napade na važne vojaške naprave v jugovzhodni Angliji. Uspešno so bile bombardirane letalske tovarne v Rochesteru in Weybridgeu, skladišča olja in benecina ob izlivu Temze in letališče pri Cuneju. Zbitih je bilo več lovskih letal, ki so skušala ovirati delovanje nemških letal.

Ponoči je bilo delovanje nemških letal namenjeno pristanikom, tovarnam za vojno industrijo in drugim vojaškim objektom. V Liverpoolu, Manchesteru in v nekaterih drugih pristaniščih v južni Angliji je bila povzročena večja škoda. Na severovzhodni obali je bila nedaleč od Aberdeena potopljena neka 6000 tonska trgovska ladja.

Pred razna angleška pristanišča so bile vržene mine iz letal.

Nasprotnik je ponoči izvedel nov napad na nemško prestolnico ter je z napadom na nevojaške naprave povzročil precejšnjo škodo in ranil več oseb.

Zaradi takega ravnanja angleških letal so tudi nemške letalske sile začele z večjimi napadi na sami London. Preteklo noč so bili zažgani dokl vzhodno od Londona. Prav tako so bili povzročeni požari v skladiščih olja blizu izliva Temze.

Včeraj je sovražnik skupno izgubil 66 letal, in sicer 52 v letalskih spopadih, 13 pa na letališčih. Ena sovražna letala je bilo zbito severno od Hannovera, neko drugo letalo pa je padlo nedaleč od Kanala Dortmund-Ems. 24 nemških letal se ni vrnilo.

Od 1. do 31. avgusta je bilo potopljeno sovražnega brodovja ali pa brodovja, ki je v službi sovražnika od naših podmornic za 503.000 ton, z delovanjem ostalih naših pomorskih sil pa 93.000 ton, kar da skupaj 596.500 ton. Te številke pa ne vsebujejo izgubljenih sovražnih ladij, ki so se potopile zaradi min. Te izgube bodo objavljene pozneje. Gornje izgube so dejanske, ker so jih potrdili podatki nemške oborožene sile.

Od začetka vojne je sovražnik izgubil v svoji trgovski mornarici zaradi delovanja naših podmornic 2.188.000 ton, zaradi delovanja drugih pomorskih sil pa 1.553.000 ton. Skupno znašajo izgube v teku enega leta vojne 4.323.000 angleškega trgovskega brodovja.

Nemška poročila

Berlin, 7. septembra. AA. (DNB.) Kakor se zve, so bili napadi nemških letal na Anglijo v minuli noči zelo uspešni. Izvršeni so bili na industrijske in pristaniške naprave. Glavni cilji napadov so bili Liverpool, Manchester in Derby. Na mnogih krajih so nastali požari benecinskih skladišč, žitnih skladišč, hladilnic in drugih vojaško važnih naprav. Številne pristaniške naprave so bile porušene. Napadi na Liverpool so bili izvedeni zelo uspešno, ter so nemške bombe zadele velike mine. V Manchesteru so bile pristaniške naprave znatno poškodovane. Zadnji napadi nemških letal nad Anglijo so zadeli predvsem preskrbo Anglije z živilom, kar je znano, da je Liverpool glavna luka za uvoz življenjskih potrebščin. Nemška letala so letela tudi nad predeli Škotske, ter so pri vrnitvi srečala severovzhodno od Aberdeena nek konvoj, ki so ga z uspehom napadli. Potopljena je bila trgovska ladja, ki je imela 6000 ton. Tri ladje so bile poškodovane. Napadene so bile tudi pristaniške naprave v Londonu. Opaziti je bilo številne požare. Na nemška letala so streljali protiletalski topovi, toda posebnega učinka ni bilo. Vzhodno od Croydona so bile v zraku borbe med nekimi nemškimi vojnimi letalom in angleškimi lovci. Angleški lovec je bil zbit.

Angleška poročila

London, 7. septembra. t. (Reuter.) Letalsko ministvo poroča, da so nemška letala ponoči napadla razne dele države. Glavni napad je bil na London in na nekatera mesta na severozahodu Anglije. Na London so bile vržene eksplozivne in zažigalne bombe in je bilo zadetih več industrijskih zgradb. Bombe so povzročile tudi nekaj požarov. Ponekod so bili poškodovani vodovodi in plinske napeljave. Nekaj oseb je bilo mrtvih, nekaj ranjenih. V severni Angliji so napadi po-

vzročili nekaj škode in je bila zadeta neka otroška bolnišnica. Več ljudi je bilo ranjenih, nekaj pa jih je izgubilo življenje.

London, 7. septembra. AA. (Reuter.) Šesti znak za alarm v londonski pokrajini in Londonu je bil dan ob 1 ponoči. Tekom napadov v minuli noči so se poslužila sovražna letala nove taktike. Spuščala so najprej rakete, ki so razsvetlile velik prostor ter se nato odstranila, da bi se izognila učinku protiletalskega topništva. Vendar so se potem, ko so rakete letele že nizko in razsvetljevale objekte, ki naj bi jih napadla, ponovno vrnila. Toda protiletalsko topništvo jih je tudi ob tej priliki sprejelo s protiletalskim ognjem.

London, 7. sept. AA. Reuter: Sovražni napadi na Veliko Britanijo so bili popoldne že manj obsejni. Izveden je bil napad na neko letališče v kentski grafiji. Prav tako je bilo napadeno neko mesto na zahodu, kjer je sedež škofa, in kjer so bile poškodovane sola in druge zgradbe okrog katedrale. Zrtev ni bilo. Po dobljenih poročilih, ki so prispela dopoldne, so britanska letalska letala zbita dve sovražni letali, in sicer ena bombnik in eno lovsko letalo. Britanska letala niso imela izgub. Naknadno se izve, da so britanski lovci včeraj zbili še eno sovražno letalo, kar pomeni, da je bilo včeraj v celem zbitih 46 sovražnih letal. Prav tako se izve, da se je ob devet britanskih pilotov, za katere je bilo rečeno, da so se ubili, dva pilota rešila.

Ameriški listi o

»strahotah letalskega vojskovanja med Anglijo in Nemčijo«

New York, 7. sept. b. Londonski poročevalci ameriških listov opisujejo strahote letalskega vojskovanja med Anglijo in Nemčijo. Dopisniki trdijo, da so London in okolice v zadnjih 24 urah nemška letala napadla sedemkrat. Od napadov so nekateri trajali po več ur. Trdijo, da nemška letala napadajo v valovih po več sto letal in obisajo vojne naprave in okoliške zgradbe s številnimi bombami. Neprestano se čujejo eksplozije in bobnenje letalskih motorjev v londonski okolici in nad drugimi angleškimi pokrajinami. Ponoči razsvetljejo nebo na stotine žarometov, protiletalske baterije pa neprestano bruhaajo ogenj proti napadalcem. Nemški bombniki spuščajo najprej svetlobne granate, nato posebne bombe za teroriziranje prebivalstva, katerim sledijo težke eksplozivne bombe.

Napadi na Nemčijo

Nemška poročila

Berlin, 7. septembra. AA. DNB: V toku noči se je samo malemu številu sovražnih letal posrečilo

Kje pa so se potikali drugi...

V »Slovenskem Narodu« beremo med poročili o slovenskih odkritja kraljevega spomenika v Ljubljani že kar v naslovu, da so je na telovadišču ljubljanskega Sokola včeraj jutraj zbralo nad 3000 sokolov in okolic. Ker smo jih pri slavnosti sami na Kongresnem trgu ter pri prihodu na trg in pri odhodu našli samo 720, nastaja vprašanje, kje so ostali drugi... Sokolski predstojniki naj napravijo strogo preiskavo, da spoznajo vzroke tako velike nediscipliniranosti in da doženejo, kod se je med slovenskimi odkrivanja spomenika, kjer je vrhovni predstojnik slovenskih sokolov govoril slavnostni govor, potikalo nad 2300 sokolov in okolic, ki bi imeli biti na slavnosti. Je pa res čudno, da gre vse narobe!

Razstava slovenskih umetnikov v Zagrebu

Zagreb, 7. sept. b. Jutri bo v Zagrebu odprta razstava 11 slovenskih umetnikov v domu likovne umetnosti kralja Petra Osvoboditelja. Na razstavi bo okrog 150 del, od katerih 45 plastičnih. Razstavili so: Stane Kregar, Zoran Mušič, Maksim Sedej, France Pavlovec, Zoran Didek, Marij Pregelj, Franc Mihelič, Niko Omerza, Evgen Sajovic in kiparji: Niko Pirnat, Zdenko Kalin ter Karel Putrih. Vsi umetniki so danes prišli v Zagreb, ki bodo jutri prisostvovali otvoritvi razstave. Dr. Bratko Kreft bo imel pri tej priliki predavanje v hrvaščini o sodobni slov. likovni umetnosti.

Angleži o Antonescu

London, 7. sept. Londonski radio je prenašal govor znanega poznaveala srednje in vzhodno-evropskih razmer, političnega pisatelja Wickhama Steeda, ki je omenil tudi spremembe v Romuniji. O generalu Antonescu je izrekel največjo pohvalo, češ da je dober vojak in moč čistih rok. Nekaj let je bil vojaški ataše v Londonu. On je izdelal načrt za pohod romunske armade na Madžarsko leta 1919. Pozneje se je pri vladajoči skupini korupcionistov zasovražil je zaradi tega mnogo trpel. Steed pravi, da je to razumljivo, kdor pozna značaj tega generala. Steed pa ne pozna njegovih današnjih odnošajev do romunskih nacionalnih mladinskih gibanj, med njimi do Železne garde, Clan Železne garde pa da gotovo ni. Tudi niso znane kakšne posebne zveze med njim in Nemčijo ter Italijo. Steed meni, da se bo Antonescu zamenkrat prilagodil okoliščinam, toda v vsem bo služil svoji domovini.

Bivši kralj Karol na potu čez Jugoslavijo

Belgrad, 7. septembra. m. Iz Subotice poroča, da je bivši romunski kralj Karol danes popoldne obkolil po 6 s posebnim vlakom, v katerem je 11 vagonov, prekoratil našo mejo pri Kikindi. Z bivšim romunskim kraljem potuje ga. Lupescu, polkovnik Lupescu in najbližji člani dvorske hiše. Iz Subotice je poseben vlak odpeljal ob 8.40 zvečer dalje proti Vinkovcem, Zagrebu in Ljubljani.

Bukarešta, 7. septembra. m. (Evropa Press.) V Bukarešti ne potrjujejo vesti o prihodu kraljice matere Helene, ki bo po zatrjevanju dobro poučenih političnih krogov šele v soboto ali nedeljo zapustila Dresden, odkoder bo odpotovala v Romunijo.

preleteli nemško mejo. Del teh letal je letelo v smeri proti jugovzhodni Nemčiji, druga letala pa so letela proti vzhodu. Takoj so vzleteli nemški lovci angleškim letalom nasproti ter jih napadli pri Spandau in Potsdamu. Angleška letala, ki so metala razsvetljevalne bombe so bila prisiljena v prvi vrsti zaradi ognja protiletalskih baterij vrniti se. Pri Oranienburgu je bil neki angleški bombnik hud poškodovan ter se je posadka rešila s tem, da je s padali skočila iz letala. Poskusi angleških letal v minuli noči so prinesli nemškemu letalstvu in protiletalskim baterijam nove uspehe. V Porurju, Magdeburgu, Hanovru in okolici Berlina so protiletalske baterije uspešno streljale ter so skupno z lovskimi letali presenetile angleška letala, tako, da so bila prisiljena umakniti se proti severu. Samo posameznim letalom se je posrečilo približati se. Okoli polnoči je 12 angleških bombnikov poskušalo predreti čez Nizozemsko, toda tudi ta napad je bil odbit. Ob priliki posameznih napadov angleških letal na Berlin je bilo ugotovljeno, da so bombe padale izključno na nevojaške naprave in to v delavskem predmestju Wedding, kjer so nastali požari zasebnih poslopj in kjer je bilo ubitih več civilnih oseb. Zaradi uspešnosti protiletalskih baterij, hitre pomoči gasilcev ter organizacije za hitro pomoč kakor tudi zaradi discipliniranega zadržanja prebivalstva ni bilo večje škode.

Angleška poročila

London, 7. sept. t. Reuter: Letalsko ministvo poroča: Naša letala so sinoči napadla petrolejsko skladišče v Regensburgu. Napad je trajal 40 minut. Protiletalska obramba prihoda ni opazila in so se naši bombniki spustili do 150 m višine. Vrženi sta bili dve skupini bomb, ki so povzročile eksplozije in požare. Med poljo v Regensburg so bombniki napadli tudi vojaške naprave pri Nürnbergu, kjer je bilo zadeto letališče s pomočjo svetlobnih raket.

Ameriška poročila o angleških napadih na Berlin

New York, 7. septembra b. Ameriški tisk objavlja daljša poročila svojih dopisnikov iz Berlina o požarih, ki so jih zanetili angleški piloti z zažigalnimi bombami. Po nočnem angleškem napadu so izbruhnili številni požari, ki jih je težko omejiti. Napad angleških bombnikov v pretekli noči je bil doslej najhujši. Prebivalstvo velikega Berlina je v vzornem redu zapustilo zabavišča, kinematografe in gledališča ter odšlo v zavetišča proti bombam. Angleški napad je trajal 2 uri 45 minut. Protiletalsko topništvo je z vseh strani bruhalo ogenj. Okolica Berlina je bila razsvetljena s številnimi žarometi in ognjenim zidom protiletalskih topov. Večina angleških letal je bila pregnana in se posameznim skupinam ni posrečilo nad berlinsko področje v vojni formaciji, pač pa se je manjše skupine in posamezna letala metala zažigalne bombe, ki so povzročile številne požare. Angleški bombniki pa so ponoči napadli tudi Porurje.

Sokolska župa Šibenik-Zader razpuščena

Zagreb, 7. septembra b. S sklepom bana banovine Hrvatske je bila 5. septembra razpuščena sokolska župa Šibenik-Zader z vsemi svojimi enotami in četami, ker so posamezni člani v zadnjem času prekoricali delokrog svojega delovanja. Svoj delokrog so skušali prenesti na področje, ki ga zakoniski predpisi ne dopuščajo. Pred nekaj dnevi so izvršili dejanje, ki ogroža javni mir in red v današnjih težkih razmerah. Razen tega je bilo ugotovljeno, da so člani sokolske župe Šibenik-Zader v Bukovcu izvršili dejanje, ki je v nasprotju s sokolsko ideologijo, skušali izvesti nemire ter povzročiti, da ljudstvo priredi demonstracije. V zvezi z razpustom sokolske župe je bil aretiran eden izmed prvakov te župe, ki bo po svojem položaju moral biti pozvan na odgovornost za takšno delo.

Naredba bana dr. Šubišića je postala takoj veljavna in jo uvodno komentirajo vsi krogi, ki so podrobno poučeni o tej aferi, ki pa jo je banska oblast banovine Hrvatske v kali zadušila.

Zakaj je bil podaljšani vojaški kadroski rok na dve leti

Belgrajski »Politika« objavlja daljše pojasnilo zadnjih izprememb v zakonu o ustroju vojske in mornarice, s katerimi je bil polni rok obvezne vojaške službe v kadru od 18 mesecev podaljšani na dve leti, skrajšani rok pa od 9 mesecev na 18 mesecev, dijaški rok pa od 9, odnosno 6 mesecev na 12 mesecev. V tem pojasnilu, ki ga je gotovo napisal vojaški strokovnjak, pravi med drugim:

»Neobhodna potreba za podaljšanje vojaške službe v kadru kakor tudi v vseh drugih redovnih vojske se je že zdavnaj pokazala. Vojska vzgoja zaradi vsak dan bolj kompliciranega in raznovrstnega orožja, kakor tudi zaradi čedalje večje mehanizacije in motorizacije vojske zahteva najmanj dveletni službeni rok, da more vojak s polno sigurnostjo obvladati vse potrebno znanje, da se usposobi za dobrega sodobnega vojaka. V vseh evropskih državah, predvsem pa pri naših sosedih, je že vpeljana dveletna služba in to še poleg predvojske vzgoje, katere vojaški obveznik mora dobiti predno nastopi kadrosko službo. Predvojska vzgoja pri nas še niti uvedena ni. Naša vojaška uprava pa do sedaj v glavnem iz denarno-gospodarskih in socialnih obzirov te zahteve še ni postavljala, ampak je storila nekaj najnujnejših ukrepov, da bi se škoda, ki zaradi prekratke kadrske službe nastaja, popravila. Toda zaradi mednarodnega položaja je morala naša vojna uprava, čeprav naše državno ozemlje ni bilo neposredno ogroženo, vpoklicati večje število častnikov in rezervnih obveznikov, kakor je to delala v normalnih časih, tako, da bi se čim večje število rezervnih častnikov in čim večje število rezervnih vojaških obveznikov moglo spoznati z novimi načini vojaške taktike, ki jo nalaga nov način oborožitve. Ta ukrep je bil neizbežen, čeprav za ceno hudih gmotnih žrtv, ker je to bil edin način, da se vojaška sila usposobi v vsakem pogledu, da bi mogla v vsakem morebitnem primeru dostojno izpolniti svojo dolžnost do kralja in do domovine. Ker je hotela vrhovna vojaška uprava doseči, da bi se čim dalje časa ohranila neobhodna številčna moč vojnih elementov v mirni dobi ne da bi bilo potrebno vpoklicati rezervnih obveznikov, ter da se mladi fantje usposobijo za dobre sodobne borbe, je po dolgem temeljitem premišljevanju končno prišla do zaključka, da je najbolj pametno, ako se začasno kadroski rok podaljša. S tem ukrepom dosežemo, da se bo število vpoklicanih rezervnih častnikov in drugih rezervistov na vojaške vaje znatno omejilo, posebno tistih, ki so bili l. 1939 in 1940 poklicani večkrat na vojaške vaje. Drugič pa je tudi pravično, da službo vojaški rok obvezniki, naj pripadajo tej ali oni vojaški enotici, vsi enako dolge kadrovske roke, v suhozemski vojski enako kakor v letalstvu

in pri mornarici. Nadalje je tudi res, da kadrovc sam, ker so še mladi, nimajo družinskih bremen in večina izmed njih družin tudi ne vzdržujejo. Za to je pravično, da doprinesejo nekoliko večje žrtve, kakor pa rezervisti, ki so svoj rok že odslužili in imajo družine, za katere morajo skrbeti. Končno je treba poudariti, da je pri današnjem načinu vojskovanja izobrazba vojaka več vredna kakor njegova številčna moč, kar je za nas tem bolj važno, ker mi nismo v stanju, da bi mogli pomanjkanje izobrazbe (kvalitete) nadomestiti z množico vojaštev ali s premočjo v oborožitvi.

Belgrajske novice

Belgrad, 7. sept. AA. V imenu Nj. Vel. kralja in z ukazom kr. namestnikov ter na predlog predsednika vlade in zastopnika notranjega ministra sta bila odlikovana z redom Belega orla 3. stop. finančni minister dr. Juraj Sutej in minister brez listnice dr. Mihajlo Konstantinovič. Z redom sv. Save 1. stop. pa je bil odlikovan minister za ljudsko telesno vzgojo Dušan Pantič.

Belgrad, 7. sept. AA. Zunanji minister Cincar-Marković je sprejel danes opoldne v posloven obisk japonskega poslanika Koire Inoje, ki je bil akreditiran na našem dvoru od novembra lani in je imel svoj sedež v Budimpešti. Prav tako je minister Cincar-Marković sprejel danes novega francoskega poslanika Francoisa Emila Mograssa, ki mu je izročil kopije svojih poverilnic.

Belgrad, 7. sept. m. Minister za pošto, brzojav in telefon dr. Torbar je podpisal odlok, s katerim je imenovan za šefa socialno-zdravstvenega odseka v ministru za pošto, brzojav in telefon Mile Trošt, višji uradnik tega ministristva.

Belgrad, 7. sept. AA. Danes ob 13.30 je minister dr. Andres priredil v hotelu »Srpski kralj« kosilo v čast predsednika posredovalnega odbora nemškega gospodarstva dr. Funkeja iz Berlina in nemške gospodarske delegacije, ki se mudi v Belgradu. Navzoč je bil tudi nemški generalni konzul Neuhausen.

Belgrad, 7. sept. m. V Belgradu je bil danes dopoldne pogreb znanega belgrajkega trgovca in industrijalca Svetozara Godjevca, ki se je predvčerajšnjim onesrečil pri težki avtobusni nezgodi na cesti Kragujevac-Belgrad. Pogreba so se udeležili belgrajski gospodarstveniki in industrijalci ter predstavniki srbskega združenstva, v katerem se je Godjevac zelo udeleževal.

Niš, 7. sept. m. Na današnjem žrebanju državne loterije v Nišu sta bila glavna dva dobitka v znesku 2 milij. in 1. milij. din izžrebana s številko 44.848 in 34.391. Obi dobitka sta zadela Belgrajčana.

Banja Koviljača, 7. sept. m. V Banji Koviljači je umrl včeraj dolgoletni ravnatelj Rečne polovidbe Milojce Trebinjac, predsednik upravnega odbora Rečne polovidbe.

Belgrad, 7. sept. AA. Kmetijski minister dr. Čubrilovič je odpoval v Banja Luko, minister za gozdove in rudnike dr. Kulenovič pa v Sarajevo.

Poskušen somomor v Ljubljani

Ljubljana, 6. septembra.

Nocoj okrog pol 7 je skočila z brega pri karmeliškem lesemem mostu v Ljubljano okrog 35 let stara ženska in se zažela potapljati. Takoj se je zbralo precej ljudi na obeh bregovih Ljubljane, vendar se ni nihče upal skočiti v vodo, ker je na tem kraju Ljubljana skoraj popolnoma stoječa in polna gnusobe in odpadkov, ker se tu zbirajo vsi ljubljanski kanali. Kmalu je nekdo prinesel lesen drog ter skušal samomorilko rešiti. Drog pa je bil prekratek. Prinesli so še drug drog, ki je bil tudi prekratek. Zato so hitro oba droga zvezali z vrvoj ter končno vrgli rešilno napravo samomorilki in jo potegnili h kraju. Ker je bila Ljubljana zaradi umazanosti izredno gosta, se ženska ni mogla potopiti na dno. Ko so jo po dolgem reševanju potegnili na suho je še hropla ter so ji rešili življenje z umetnim dihanjem. Obenem so obvestili policijo in reševalni avto, ki je ponesrečenko prepeljal v bolnišnico. Zakaj je hotela dekle v smrt, še ni znano, domnevajo pa, da je v vodo skočila v duševni zmedenosti.

Teniški dvoboj med Jugoslavijo : Madžarsko 3:1

Budimpešta, 7. septembra.

Včeraj in danes se je vršil v Budimpešti meddržavni teniški dvoboj v okviru tekmovanja za italijanski trofeje E 42. Včeraj sta v igri posameznikov nastopila Palada, ki je nepričakovano premagal odličnega Madžara Szigetija s 6:1, 6:2, 4:6 in 6:2. Madžar Gabory je pa zmagal nad Jugoslovonom Mitičem 6:4, 6:2 in 6:4.

Tekmovanje se je danes nadaljevalo z igri parov. Najprej sta nastopila Mitič-Majer (Jug): Stola-Szigeti, po ogorčeni borbi je Jugoslavija odločila tekmo s 5:7, 6:3 6:8, 6:4 in 6:3.

Nato sta nastopila Punčec in Palada proti Azbot-Gabory. Ta tekma je morala biti pri stanju 5:7, 6:3, 5:4 za Jugoslavijo zaradi teme prekinjena.

Jutri se tekmovanje nadaljuje z dvema igrama posameznikov, za kateri vlada veliko zanimanje. Predvsem za igro med Punčecem in madžarskim prvakom Asbotom.

Atletski dvoboj Hrvatska : Srbija 55:49

Zagreb, 7. septembra.

Danes se je tukaj na igrišču Concordie pričel atletski dvoboj med reprezentancama Hrvatske in Srbije. Za to prireditve je vladalo veliko zanimanje, ker je tudi razumljivo, ker je to prvo srečanje atletov obeh reprezentanc. Posamezni rezultati so naslednji: 110 m zapreke: 1. Banjaček (B) 16, 2. Erlih (Z) 16,4, 3. Jović (B) 17,6, 4. Kovačević Milan (Z) 18. Met krogla: 1. Kovačević Aleksander (Z) 15,26 (to je bil novi jugoslovanski rekord, a se je pri točnejšem tehtanju izkazalo, da je krogla nekoliko lažja), 2. Vučević (B) 14,82, 3. Glibo (Z) 14,54, 4. Novaković (B) 14,43, 800 m: 1. Fraker (Z) 2,00,2, 2. Blas (Z) 2,00,9, 3. Ivandekić (B) 2,08, 4. Doković (B).

Po narodnosti sodnikov, ki so dopustili cilj kakor za 110 m zapreke, so morali tudi tukaj preteči 810 m.

200 m: 1. Despot (Z) 24,7, 2. Kling (B) 25,4, 3. Tavber (Z) 25,6, 4. Dimitrijevič (B). Tudi v tej točki so morali tekači teči 10 m več, zato tako slabi rezultati.

5000 m: 1. Kotnik (Z) 16,43, 2. Galović (B) 17, 3. Kantor (B), 4. Krajcar (Z).

Skok s palico: 1. Lenard (B) 370 cm, 2. Bakov (B) 340, 3. Nedić (Z) 330, 4. Majer (Z) 320, Le, nard je poskušal skok v višino 380 cm, toda zaradi utrujenosti mu zrušenje rekorda ni uspelo.

Disk: 1. Čurčić (Z) 43,44, 2. Kleut (B) 43,15, 3. Vučević (B) 42,16, 4. Kovačević Aleks (Z) 14,43.

Skok v daljavo: 1. Lazarevič (B) 673 cm; 2. Urbič (Z) 661, 3. Lenard (B) 659, 4. Gal (Z) 649.

Stafeta 4x400 m: 1. Hrvatska 3,34, 2. Srbija 3,41.

Jutri se tekmovanje nadaljuje.

Romunija na novih poteh

(Nadaljevanje s 1. strani)

čepprav v zadnjem času nič več tako jasno. Poslednje tedne so ga namreč prisilili dogodki, da je spremenil smer državne politike, to pa ni storil iz prepričanja. Kralj ni mogel razumeti neizogibnega razvoja evropske politike in je zato menjajoč zunanjo politiko ki jo je pričel svoječasno Titulescu, moral odstopiti.

Sodba nemškega tiska o romunski krizi

Berlin, 7. sept. b. Najnovejši politični položaj na jugovzhodu Evrope je predmet številnih komentarjev berlinskih političnih krogov. Gotovo vse časopise je objavilo sliko novega romunskega kralja Mihaila z njegovim življenjepisom. V Berlinu se opaža velika zadovoljnost zaradi takšnega razvoja dogodkov na evropskem jugovzhodu. Berlinski tisk komentira tudi poročanje romunskih listov, ki ostro napadajo predstavnike prejšnjih režimov. Posebno zadovoljni so v Berlinu zaradi tega, ker je bilo nekaj uglednih političnih osebnosti romunskega javnega življenja aretiranih. Dalje listi ugotavljajo, da je bil včeraj podpisan tudi sporazum med Romunijo in Bolgarijo glede razmejitev in odstopitve Dobrudže Bolgariji.

In Sovjeti?

V tujih časnikarskih krogih pa vlada veliko zanimanje, kakšno stališče bo zavzela Sovjetska Rusija do najnovejšega razvoja dogodkov v jugovzhodni Evropi, zlasti pa do ozemeljskih sprememb na Balkanu. Ker Sovjetska Rusija ni dala nobenih uradnih izjav in tudi ni storila nobene politične in diplomatske akcije, sovjetski tisk pa prinaša le poročila iz Berlina, Rima, Bukarešte in Budimpešte o dogodkih ter se omejuje le na prikaz dogodkov, stališče sovjetske vlade še ni jasno.

Od nedelje do nedelje

Zenarji pregled

V preteklem tednu so bili tako na bojiščih, kakor na političnem polju zelo pomembni dogodki. Vojskovanje je spet vzplamtelo do velikih obsegov tako v zraku, kakor na morjih, na političnem področju pa pade v pretekli teden hud pretres, ki ga je morala pretrpeti Romunija.

Pregled po bojiščih

Na angleško-nemškem bojišču se ves teden vodijo srdite borbe nad južno Anglijo, kamor odslej ponoči in podnevu stalno prihajajo val za valom nemška letala, ki poskušajo uničiti angleška letališča, angleška pristanišča in druge industrijske naprave. Napadi so se ves teden stopnjevali. Angleška prestolnica London ima po 3 do 4 letalske alarme dnevno. Angleško letalstvo in protiletalska obramba skušajo napade odbijati že nad obalo in se razvijajo izredno hude bitke v zraku, ki zahtevajo na obeh straneh hude žrtve. Angleška letala so tudi pretekli teden nadaljevala s svojimi nočnimi poleti nad Nemčijo in so tokrat začela zažigati gozdove, češ, da so tamkaj skrita vojaška skladišča. Na morju so nemške podmornice nadaljevale s preganjanjem angleške trgovske plovbe in je pri tej priložnosti prišlo enkrat do bitke, v kateri so Angličani izgubili dva rušilca, eden pa je bil poškodovan.

Na angleško-italijanskem bojišču so bili številni napadi italijanskega letalstva na angleška oporišča v Egiptu. Italijanska armada prodira na suhem iz južne Abesinije dalje in globlje v angleško Kenijo, kjer je prišla že 100 km globoko. Na morju pa je prišlo do nekaj ostrih prask med italijanskim letalstvom in angleškim vojnim brodom. Obe vojni poročili, angleško in italijansko o tem poročata. Angleško vojno brodom je napadlo italijanska oporišča na Dodekaneskih otokih, letala pa oporišča v Siciliji in na Sardiniji. Toda italijansko poročilo javlja, da so italijanska letala vojne ladje pregnala in jih nekaj med njimi poškodovale.

O položaju na bojiščih sta v preteklem tednu govorila tudi voditelji Nemčije Hitler in predsednik angleške vlade Churchill. Hitler je napovedal najostrejšo napade nemških letal na Anglijo, ki da se bodo podnevu in ponoči stopnjevali tako dolgo, dokler da angleški imperij ne bo podlegel nemški sili, kakor so zaporedno podlegli vsi nasprotniki Nemčije. Churchill pa je poudaril, da si Anglija upa vzdržati tudi še hujše napade in da bo kmalu postala tako močna, da si bo lahko zagotovila zmago nad nasprotnikom. Oba govora napovedujeta torej neusmiljeno nadaljevanje vojne med Nemčijo in Anglijo.

Politični pregled

Na diplomatično-političnem polju stojita v ospredju dva dogodka. Eden tiče Romunije in južnovzhodne Evrope, drugi pa Amerike in Tihega morja. V Transilvanijo so v preteklem tednu začele korakati madžarske čete, kakor je to določila dunajska razsodba. V Romuniji se je pojavila velika gneva in se je bilo bati notranjega upora. Kralj je moral poklicati generala Antonescu, ki je prevzel takorekoč popolno oblast v državi, toda tudi to še ni moglo pomiriti ljudstva. Železna garda, ki je Antonescu naklonjena, je namreč zahtevala, naj kralj Karol odstopi. To se je končno moralo tudi zgoditi in v petek zjutraj je kralj Karol odstopil ter se takoj odpeljal v inozemstvo. Na prestol je stopil njegov 19-letni sin Mihael. Toda vsa oblast v državi je v rokah generala Antonescu, ki je dobil tudi uradni naziv »voditelj Romunije«. Sedaj šele se je Železna garda pomirila. Ustava v Romuniji je ukinjena, parlament razpuščen in uveden je režim po nemškem in italijanskem zgledu. Medtem so poklicali nazaj mater mladega kralja Mihaela kraljico Heleno, ki je morala bivati v tujini, odkar se je od nje ločil bivši kralj Karol leta 1930. Madžari so v tem času zasedli svoj del Transilvanije. Z Bolgari je bil glede Dobruže končno dosežen sporazum. Toda nekaj znakov govori, da mir na romunskem prostoru še ni končno veljavno ustaljen.

Drugi pomembni politični dogodek je pogodba, sklenjena med Ameriko in Anglijo. Na osnovi te pogodbe daje Anglija Ameriki 8 oporišč na svojih otokih, ki ležijo ob ameriški vzhodni ali atlantski obali in ki jih bo sedaj Amerika utrdila za obrambo svoje lastne varnosti. Amerika pa za to daje Angležem 50 rušilcev. To pogodbo je inozemski tisk opisal kot pomemben korak v razvoju Amerike. Ameriški listi trdijo, da je s tem Amerika stvarno že stopila v vojno, japonski listi pišejo o bližajočem se vstopu Amerike v vojno, sovjetski tisk podpira, da bo Amerika prihodnje leto že v vojni. Angleški ministrski predsednik je opozoril, da ni treba važnosti pogodbe pretiravati mimo pomena, ki ga ima, namreč, da je izraz dobre volje in medsebojnega zaupanja med dvema prijateljskima državama.

Na obronkih teh političnih dogodkov je treba, v kolikor tiče južnovzhodne Evrope, omeniti še, da napetost med Italijo in Grčijo še traja dalje, v kolikor pa tiče ameriškega in tihomorskega prostora, pa se prikažejo v ostrejši obliki napetosti med Ameriko in Japonsko v zvezi z japonskimi težnjami, da se polasti nizozemskih kolonij, ki ležijo med kitajsko celino in Av-

stralijo, ter francoske Indokine, ki leži na jugu Kitajske za hrbtom angleške Indije. Casopisi so pisali, da so to prvi vidni znaki nasprotij, ki da se bodo končala z vojno med Ameriko in Japonsko, ki da bo sedaj, ko se je Amerika povezala z Anglijo, morala v vojaški zvezi z Nemčijo iskati protiutež.

Notranji pregled

Najvažnejši dogodek preteklega tedna v naši državi je bil rojstni dan kralja Petra II., ki so ga po vsej državi proslavljali s posebno slovesnimi prireditvami. Ves tisk po vsej državi, slovenski, hrvaški in srbski enako, so podčrtali pomen dneva, ko stopa mladi kralj v 18. leto svoje starosti, ob zaključku katerega bo zasedel prestol svojega očeta. Toda Slovenci se temu dnevu dali še poseben sijaj, ker so ga povezali z odkritjem spomenika kralju Aleksandru na Kongresnem trgu v Ljubljani.

Aleksandrov sin, kralj Peter II. sam se je osebno udeležil proslave. Prišel je v spremstvu kneza-naměstnika, kneginje Olge in dveh njenih sinov. Obhajali so kraljev rojstni dan v pravoslavni cerkvi ter se udeležili vsi odkritja spomenika in je kralj Peter sam osebno opravil slovesni obred odkritja spomenika svojemu očetu.

Kraljevski dnevi v Ljubljani so dali slovenskemu narodu priložnost, da je izpovedal svojo vdanost do skupne vladarske hiše in do skupne jugoslovanske domovine. Dali so priložnost predvsem slovenski katoliški mladini,

da je nastopila v ogromnem številu in javno izpričala, da je mladina Slovenije v njenem taboru in da je ta tabor prisegel zvestobo Bogu, kralju in domovini.

Slovostim v Ljubljani je po zastopnikih prisostvoval ves slovenski narod, na čelu pa vsi odlični možje, ki vodijo in usmerjajo njegovo življenje. Prisoten je bil tudi voditelj Slovencev in kot prosvetni minister še posebej voditelj slovenske mladine dr. Anton Korošec. Spomenik, ki bo stal sredi slovenske prestolnice kot znamenje slovenske življenjske povezanosti z jugoslovansko državo in njeno dinastijo, je v imenu Ljubljane in vseh Slovencev prevzel v svoje varstvo ljubljanski župan dr. Adlešič.

V notranjepolitičnem pogledu je treba v preteklem tednu podčrtati tudi nekatera posvetovanja, ki so bila pri predsedniku vlade tako na Bledu, kakor v Beogradu. Posvetovanjem so sledili sprejemi pri knezu-naměstniku na Brdu. Casopisi niso sporočali, katerih predmetov so se posvetovanja tikala. Toda na dlani leži, da so morala imeti za vsebinsko najnujnejše vprašanje, ki zanima državo in njeno prebivalstvo, namreč vprašanje prehrane ljudstva s pomočjo učinkovitih ukrepov, ki bodo zavrli spekuliranja s življenjem ter omogočili pravilno in pravično porazdelitev živeža med vse ljudske sloje. Sodeč po pisanju hrvaških listov stoji v ospredju tudi vprašanje najetja velikega notranjega posojila, ki naj bi služilo za kritje stroškov velikih javnih del, ki naj omogočijo čim večjo zaposlitev ljudstva. Podrobnosti o višini posojila in o značaju ter o obsegu javnih del pa niso znane.

Pri veliki kolesarski dirki »Krog Srbije«, ki je posebno navduševala tudi vso našo mladino, sta odnesla prvi dve mesti dva slovenska fanta in sicer Janez Peternelj od »Hermesa« v Ljubljani, ter Franc Gartner od

Odkritje spomenika kralju Aleksandru v Ljubljani: Nj. Vel. kralj Peter II., Nj. kr. Visočanstvi knez namestnik Pavle, kneginja Olga in princ Aleksander, za njimi predsednik senata dr. Anton Korošec in ban dr. Natlačen s soprogo.

Vladarji čestitajo kralju Petru II.

Sofija, 7. septembra. AA. Nj. Vel. kralj Boris je poslal čestitke o priliki rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II.

Vichy, 7. septembra. AA. Havas: Vodja francoske države maršal Petain je poslal svoje čestitke ob priliki 17. rojstnega dneva jugoslovanskega suverena Nj. Vel. kralja Petra II.

Berlin, 7. septembra. AA. DNB: Vodja Nemčije in državni kancler Hitler je poslal Nj. Vis. knezu-naměstniku brzojavne čestitke ob priliki rojstnega dneva Nj. Vel. kralja Petra II.

London, 7. septembra. AA. Reuter: Angleški kralj Jurij VI. je poslal svoje čestitke ob priliki rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II.

Carigrad, 7. septembra. AA. Predsednik turške republike Ismet Ineni je poslal svoje čestitke ob priliki Nj. Vel. kralja Petra II.

Atene, 7. septembra. AA. Grški kralj Jurij II. je čestital k sedemnajstemu rojstnemu dnevu jugoslovanskega suverena Nj. Vel. kralja Petra II.

Budimpešta, 7. septembra. AA. Ob priliki rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. je regent Madžarske admiral Horthy poslal brzojavne čestitke.

Washington, 7. septembra. AA. Predsednik Združenih držav Roosevelt je čestital k rojstnemu dnevu Nj. Vel. kralja Petra II.

Rim, 7. septembra. AA. Kralj in cesar Viktor Emanuel III. ter kraljica in cesarica Helena sta poslala ob priliki rojstnega dneva Nj. Vel. kralja Petra svoje čestitke.

Moskva, 7. septembra. AA. Danes je bila v Moskvi prvič proslava rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. Jugoslovanski poslanik dr. Milan Gavrilović je priredil ob tej priliki kosilo. v toku katerega je nazdravil Nj. Vel. kralju Petru II. ter blagostanje kraljevine Jugoslavije.

Kraljeva zahvala

Beograd, 7. septembra. AA. Nj. Vel. kralj je dobil na svoj rojstni dan številne čestitke iz države in iz tujine, v katerih so bile izražene želje za dolgo življenje in srečo Nj. Veličanstva. Iz najvišjega mesta ima pisarna Nj. Vel. kralja čast izjaviti zahvalo vsem, ki so izrazili čestitke, in tistim, ki so se pri tej priliki vpisali v dvorne knjige. (Iz kabineta Nj. Vel. kralja, 7. septembra 1940.)

Razgovori med Sovjeti in Ameriko

Ameriški list pravi, da gre za posvete »na glavi Japonske« — Amerika se boji, da ne bi Japonska zasedla nizozemske otoke

Newyork, 7. septembra. t. Associated Press: Ameriški časopisi posvečajo veliko pozornost številnim obiskom, ki jih je sovjetski veleposlanik Uman-ski napravil pri državnem podtajniku Sumner Wellesu, in razgovorom, ki so se med njima razvijali.

»New York Post« objavlja dopis iz Washingtona, kjer pravi, da ima iz popolnega zanesljivega vira obvestilo, da je bil predmet razgovorov med sovjetskim veleposlanikom in ameriškim pomočnikom zunanjega ministra položaj na Tišem morju, predvsem pa grožnja Japonske, da zasedejo nizozemske otoke v Vzhodni Indiji. Newyorkski list pravi, da je celo mogoče, da bodo razgovori med ameriški in sovjetski zastopniki šli dalje in da je sproženo vprašanje neke vrste ameriško-sovjetske zveze za primer japonskega nastopa na Tišem morju. List dodaja, da igra ameriško zunanje ministrstvo svoje karte skrajno previdno, toda igra jih že na glavi Japonske. Stvarne ponudbe še niso bile stavljenе ne od ameriške in ne od sovjetske strani, vendar pa leži v zraku, da se nekaj pripravlja.

Prav tako poročajo ameriški listi, da pogodba med Ameriko in Anglijo z zadnjim sporazumom še ni izbrpana. Prišli bodo še drugi sporazumi, tako pravijo, ki se bodo v prvi vrsti tikali tihomorskega območja. Ameriška država bo skušala od Anglie dobiti še druga oporišča v Tišem morju. Tudi vprašanje uporabe Singapurja od strani ameriškega vojnega brodomarja je bilo že sporno in so se raznele govorice o že obstoječem tajnem sporazumu med Anglijo in Ameriko glede Singapurja. Ameriška vlada se bo pogajala z Avstralijo in z Novo Zelandijo. Toda za enkrat ne misli hiteti. Protniki ameriškega vstopa v vojno so morali ob priliki pogodbe med Ameriko in Anglijo požreti precejšen kos in vlada jim hoče dati časa, da stvar prebavijo. Potem namerava iti dalje.

»Ljubljance« v Ljubljani, medtem ko je Franc Podmilščak od »Edinstva« v Ljubljani dobil peto mesto. Prvi je vozil 55 ur, 19 minut in 35 sekund, drugi 53 ur, 30 minut in 42 sekund. Podmilščak pa 54 ur, 4 minute in 17 sekund. Slovenski fantje so bili v ponos ožji slovenski domovini.

Ljubljanski velesejem, ki je letos omejen na razstavljalce, ki so naši državljani, ker so bile za mednarodno udeležbo nekatere ovire, ki so bile odstranjene prepozno, da bi se bilo inozemstvo moglo udeležiti, je kakor vsakokrat tudi letos privabil v Ljubljano številne goste iz vse države in tudi iz inozemstva. Uprava velesejma je z udeležbo zadovoljna in tudi trgovski promet dokazuje, da so naši velesejmi gospodarsko potrebna ustanova.

50 različnih modelov dvokoles

SI LAHKO BREZOBVEZNO OGLEDATE PRI

IGN.VOK

LJUBLJANA, TAVČARJEVA 7

Nova francoska vlada

Vichy, 7. septembra. AA. Havas: Nova vlada je sestavljena sledeče: podpredsednik vlade Laval, ki bo vodil tudi ministrstvo za informacije in koordinacijo, pravosodni minister Alibert, minister za notranje zadeve Peyroux, zunanji minister Baudoin, finančni minister Buttilier, vojni minister general Hutzinger, mornariški minister admiral Darlan, letalski minister general Bergeret, prosvetni minister Roset, poljedelski minister in minister za preskrbo Casiot, prometni minister Bertinot, minister za javna dela Trielle. General Weygand je imenovan za glavnega delegata za francoske kolonialne posesti v Afriki ter ima nalogo skrbeti za obrambo in varnost francoskega imperija.

Besarabski Nemci bodo potovali v Nemčijo čez Jugoslavijo

Zagreb, 7. sept. b. Zagrebška »Deutsche Nachrichten« objavlja članek pod naslovom: »Zagreb se pripravlja za sprejem Nemcev, ki potujejo iz Besarabije«, v katerem med drugim pravi: Na poti v Nemčijo bodo šli nemški emigranti iz Besarabije in Bukovine z vlaki skozi Zagreb. Vsak dan bo prišlo šest vlakov, ki bodo po krajšem odmoru nadaljevali pot proti nemški meji. Po trije od teh vlakov se bodo zadržali dalje časa v Zagrebu. Potniki bodo tu dobili nekaj časa bivanje. Nemški emigranti bodo prispeli z vlaki ob 11.30, 13.17 in ob 22 ur v Zagreb. Dan prihoda pa še ni določen. Za organizacijo preseljevanja je sestavljen odbor predstavnikov vseh društev in ustanov zagrebških Nemcev s senatorjem dr. Popom na čelu. Oskrba potnikov se bo izvršila v Zagrebu in vsi Nemci iz Zagreba se pozivajo, da se priključijo temu delu.

Moskva, 7. sept. AA. Tass: Vrhovni sovjet je ustanovil nov komisariat za kontrolo. Ta komisariat vodi Mehliš, ki je obenem podpredsednik sveta komisarijev. Novi komisariat bo vodil nadzorstvo nad vsemi državnimi izdatki, razen tega pa bo nadzoroval izvršitev vseh sklepov sovjetske vlade.

Moskva, 7. septembra. AA. Danes je prispel v Moskvo vojaški odposlanec polkovnik Zarko Popović v spremstvu kapitana Boška Stanojevića.

Italijansko-angleški boji

Italijani so bombardirali egiptsko železnico in Hajfo

Italijanska poročila

Nekje v Italiji, 7. septembra. AA. Stefani: Službeno poročilo št. 92 glavnega štaba italijanske oborožene sile se glasi:

Italijanska letala so ponovno bombardirala naprave za shranjevanje petroleja v Hajfi. Bombe so povzročile velike požare. V Severni Afriki so naši letalci bombardirali železniško progo Marsa-Matruh-Aleksandrija. Prišlo je do spopada med našimi in angleškimi letali in pri tej priliki sta bili zbiti dve angleški letali vrsti »Gloucester«, verjetno pa so bila zbita še tri letala.

Naša letala so bombardirala konvoj, katerega so spremljale tri križarke. Resno so bile poškodovane križarka in dve ladji. Vsa letala so se vr-

nila domov. Aden, 7. septembra. AA. Reuter: V petek zjutraj so sovražna letala vrgla več bomb na Aden. Ubilih je bilo 5 domačinov, 13 pa težko ranjenih. Materialne škode ni bilo.

Angleška poročila

Kairo, 7. sept. t. Reuter: Angleško vojno poveljstvo poroča: Italijansko letalstvo je včeraj trikrat napadlo Marsa Matruh na egiptski obali. Povzročeno je bilo nekaj škode in so tudi človeške žrtve. Dvoje letal je bilo sestreljenih. Včeraj popoldne so italijanska letala bombardirala Hajfo v Palestini, toda odletela so prej, predno so dosegla mesto. Ni škode in ni človeških žrtv.

Gospodarstvo

Preskrba Slovenije in cene

Na drugem mestu poročamo o velikopotezni akciji naše banovine, ki je najela večje posojilo za aprovizacijo Slovenije. S tem se je izpolnila zahteva poznavalcev razmer, ki so opozarjali na vedno večje težave pri preskrbi Slovenije z ozirom na sedanje stanje na žitnem trgu. Tudi drugače posvečena naša banovina veliko skrbi problemom prehrane.

Pred dnevi je bila pri banki upravi anketa, katero je sklical trgovski oddelek in ki je razpravljala o ureditvi našega žitnega trga v zvezi z najnovejšo uredbo za ureditev razmer na žitnem trgu. Predvsem je šlo za to, da se ugotovijo tipi mletja, katere bo predpisati potem mlinom v Sloveniji. Vprašanje je tudi, kako bodo delali v bodoče kmečki mlini. Govorilo se je tudi o ceni nove bele moke in enotne moke v Sloveniji, ki naj bi znašala 9 din za belo moko in 5 din za enotno moko. To bi bila enotna cena, ki pa bi se morala še diferencirati. So pa nastali zopet novi problemi v pekovski obrti.

Tudi je postalo aktualno zvišanje cen mesa. Ker so cene živine v zadnjih tednih narasle, je bilo dovoljeno najprej zvišanje cen slanin in masti, pričakovati pa je, da bodo odobrene tudi na splošno višje cene za meso približno 2 din za kg več kot doslej.

Kakšne bodo nove cene jedilnega olja. Pretekli teden je Priv. izvozna družba določila odkupno ceno za seme sončnic na 300 din za 100 kilogramov, lanska cena pa je znašala 145 din za

100 kg. Cene so narasle pri surovini torej za 100%. Zaradi tega je treba pričakovati, da bo višja tudi cena olja. Lanska cena, oz. cena za olje iz lanskega pridelka je znašala 1350 din za liter, letošnja cena pa bo za 450 din višja, tako da bo znašala cena na debelo okoli 18 din za liter. To ceno pa bo še določil urad za nadzorstvo cen. — Kar se tiče količine sončnega semena, pravi kmetijski ministerstvo, da bo znašal pridelke okoli 8000 vagonov, kar bi dalo okoli 2500 vagonov olja. Tvornice olja pa trdijo, da bodo lahko dobile samo 5000 vagonov in da bodo lahko proizvedle samo 1250 vag. olja, kar pa je premalo za domačo potrebo (za okoli 44%). Letos pa bo potrošnja olja še znatno večja, ker bo industrija mila namesto kokosovega olja porabila mnogo drugega olja. Letna poraba jedilnega olja znaša 1.800 vag., za industrijo pa je treba še okoli 600 vagonov. Da bi se zadovoljile domače potrebe, smatra industrija olja, da naj se dovoli uvoz surovine takoj, da bi se lahko pravočasno dobile potrebne količine v inozemstvu.

Povišanje cen premoga iz državnih premogovnikov. Ponovno so zvišane cene premoga iz državnih premogovnikov, kar je že tretje povišanje cen od 1. januarja dalje. Nove cene slovenskih državnih premogovnikov so naslednje (v oklepajih cene pred 1. januarjem 1940): Velenje: lignit kosovec 145 (120), kockovec 125 (100), orehovec 110 (90), prah 40 (15). Zabuška: kosovec 340 (280), kosovec 325 (250), orehovec 270 (200), drobnji premog 1a. 170 (126), 1la. 140 (100), prah 75 (55) din za 100 kg na debelo.

Zahteve slovenskega delavstva

V težkih časih, ki jih danes delavstvo doživlja zaradi rastoče dronje in zaradi izigravanja socialne zakonodaje in vseh uredb kr. vlade, ki imajo namen zavarovati siromašne sloje pred izkoriščanjem veržnikov z življenjskimi potrebščinami, je Zveza združenih delavcev dne 6. septembra 1940 sklicala plenarno sejo funkcionarjev ZZZ. Te seje so se udeležili tudi zastopniki tovarniške organizacije Zveze združenih namočencev. Prisostvovali so tudi: zastopnika Kmetijske zveze Janez Brodar, senator, in I. Fine, tajnik Zveze; bivši poslanec Rudolf Smersu, Ivan Teuerschuh in dr. Albin Smajd. Bivši poslanec prof. Mirko Bitene je zbor pismeno pozdravil in poslal zanj nekaj predlogov. Od Glavnega odbora Jugorasa iz Beograda je zboru prisostvoval centralni tajnik Jugorasa Raka Milutovac.

Plenarno sejo je vodil prvi podpredsednik organizacije Zveze združenih delavcev Jože Langus. Referat o organizacijskem delu, o nevdržnem položaju delavskega stanu in o smernicah in potrebnih nujnih ukrepih za varstvo delavstva, za ohranitev socialnega mira, za spoštovanje zakonov sta podala Andrej Križman in Rudolf Smersu. Centralni zastopnik Glavnega odbora Jugorasa Raka Milutovac je v lepem in prepričljivem nagovoru na prisotne ukazal prizadevanje Jugorasa in ZZZ za normalizacijo razmer in za enakopravnost delavskega sloja z ostalimi sloji v državi. Podčrtal je dejstva, da je s skupnimi močmi Jugorasa in ZZZ uspelo, da je podpisana nova uredba o minimalnih mezdah, ki določa najnižjo plačo 4 din na uro. Povedal je, kako si Jugorasa in ZZZ prizadevata, da ob 12. uri na mednarodnih mestih dosežeta takojšnje ukrepe za varstvo delovnih slojev in kako ne nosita prav nobene odgovornosti ter to odgovornost za bodoči razvoj stvari izrecno odklanjata, če njunim upravičenim zahtevam ne bo zadosti hitro ugodeno.

Posebno z radostjo so pozdravili delegati ZZZ zagotovilo načelnika Kmetijske zveze senatorja Ivana Brodarja, da bo Kmetiska zveza po svojih najboljših močeh povsod podpirala zdrava stremeljenja Zveze združenih delavcev in da si bo prizadevala, da med kmetijskim in delavskim stanom po skupnem sporazumu ustvarimo pravo soglasje in skupnost interesov. Kmetijski stan ima velik interes, da delavstvo doseže svoje upravičene zahteve. Čim boljše bo delavcu, tem boljše bo tudi kmetu, ker je delavec njegov glavni odjemalec. Prav zaradi prenikajočih dohodkov delavstva zato tudi slovenski kmetijski stan ni za svoje delo premaj primerne odškodnine.

Po končani debati so zborovali soglasno sprejeli celo vrsto sklepov, ki naj zabranijo sedanje nevdržno stanje. Sklenili so, da bodo te sklepe kot posebno resolucijo predložili kr. vladi, predsedniku vlade, slovenskima ministroma in slovenskemu banu.

Resolucije

Delavstvu so doslej mnogi tako radi očitali, da je revolucionarno, da je leglo protizakonitih akcij in stremeljenj. Sedanji čas pa dokazujejo ravno obratno, da je delavstvo po svojem prizadevanju, zlasti delavstvo v Zvezi združenih delavcev, odločen branitelj reda in zakonitosti v državi. Vse zahteve plenarne seje ZZZ to ugotovitev močno poudarjajo.

Ugotovljamo, da so zahteve te naše slovenske delavske organizacije, kakor jih navajamo, v danih razmerah zadosti utemeljene in da je treba vse storiti, da se brez obotavljanja uveljavijo.

Soglasno ugotovljamo vedno večji nered in zmedo na trgu življenjskih potrebščin in z njo združen nevdržni položaj delavskega stanu. Ho-

čemo zato, da se nemudoma z vso doslednostjo in brezobzirnostjo odpravijo vzroki, ki tak položaj ustvarjajo.

Zato zahtevamo:

1. znižanje cen življenjskih potrebščin in prilagoditev istih kupni moči delavskega stanu;
2. dvig delavčeve kupne moči z novo uredbo o minimalnih mezdah za vsa dela, javna in privatna za vso državo na 4 din na uro s pooblastilom posameznim banovinam, da to osnovno minimalno mezdno morejo povisati še za 50%;
3. zagotovitev dela vsaj po minimalnih mezdah vsem delavcem z javnimi deli, ki naj jih izvajajo z zadostnimi najetiimi krediti, država, banovina, občina;
4. preskrbo industrije z zadostno količino surovin; zahteva naj se surovine v zameno za naš izvoz;
5. preprečitev selitve naše domače industrije na jug;

Samo še 2 dni velesajma

Samo danes in jutri je Ljubljanski velesajem že odprt. Danes bodo na velesajmu tekmovali naši harmonikarji. Najavljenih je lepo število tekmovalcev. Jutri popoldne ob petih pa bo na sejnišču žrebanje kuponov, ki so jih obiskovalci velesajma oddajali v veliko zapечатeno žaro. Med izžrebance bodo razdeljena sledeča darila: motorno kolo, radijski aparat, šivalni stroj, mnogo koles, preproge, pohištvo, brzoroparilnik, otroški voziček, večje število ur, vino, likerji, pivo, rogarska slatina, kravate itd. Občinstvo naj izrazi še ta dva dneva velesajma, ki v polni meri zasluži največje zanimanje. Izredne razmere, v katerih živimo, vedno nove težkoče, ki od vseh strani udarjajo na nas, zahtevajo izredno dobro voljo, da je mogoče izvesti tako prireditev. Toda pogumne podpore sreča in tako navzile vsem nadlogam doživljamo oživahne velesajemske dneve v vsej lepoti zgodnje jeseni. Ni čuda, da je na velesajmu vedno veselo vrvenje, da je polno razvedrila in da se nepričakovano dobro razvijajo tudi kupčije. Ker ni letos tujih razstavljalcev, pomeni letošnji jesenski velesajem močno okrepitev domačega trga.

Razstava cvetlic

Še na nekaj moramo opozoriti — na novo urejeno cvetlično razstavo. Nepozabno lepo cvetje so zbrali na tej razstavi. Iz katerega koli paviljona na velesajmu vstopiš v paviljon 3Nc, vedno ti bo enako pri duši; misel se ti umiri, spomniš se svojega vrtička, svojih lepih rož na oknu, in miru si prav zelo želiš, brez katerega nam vrt prav nič ne pomeni. Letošnjo razstavo na velesajmu je pripravil in uredil letos osnovani Vrtnarski odsek Sadržarskega in vrtnarskega društva za Slovenijo. Po naslovu prireditelja je sicer marsikdo v zmoti, češ, to je razstava poklicnih vrtnarjev. Vendar so v prvi vrsti ljubitelji tisti, ki so letos v izredno zadovoljivo občinstva prikazali cvetje in povratno. Prevladujeta predvsem

Vlaganje prošni za dovolitev zvišanja cen

Kr. banska uprava — referent za kontrolo cen — oblem:

Vsem trgovskim obratom, ki bi ne vlagali prijav za odobritev cen po čl. 2. uredbе o kontroli cen na tiskovinah, ki se dobe pri kr. banki upravi, referentu za kontrolo cen, in bi teh tiskovin ne izpolnili prepisno, bodo prijave vrnjene v izpolnjen. Prijavi je priložiti prav tako na tiskovini izpolnjen prepis. Originalno prijavo je kolkovati po tarifni postavki 1 in 5 taksnega zakona s kolkom za 30 din, prepis ostane nekolikov.

Industrijski obrati vlagajo prijave na s strojem pisanih, kolkovanih vlogah. Priložiti morajo tem vlogam podatke o ceni pred septembrom 1939, o ceni pred odobritvijo ter povišani ceni, ki se naj odobri.

Prijavi je priložiti kalkulacijo, s katero se utemeljuje povišanje. Tudi to prilogo je priložiti v originalu in prepisu.

Ako se želi dostavitev obvestila o rešitvi pospešiti, naj se priloži prijavi frankirana in z naslovom tvrde opremljena kuverta.

Olje iz grozdnih peščic

V dnevnem časopisu se v zadnjem času mnogo obravnava vprašanje pomanjkanja jedilnega olja in olja za tehnične svrhe, ki je nastopilo zaradi prekinitve uvoza oljnih semen v današnjih razmerah v naši državi.

Pristojne in zainteresirane oblasti ter zastopniki industrije so se pred kratkim sestali na konferenci v Beogradu, na kateri je bilo odločeno, da

6. postavitev komisarijev v podjetjih, ki zaradi vpoklicev lastnikov ali vodilnih osebnosti prisiljeno ali pa zlonamerno ustavljajo obratovanje; komisariji morajo skrbeti v interesu zaposlenega delavstva v teh obratih za nemoteno zaposlitev;

7. vsem brezposelnim podporo v višini 2/3 minimalne mezde; sredstva za to naj se zbirajo s progresivnim davkom in prisilno enkratno oddajo premoženja bogatejših;

8. točno izplačevanje podpor družinam vpoklicancev v izvenkadrovsko vojaško službo, dvig teh podpor na višino minimalne mezde ter stanarino, če vpoklicanec nima svojega stanovanja;

9. po vseh občinskih vzpostavitev posebnih prehranjevalnih odborov, ki istočasno tvorijo akcijske odbore za pobiranje draginje, občinam pa zadostne kredite za uspešno poslovanje teh odborov;

10. v prehranjevalne odbore proporcionalno po odstotkih delavskega prebivalstva zastopstvo delavskega stanu, zastopnike delavcev določijo delavski sindikati;

11. dokler ni izvedena točka 10. teh sklepov, proglašamo odbore strokovnih društev ZZZ za kontrolne odbore nad ljudsko prehrano. Centrala ZZZ jim daje za njihovo poslovanje točna navodila;

12. vabimo ostale delavske sindikate, da se pridružijo našim zahtevam v točkah 9. in 10.; kjer se temu povabilu odzovejo, smo pripravljeni z njimi sodelovati in za skupno akcijo stvoriti meddržavne kontrolne odbore nad ljudsko prehrano;

13. Ugotovitev zaloge, njihovo rekvizicijo in uveljavljanje za vse, brez razlike, preskrbe na karte;

14. vsakršno izigravanje zakonodaje in predpisov o prehrani in te mora oblast zatreti z drakonimi sredstvi;

15. proti kršiteljem je uvesti nagli poravnalni postopek; upravni odbori, ki za točno izpolnjevanje tozadevnih predpisov ne skrbijo z vso vestnostjo, te takoj suspendirati; suspenzu sledi višini krivde odgovarjajoča stroga kazen.

16. v okviru države ureja preskrbo življenjskih potrebščin država, v okviru banovine pa jo ureja in dovoljuje banska oblast; ponavljamo zato našo staro zahtevo po avtonomni slovenski banovini;

17. zaloge živil pri nas so zadostne; pomanjkanja in zmede je kriva naša plutokracija, ki izigrava in izmaga široke narodne sloje do popolnega obubožanja pod vodstvom tajne organizacije — framasonarije; ta tudi v posesti svoje nekontrolirane moči vzdržuje v državi protinarodni in protiljudski kapitalistični gospodarski sistem; zahtevamo zato odstranitev framasonskih bratov iz vseh javnih služb, prav posebno pa še iz vodilnih mest naše države;

18. kapitalistični gospodarski sistem kot temelj izkoriščanja in kotišče nastajajoče anarhije mora izginiti;

19. zahtevamo novo, na temelju samouprave stanov in narodov naše države organsko zgrajeno, našim prilikam odgovarjajočo stanovsko družbo. Le v njej pričakujemo socialne pravičnosti tudi za svoj delavski stan.

dalja in gladjola, dasi je prav obširna tudi zbirka begonij, aster, ciprij, ostrožnikov in še mnogo je tam izredno lepega ostalega jesenskega cvetja. Takih gladjol, kot jih letos vidite na razstavi, Ljubljana še nikdar ni videla. Premore pa jih Slovenija, kjer so zlasti podnebne razmere za to cvetlico prav posebno ugodne. Gladjole razstavlja več ljubiteljev te elegantne, vrh tega še modne cvetlice, vsekakor pa je izbira, ki jo prikazuje g. dr. Brodar iz Ormoža, edinstveno lepa prav očarljiva. Te gladjole so po svojem stasu neoporečne, po barvi skoraj da nedosegljive, v pogledu zdravlja zelo zanesljive in razmeroma lahke glede vzgoje. Pišite Vrtnarskemu odseku Sadržarskega in vrtnarskega društva v Ljubljani, sporočite imena odbranih cvetlic vsaj do novembra, pa boste tudi na našem vrtu prihodnje leto imeli te lepe gladjole. Tudi ostrožniki v svojih modrih barvah so na velesajmu zbrani v odličnem izboru, dasi je to cvet maja in junija. Dalje ostanje stalna cvetlica jesenskega vrta. Razvoj dalji gre svojo pot naprej. Letos so nam pridni ljubitelji zopet pokazali toliko lepega, da se zanimanje za dalje znova obnavlja. Tudi te vam v odlični izbiri oskrbi Vrtnarski odsek. Vrtnice, kraljeve cvetlice, so letos samo v majem prikazane. Letošnje leto je močno zatiralo njih veselo rast in pridnost njih cvetenja. Pa še mnogo je na razstavi cvetlic ki jih v Ljubljani prvič vidimo. Ako se pri tem tudi krožek ljubiteljev cvetlic, zbranih v Vrtnarskem odseku SVD poveča za nov kader članov, bo to plačilo javnosti prirediteljem razstave in zagotovilo, da bo še večja družba požrvalnih prijateljev lepega vrta v bodoče priredila še bolj mogočne in še bolj privlačne razstave cvetja in povrtine, kot letošnja razstava, katere priredbo je mnilo toliko nepredvidenih činiteljev, sedanje težke dobe.

Predstave »Totega teatrac na velesajmu so danes ob pol 4, pol 6 in pol 9. Rezervirajte si vstopnica

se energično pospeši sejanje oljnatih semen, predvsem repice in sončnice za jedilno olje in laneno seme za tehnične svrhe, predvsem za firnež.

Slična prizadevanja so rodila že pred leti za sejanje ricinovega semena zelo dober uspeh, tako da danes naša industrija, ki se bavi s predelavo ricinovega olja zlasti za vojaške namene, ni več odvisna od uvoza ricinovega semena. Zal pa enaka prizadevanja za sejanje lanu niso imela uspeha in krijemo le neznaten del potrebe z domačim lanenim semenom ter je naša industrija firneža, lakov in barv slej ko prej navezana na uvoz.

V danih razmerah skušajo oblasti in prizadete industrije mobilizirati tudi vse vire in izčrpati možnosti za pridobivanje olj in drugih raznih semen, ki vsebujejo znatne količine olja.

Naš namen je, opozoriti na trino seme ali pečke grozdja. V pečkah od grozdja imamo 12 do 20% olja, ki precej sliči lanenemu olju in se da dobro predelati, bodisi v jedilno olje ali pa porabiti za industrijo. 100 kg grozdja da 3—4 kg pečk; upoštevajoč, da znaša srednja letina v Jugoslaviji okoli 50.000 vagonov grozdja, lahko rečemo, da vržemo s temi pečkami letno najmanj 250 vagonov olja v gnoj. Separiranje pečk iz tropin po prešani vina ni več problem, ker obstajajo dokaj enostavni stroji za separacijo tropin v pečke in luščine od grozdja. Pečke se potem posuši, luščine pa se uporabi za žganjekuho ali gnoj. Izkoriščanje pečka od grozdja za pridobivanje olja se izvaja na veliko celo v deželah, ki v normalnih prilikah ravno niso trpele na pomanjkanju olj, kakor na pr. v Franciji in Italiji. Torej mora tako vinogradnik, kakor tudi industrija pri tem izkoriščanju najti vzpodbuden račun! S propagando pri vinogradniku, da more pečke od grozdja vnovčiti, ki

Glavna kolektura Drž. razr. loterije

VRELEC SREČE

ALOJZI PLANINSEK,

Ljubljana, Beethovnova ulica 14

javlja izid žrebanja z dne 7. septembra

V. razreda, 40. kola.

Premijo 2.012.000 din je zadel št. 44.848.

Premijo 1.004.000 din je zadel št. 54.391.

Premijo 300.000 din je zadel št. 53.120.

100.000 din sta zadel št.: 62.192, 64.645.

80.000 din je zadel št.: 42.379.

30.000 din sta zadel št.: 26.819, 49.561.

24.000 din sta zadel št.: 19.559, 62.773.

12.000 din sta zadel št.: 56.808, 72.014.

10.000 din sta zadel št.: 22.901, 28.507.

60.446, 84.948, 85.948, 91.235, 93.400.

8000 din so zadele št.: 3526, 12.463, 27.667,

34.526, 34.579, 67.431, 90.357.

6000 din so zadele št.: 2419, 26.476, 40.677,

51.368, 89.361, 94.219.

5000 din so zadele št.: 2566, 6463, 17.932,

25.918, 35.581, 40.980, 42.014, 48.144, 50.420, 67.098,

72.900, 74.994, 78.802, 85.820, 87.369, 87.726.

4000 din so zadele št.: 4085, 9784, 10.935,

17.971, 18.558, 21.143, 21.275, 24.214, 37.256, 37.798,

40.842, 50.523, 60.640, 63.702, 70.405, 74.838, 90.589,

93.599, 97.056, 98.478.

Nadalje je bilo izžrebanih še veliko števil dobitkov po 1000 din.

Ker so bili dobitki javljeni telefonično, ev. pomota ni izključena.

Žrebanje V. razreda 40. kola je bilo z dnem 7. septembra zaključeno. - Vsi oni, ki še niso dvignili denarja, naj srečke predložijo v izplačilo.

Skupna uradna lista izide šele 10 dni po žrebanju. Vsi oni, ki imajo zabeleženo, da se jim pošlje skupna žrebna lista, jo bodo dobili, čim dospel, ne da bi kaj pismeno urgirali.

Nove srečke za 41. kolo se bodo začele prodajati 12. septembra.

Priporoča se vam glavna Planinškova kolektura »VRELEC SREČE«.

Dobitki vojne škode

Pri naknadnem žrebanju 5. septembra so bili izžrebani še naslednji dobitki:

ser.	štev.	dobitek	ser.	štev.	dobitek
5415	859	3.000	5923	538	5.000
6152	436	5.000	6854	869	5.000
7548	224	3.000	7774	345	3.000
7863	450	3.000	7990	627	3.000
8207	901	3.000	8278	688	20.000
4818	500	3.000	8563	163	3.000
8614	134	5.000	8638	610	50.000
8672	87	100.000	8973	606	3.000
9068	935	3.000	9095	364	3.000
9198	391	5.000	9198	913	5.000

Dovršitev gradbenih del pri stalni zatvornici na Ljubljani. Kr. banska uprava razpisuje za 5. oktober prvo licitacijo za dovršitev gradbenih del pri stalni zatvornici na Ljubljani v km 26.380. Proračunska vsota 1.112.875,15 din.

Nabava 1386 komadov prečnikov za gradnjo prostovodnih t. t. linij. Ravateljstvo pošte, telegrafa in telefona v Ljubljani razpisuje dobavo 1386 komadov železnih prečnikov za gradnjo t. t. linij. Ponudbe do 18. septembra.

Cinkarna, d. d. v Celju. Glavnica 3.0, bilančna vsota 15.75 (11.45), brutto donos 15.6 (8.54) milijonov din, čisti dobiček 1.135 (in prejšnjih let 1936, 1937 in 1938: 1.25 (samo za 1938 0.133) milijonov din.

Zugmayer i Gruber, d. d. za promet s kovinami, Zagreb, tvornica v Slovenski Bistrici: glavnica 5.625 (5.0), bilančna vsota 12.8 (8.76), čisti dobiček 1.77 (1.11) milij. din. — Družba bo ponovno sklepala o zvišanju glavnice.

Zobozdravnik-spezialist

dr. Ivan Oblak

ne ordinira do 10. oktobra

Borze

Dne 7. septembra 1940.

Denar

Ta teden je znašal devizni promet na ljubljanski borzi 1.734 milij. din v primeri s 5.533 milij. din v prejšnjih tednih.

Curih. Pariz 9.90 (bankovci 6.75), London 17.61 (bankovci 8.90), Naryork 440 (bankovci 438), Milan 22.20, Madrid 40, Berlin 175.62 (fr. marka 51.50, trg. marke 24), Buenos-Aires 102.

Cene živine in kmetijskim pridelkom

Cene živine in kmetijskih pridelkov v okraju Lendava, dne 1. septembra 1940: Biki I. vrste 6.50 do 7.50, II. 5.50—6; telice I. vrste 6—7, telice II. vrste 5—6; krave I. vrste 4—5, II. 3.50—4; tele I. vrste 6, II. 5—5.50; prašiči šepharji 13—14, pršutarji 11—12 za kilogram žive teže. — Goveje mesto I. vrste prednji del 13, zadnji 15, svinjina 16—18, slanina 20—22, svinjska mast 22—24, čisti med 22—24, goveje surove kože 10—12 za kg. — Pšenica 300, ječmen 260, rž 280, koruza 260, fižol 240, lucerna 150, jabolka I. vrste 250, II. 225; pšenična moka 400—600, koruzna moka 350—400, ajdova moka 400 za 100 kg. — Trda drva 140—150 za kub. meter, jajca 0.60—0.70 za komad, mleko 2—2.50 za l, surovo maslo 30—35 za kg. — Navadno mešano vino pri vinogradnikih 6—7 din, za finejše sortirano vino

Kruha v Sloveniji ne bo zmanjkalo

Banovina najame 30 milijonov dinarjev in za ta denar nakupi pšenice, da prepreči navijanje cen

Ljubljana, 7. sept.

Ni dolgo tega, ko je ban dravske banovine g. dr. Marko Natlačen odločil, da se naj v naši banovini izvede prisilni odkup pšenice in pšenične moke samo po Gospodarski zvezi v Ljubljani. Ta sklep je bil nujen potreben zato, da se prepreči prekupčevanje s pšenico, ki se pridela pri nas in da se posebej prepreči veriženje, ki je v naših žitornih krajih sedaj na jesen po zaslugi tujih prekupčevalcev začelo cveteti. Nekateri so splošno mislili, da je s tem Gospodarska zveza dobila kak poseben monopol. V resnici je Gospodarska zveza bila pooblaščenca, da sme v Sloveniji pridelano pšenico nakupovati. Če ne bi tega pooblastila dobila Gospodarska zveza, bi banovina sama morala ustanoviti velik uradniški aparat, ki bi prevzel te posle. Ker pa pri nas za v prodajo v poštev prihajajoče pšenice letos ne bo več kakor okrog 300 vagonov, bo to opravila Gospodarska zveza namesto uradnega aparata. Seveda bo banovina strogo pazila, kako se bo to izpeljalo in bo tudi banovina kasneje odločala, kaj naj se s to pšenico zgodi. Banovina bo tudi odločala, kaj bo s pšenico, ki bo prišla z juga.

Ban sam je namreč odločil, naj se z banovinskimi sredstvi v višini 10 milijonov dinarjev nakupi pšenica v žitornih krajih naše države za to, da bo pri nas ustavljeno deloma dvigovanje cen, deloma pa veriženje. Prav tako naj bi zaloge,

kupljene za ta denar, omogočile, da se vedno pri-skoči na pomoč v krajih, kjer bi slučajno zaradi kakršnih koli težav zmanjkalo moke ali pšenice. O. ban pa je hotel za Slovenijo oskrbeti še večje količine pšenice. Ker pa brez denarja tudi ni mo-goče kupiti pšenice, je bilo treba najprej poiskati denarnih sredstev. O. ban je zato najprej naprosil ministrski svet, naj dovoli dravski banovini, da najame kratkoročno posojilo 30 milijonov din pri domačih denarnih zavodih, in sicer le za nakup pšenice. Finančni minister dr. Sutej je stavil v istem smislu predlog ministrskemu svetu, ki je ta predlog tudi sprejel. Zato bo banovina v najkraj-šem času najela posojilo pri domačih denarnih zavodih, in sicer za eno leto. Zavoda, pri katerih bo posojilo najeto, sta Hranilnica dravske banovine in Pokojninski zavod.

Dogovori s tema zavodoma potekajo popolno-ma v redu in bo ves denar v najkrajšem času na razpolago. S tem denarjem je banovina že začela kupovati pšenico v Vojvodini. Kupuje jo seveda od PRIZAD-a, ki je edini pooblaščen za kupčijo s pšenico. Prvih 300 vagonov pšenice je bilo po naročilu PRIZAD-a že natovorjenih in pridejo v 14 dnevih v Slovenijo. PRIZAD je zagotovil drav-ski banovini še nadaljne velike pošiljke tako, da se nam v prav nobenem primeru ni treba bati pomanjkanja moke.

S temi zalozami bomo z največjo lahkoto in brez težav dočakali žetev koruze, ki bo letos prav

obilna. Prav to pa bo vplivalo tudi na cene pše-nici in na pšenični trg. Pšenica v ceni najbrž ne bo več rasla. Prav tako pa bo zaradi tega na razpolago tudi več pšenice, tako da se ni bati, da bi je zmanjkalo. Ne glede na to pa je PRIZAD tudi že dal mnogo dovolilnic za natovorjenje več-jih količin pšenice in pšenične moke privatnim trgovcem iz Slovenije. Zaloge, ki pa jo bo bano-vina z najetimi posojili ustvarila, bo v Sloveniji vplivala kot odlični regulator cen in bo prepre-čevala nadaljnje dvigovanje cen in veriženje. Hkrati bo onemogočila da bi špekulanti po nepotrebnem kopičili ogromne zaloge žita in moke, računajoč s tem, da jih bodo kasneje lahko še dražje pro-dali. Vse to bo vplivalo, da glede prehrane v Slo-veniji ne bomo doživeli nobenih nepriljubljenih pre-seženj.

Zanimivo je, da je tudi banovina Hrvatska dala posojilo Hrvatski gospodarski zvezi za nakup pšenice, potrebne za preskrbo pasivnih krajev na Hrvatskem. Kljub temu, da je banovina Hrvatska štirikrat večja od Slovenije, je posojilo, ki ga je dala banovina Hrvatska Gospodarski zvezi, le 40 milijonov dinarjev. To je prav toliko, kolikor je namenila naša banovina za nakup pšenice, kar je hkrati najlepši dokaz, da je g. ban. dr. Natlačen v zadostni meri poskrbel, da nam pozimi in na spomlad najpotrebnejših življenjskih potrebščin ne bo manjkalo.

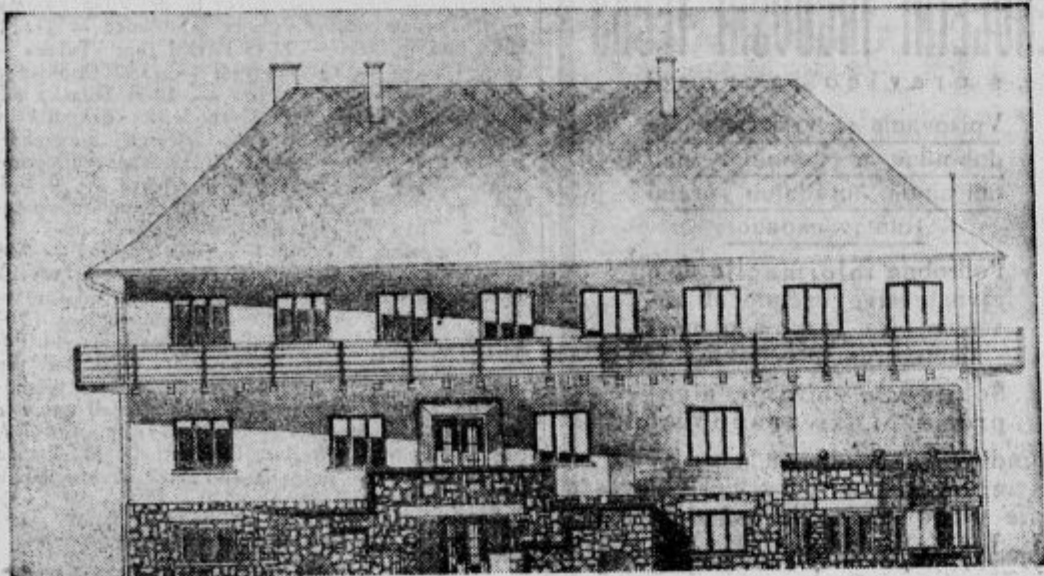
Sanatorij za živčne bolezni
Zagreb, Zelengaj br. 37. Tel. 33-58, 36-44
Šef-zdravnik: Dr. Gjuro VRANESIC

Slovenec. Konec sezone 1877-78 so slovenske pred-stave prenehale: ter je Danilo svoje predstave na-daljeval v Katoliškem rokodelskem odru, ki ga šteje med svoje velike ljudi. Od tedaj je Rokodel-sko društvo slovenskemu gledališču dalo še marsi-kakšno vrednoto. Od leta 1880 pa je zopet nastopal v Deželnem gledališču, ki pa je leta 1887 pogorelo. Zato se je preselil v Citalnico. V tem času se je tudi poročil (9. septembra 1890 v frančiškanski ka-pelici) z igralko *Gustiko Gostičevno*, ki je odšla tudi nastopala pod imenom *Augusta Danilova*. Priči sta bili pisatelj dr. Ivan Tavcar ter veletrgovec Dru-šković. Kmalu nato pa se je preselil v novo slo-vensko Narodno gledališče leta 1892, kjer je na-stopil pri novi otvoritveni igri Jurčičeve Veronike Deseniške kot Friderik Celjski. Pa tudi od tod je moral iti med svetovno vojno, ko se je gledališče umaknilo filmu ter je deloval v Mestnem domu in se prvi oglašal za nov preporod gledališča že 19. februarja 1918 s člankom »Za preporod našega gledališča«. Po osvoboditvi pa je igral v preroje-nem gledališču vse do upokojitve, ko je dopolnil 53 let gledališkega delovanja. Igral je vse vloge — od mladih ljubimcev do zrelih bonvivancev, dokler se ni uvrstil v simpatični krog ustaljenih značajev. Ko ga je zadnjič nekdo vprašal, za kakšne vloge da ni imel daru, je smeje odgovoril: »Za intrigaante, ne na odru ne v življenju.« S svojo družbo je po-toval po vsej domovini in tudi dlje, bil je na Primorskem, v Trstu, pa tudi že leta 1905 v Bel-gradu, Kragujevcu, Nišu itd. Tedaj je torej slo-venska drama imela med Srbi več tal, kakor sedaj ... niti ne v prevodu...

Njegova gospa Augusta je prav tako igrala ke krvi (roj. 1869). Nastopila je že s 14 leti kot mlada deklica in je odrske deske zapustila po 40 letih delovanja doma, na Tržaškem in v Ameriki med slovenskimi izseljenci. Tudi ona je igrala vse, kar je naneslo: navke, ljubimke, junakinje, starke itd., nastopala v operetah in veseloigrah kakor v trage-dijah. Pred vojno je bila voditeljica slovenskega gledališča v Trstu, med vojno pa v Ameriki. Po vojni pa sta zopet oba Danilova nastopala v Ljub-ljani do upokojitve, ko sta se umaknila iz javnega življenja v zatijne družinske sreče.

In v tem pristaniku obhajata danes svojo zlato poroko v krogu otrok, ki jima jih je Bog dal sedmero. In z njimi jima je Bog dal tudi blago-slov, saj so danes že vsi lepo preskrbljeni in na-daljujejo tradicijo svojih dobrih in neumornih staršev: vsaj tri hčerke so se posvetile gledališki umetnosti: najstarejša Vera je delovala 20 let na slovenskem odru in je sedaj v Brnu kot žena di-rigenta Balatke, hčerka Mira je danes primadona slovenske Drame ter žena našega dirigenta gosp. Neffata, najmlajša Silva pa je tudi že nastopala v Narodnem gledališču šest let, med drugim tudi kot baletka, pozneje pa še večkrat na Sentjakobskem odru, da ne pozabi, da je iz igralске družine. Naj-starejši sin pa živi v Ameriki, v Newyorku, kjer je dobil novo domovino, dočim se je mati Augusta vedno rada povrnila domov. Drugi sin je bančni uradnik v Zagrebu, tretji pa je »umrl v zorni mi-nosti. Ko se bodo jutri zbrali okrog staršev — zlato-poročencev njuni otroci, da jima čestitajo, se jim bo pridružila tudi vsa slovenska javnost, predvsem pa slovenska gledališka umetnost, ki v slavnost-nem paru gleda svojo tradicijo in svojo rast in tudi bodočnost v otrocih. Njim pa se pridružujemo tudi mi, želeč atu Danilu in njegovi gospi Augusti še mnogo let družinske sreče in mirnega uživanja za-služenegega pokoja, ki jima ga je življenje v naj-lepših letih tako malo dalo.

Zdravstveni dom nižjih poštinih uslužbencev v Laškem

Eno najbolj agilnih ljubljanskih združenj je prav gotovo Združenje poštinih, telegrafskih in telefon-skih nižjih uslužbencev v Ljubljani, v katerem so združeni nižji uslužbenci iz vse Slovenije. V Ljub-ljani, kot središču, kjer je tudi največ nižjih poštinih uslužbencev, deluje to društvo nad vse živahno. Saj je poznana vrla poštarska godba, ki se vedno, ka-dar nastopi, dobro postavi. Poleg tega imajo nižji poštini uslužbenci tudi močan pevski zbor, ki včasih za zabavo svojih članov nepevcev zapoje v veselje in ponos vseh. Združenje samo ima z ljubljanskimi člani in člani iz drugih mest iz podeželja okrog 800 članov in se zato ne zadovolji le s splošnimi nalo-gami. V zadnjem času si je na pobudo odbora pod vodstvom poštirovalnega predsednika Josipa Penka zaestavilo vprav veličastno in vse pohvale vredno nalogo. Združenje si je zastavilo nalogo, zgraditi svo-jim članom zdravstveni dom, v katerem bi imeli združeno zdravilišče in okrevališče, pa če hočete, tudi navse prijazen in ljubek počitniški dom.

Predsedniku g. Penku se je posrečilo, da je kupil za združenje razsežno zemljišče v Laškem. Zem-ljišče samo leži na vzpetini, kjer je bila stara pivovarna in meri 7718 kvadratnih metrov. Na tem zem-ljišču je že sedaj velik in donosni sadni vrt, v ka-terem stoji okrog 100 dreves. Večji del zemljišča pa zavzema gozd, tako da bo prav lahko na zemljišču urediti potrebna sprehajališča s klopčami v senci. Načrt je izdelalo gradbeno podjetje Karel Kavka iz Ljubljane in so poštini uslužbenci z njim nadvse za-dovoljni. Glavna stran doma bo gledala proti jugu, nasprotna pa bo malo vkopana v hrib, da bodo ne-kateri kletni prostori tudi čez poletje hladni. Druga polovica kletnih prostorov, ki bo proti jugu, bo pa eeveda prav zaradi tega, ker bo stal dom na po-bočju, popolnoma pritriljena in bo prav zaradi tega uporabljena tudi za bolj donosne prostore. Pred do-mom samim bo terasa, na katero bodo vodile etop-nice. Dom sam bo dolg okrog 24 metrov in bo tako dolga tudi fasada, ki bo gledala proti jugu. Širok pa bo dom okrog 12 metrov, tako da bo že prav lepa in močna stavba.

Nekako eredi stavbe bo s terase dohod v klet-ne prostore. V južni polovici pritrilčnih prostorov bo stanovanje za upravitelja, kuhinja s pripravljal-nico in velika lična obednica. V severni polovici stavbe bo v kletnih prostorih pralnica, shramba za kuhinjo in centralna kurjava s skladiščem za pre-

mog. Podolgem bo vodil skozi vso stavbo hodnik, na katerega se bo na severni strani nekako nasproti glavnemu vходу priključilo stopnišče, ki bo vodilo naprej v visoko pritrilčno in prvo nadstropje. V vi-sokem pritrilčju bo nad veliko jedilnico velika tera-sa, dolga 7 in pol metrov in široka 5 metrov. V vzdolžni smeri bo šel po sredi stavbe zopet hod-nik, na katerega se bo v eredi stavbe proti jugu naslanjala veža, ki bo dostopna prav tako s terase po posebnem stopnišču. Na vsaki strani veže bosta

po dve lični sobi. V severni polovici stavbe bo imel svoje prostore zdravnik, na drugi strani bo še ena soba s dvema posteljama. Ob stopnišču bo tudi umi-valnica in kopalnica in potrebne pritlikline. V prvem nadstropju, katerega zopet deli podolžni hodnik v dve polovici, bo gledalo na jug 8 sob. Na severni strani pa bosta še dve sobi in dve sobi za postre-znici, kakor tudi umivalnica, kopalnica in druge prit-likline.

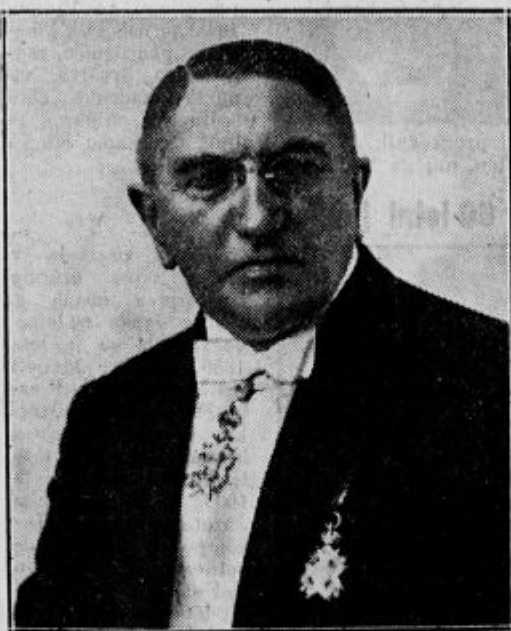
Zdravilišče in okrevališče za poštne uslužbence bo torej imelo 22 postelj v 15 sobah. To je razme-roma veliko število, če vpoštevamo, da dom ne bo niti drag. Zgraditev v surovem bo veljala okrog 250 tisoč dinarjev in ima združenje že skoraj vso to vsoto nabrano. Manjka mu pa seveda še sredstev za dograditev in opremo. Če vpoštevamo, da ima društvo 800 članov, smo prepričani, da jim bo prav lahko moglo nabrati še manjkajoča sredstva, saj gre za etvar, ki bo v korist skupnosti. Ograjen bo tudi gozd in predsednik Penko se že sedaj bavi z načrtom, kako bi v gozd postavil najmanj tri srne, ki bi se kaj hitro udomačile in postale tako prija-teljice alehernege poštarja, ki bi prišel iekak okrep-čila in oddiha v dom. Če vpoštevamo poleg tega še, da bo dom etal v Laškem, ki je znano zdravilišče, vidimo, da bodo poštini uslužbenci, ki bodo prihajali na oddih v svoj dom, imeli tudi vse ugodnosti, ki jih nudi Laško.

Naj bi se lepi načrt čimprej uresničil in bi po-starji kmalu dobili dovolj sredstev za to!

Zdravilno delovanje Rogaške mineralne vode:
Pri kostobolju in sladkorni bolezni se dose-gajo zelo dobri rezultati z vrelcem Donat.

Pri Danilovih obhajajo zlato poroko Lep življenjski praznik obeh slovenskih umetnikov

Najstarejši slovenski igralec ata Danilov — Anton Cerar, in njegova soproga igralka, gos-pa *Augusta*, praznujeta jutri, 9. t. m., svojo zlato po-roko. Ni to samo redek primer med našimi igralci, temveč doslej edini in pomeni nov jubilej v živ-ljenju našega starega znanca Danila in njegove gospe soproge — dveh stebrov našega Narodnega gledališča, ki v njunih potomcih tudi za bodočnost dobiva svoje najboljše moči. Tako je v Danilu po-seobljena stara patriarhalnost slovenskega gleda-lišča, njegova intimnost in družinska prisrčnost. Da, družinska prisrčnost, saj je Bog blagoslovil njegov zakon s sedmimi otroki, skoraj toliko — kot je neki hudomušnež pripomnil — kolikor jih vsi aktivni člani Igralskega zbora skup ne premorejot! To pa je naš ata Danilo — ata slovenskega gleda-lišča, ata slovenskih igralcev in dobri ata svoje družine, ki se bo jutri hvaležno spominjala zlate poroke svojih staršev. In ta hvaležnost ne bo igral-sko maskirana, za »oder življenja«, temveč iskrena, družinska, najbolj prisrčna, in prepričani smo, da sta tudi oba zakonca zlatoporočencev teh svojih živ-ljenjskih vlog v igri »Lastna družina« najbolj vse-la. In k tej ljubezenski igri jima danes tudi mi najbolj iskreno čestitamo in želimo še mnogo let življenja že skoraj legendarnemu igralškemu paru Danilo.

Ob tem jubileju pa se spominjamo njunega življenjskega dela in drugih življenjskih uspehov, ki sta jih izven družine in kljub njej dosegla v javnem delovanju za rast slovenskega gledališča. Saj je to že skoraj težko ponavljati, kajti ni ga dozorelega človeka, ki ne bi poznal obeh Danilovih z desk slovenskega gledališča. Toda najmlajši po-znajo ata Danila samo še s ceste, ko stopa pri svojih 82 letih kot mladenič po promenadi s svojo neobhodno cigaro v ustih ali pa se ustavlja ob frančiškanski cerkvi, ki jo obišče redno vsak dan, gotovo pa v nedeljah na koru nad glavnim oltar-jem. Za ta najmlajši rod naj ob tem važnem in simpatičnem življenjskem jubileju, o katerem pa ne želimo, da bi bil zadnji, ponovimo samo nekaj postaj njunih življenjskih poti in njunih uspehov za razvoj slovenske gledališke umetnosti.

Ata Danilo se je rodil 15. julija 1858. leta ter se je že kot obrtniški vajenec udeleževal predstav v tedanjem ljubljanskem deželnem gledališču še v nemškem jeziku. Potem ga je opazil znani or-ganizator katoliškega življenja V. Eržen, ki mu je pomagal, da je že 10. decembra 1877. leta nastopil v deželnem gledališču v Lowodski srotli. Uspeh je bil tako velik, da se je lahko posvetil popolnoma gledališki umetnosti ter si po knezu nadel igralsko ime »Danilo«, pod katerim ga danes pozna vsak

Rešite našo mladino!

Ljubljana, 7. septembra.

Malo je mest, ki bi se mogla ponašati s tako lepimi sprehodi kakor Ljubljana. Zlasti Tivoli je ponos našega mesta.

Neko popoldne srečam v tivolskem gozdu tovariša iz davnih šolskih let. Če bi zapisal, da je pobožen kristjan, bi me šel tožit za raz-zaljenje časti. Nič ne moli in v cerkvi že dav-no ni bil. Pa mi reče: »Človek ne vé, kaj bi naredil. Če se obrnem nazaj, bodo rekli, da je to priderija. Ne kaže drugače, kot zamižati pa hiteti naprej. Vse klopice so zasedene od »parčkov«, pa se ti kar vpricho ljudi objemajo, poljubljajo in počenajajo še hujše, še hujše reči.«

Pa mora res biti človeka sram v dno duše, ko gleda te prostaške prizore. Že to človeka vsega potre, ko gleda na teh lepih sprehodih mlade starše z enim, k večjemu dvema otro-koma. Oče in gosposka mati s tremi in več otroki, to je že velika redkost. Zraven pa še to javno pohujšanje!

In po teh potih hodi napol dorasla mladina, ki je tako pozorna na take ljubezenske pojave, pa ni nikogar, da bi jo varoval pohujšanja. Greh ima vse pravice, tudi že pravico javnosti, nedolžnost nobene.

Krščanski starši, ali ne čutiše, kakšna kri-vica se godi vašim otrokom, ko so javna šeta-lišča postala kar nekaki javni bordeli? Pa mol-čite, namesto da bi kričali na ves glas!

Kje je javna oblast, katere dolžnost je za-branjevati javno nemoralno?

Ko smo pred šestdesetimi leti po ljubljanskem Gradu hroščje in metulje lovili, smo več-krat videli stražnike, ki so take »parčke« pre-ganjali. Kako so se časi spremenili!

Meseca avgusta tega leta je upravnik mesta Belgrada izdal naredbo, s katero pod kaznijo prepoveduje nedostojno vedenje na javnih prostorih, in je naročil policijskim organom, naj primejo tiste, ki hodijo po ulicah nedo-stojno oblečeni, ali se po ulicah in javnih lo-kalnih poljubljajo. Če je to mogoče v Belgradu, ali bi ne bilo mogoče tudi v beli Ljubljani? Samo da bi tisti organi, ki bi preganjali pohuj-šanje, ne smeli nastopati v kroju in s pendre-kom.

»Gorje svetu zaradi pohujšanja,« je rekel On, ki se mu je tudi mladina smilila; gorje pa tudi mestu, ki ne stori vsega, kar more, da reši mladino pohujšanja.

NAJBOLJŠI DIJASKI LIST JE

„NAŠA ZVEZDA“
UPRAVA: LJUBLJANA, STRELISKA 12

KUPITE

vse šolske potrebštine
zvezke, svinčnike,
barvice, peresa navadna
in nalivna, risalna orodja po
res ugodnih cenah le v trgo-vini

H. Ničman, LJUBLJANA
Kopitarjeva ulica 2

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 8. septembra: Rojstvo Marije Device; Adrijan, mučenec. Prvi kraje ob 20.32. Herschel napoveduje lepo ob severu, dež ob jugu.

Ponedeljek, 9. septembra: Peter Klaver, spoznavalec; Serafina.

Torek, 10. septembra: Nikolaj Tol. spozn.; Pulherija, kraljica.

Osebnostne novice

Poroka. Danes ob 10 dopoldne sta se poročila v škofijski kapeli v Ljubljani gospod Stjepan Katilinič, veletrgovac iz Kastela Novoga pri Splitu, in gđ. Milica Lovec, stud. iur. iz Ljubljane. Poročilo ju je prevzeli g. knez-košuf dr. Gregorij Rožman. Priči sta bili g. Vilko Mazi, strokovni učitelj, ter g. Ciril Mikuz, sodnik iz Maribora. Mlademu paru želimo tudi od naše strani obilo sreče, saj izvira ženina iz znane ugledne družine v Kastelu Novem, ki je bila vedno v najtesnejšem stiku s Slovenci ter prihaja naš list že petdeset let v njihovo hišo, kar je gotovo za »Slovenca« zelo častno in izven Slovenije redko dejstvo. Tudi je današnji ženini tisti, ki je pokojnemu dr. Janžu Kreku stregel pri njegovi zadnji sveti maši v življenju, kajti prvi dan po prihodu iz Dalmacije, kjer je bil gost družine Katilinič, ga je zadel kap v St. Janžu. On je tudi slovenski banovini poceni odstopil svojo zemljo, da je mogla postaviti v Kastelu tako lep Mladinski dom. Odkar je njegov stric, sedaj upokojeni ravnatelj bogoslovja v Splitu, študiral skupaj z dr. Krekom v Avguštinu, je bila družina g. Katiliniča v tesnem stiku s Slovenci, našimi vodilnimi osebami in našim časopisjem. In sedaj stopa g. Stepan, eden izmed lastnikov veletrgovine Katilinič & Brača, tudi v zakon s Slovenko. Novoporočencema želimo v življenju veliko sreče in božjega blagoslova!

Poroka. V soboto 7. t. m. se je v Radežah pri Zidanem mostu poročila gđ. Inka Deronšek, absolventka zagrebske glash. Akademije in znana ljubljanska vijolinistka z gospodom dr. Vladislavom Wildpretom, asistentom prof. Šergerja na zagrebski kliniki. Čestitamo!

Poroka. Danes dopoldne se poročita v škofijski kapeli v Ljubljani gđ. Marija Soukal, učiteljica v Železnikih in g. Tone Kopčaver, učitelj v Selcah nad škofjo Loko. Priči sta bili ženinov brat g. Janž Krek, veletrgovac in nevestin brat Soukal Hljorin, artiljerijski poročnik. Poročal je nevestin brat Soukal France, kaplan z Bleda. Mlademu paru želimo mnogo sreče in božjega blagoslova.

Poromažmo k žalostni Materi božji v Stično

Čas, ki v njem živimo, je za premnoge narode doba težkih preizkušenj. Naš slovenski narod trenutno sicer še ni neposredno prizadet, a je zato njegova preteklost toliko bolj polna žalostnih spominov. Iz vseh bridkosti pa je slovenski narod vsikdar izhajal potolažen, ker se je v svoji močni veri opiral na Kriznega in njegove Žalostne Matere božje. Stiška bazilika, posvečena Materi božji Žalostni, bi vedela povedati, kolikero slovenskih src, teptanih v hudih časih tlače, krvavečih ob dolgotrajnih turških navedah, je ob vznosu Marijinem našlo uteho, dušni mir in nado na svetlejši dni...

15. septembra hočemo poročati v starodavno stiško baziliko in se zahvaliti Žalostni Materi božji za njeno pomoč našemu narodu in jo poprositi, naj kot Kraljica mučenecv in Mati usmiljenja tudi v teh težkih negotovih dneh nad našim narodom dobrotno razprostre svojo dlan ter vsem trpečim in prosečim srcem pri svojem Sinu izprosi obilje milosti.

ZIKINA MESANICA

Prava kava je vedno dražja. Dobra gospodinja kupuje Zikino kavino mesanico.

Laščah dva konja srednje velikosti, rjavordečkaste barve. Konj ima na čelu podolgovato belo liso. Istotako tudi kobila, ki je nekoliko manjša. Oba konja sta dobro rejena. Kdor kaj ve o ukradenih konjih, naj naznani orožniški postaji v Velikih Laščah.

Trgovski učni zavod v Ljubljani, Kongresni trg 2

Telefon 29-86

Vpisovanje v Enoletni trgovski tečaj

se vrši dnevno do pričetka rednega pouka dne 16. septembra. Tečaj si je zavoljo svoje solidnosti in odličnih uspehov pridobil izvrstno sloves. **Pravica javnosti.** Učnina zmerna, **revni dijaki prejmejo popust.** Vsa podrobna pojasnila in prospekte daje vodstvo ustno ali pisмено.

— Pojdimo! Mikaven petdnevni avtoizlet po sončni Dalmaciji — v najlepši jeseni! Zahtevajte spored! — Uprava »Po božjem svetu«, Ljubljana.

— Starinske predmete, pohištvo, porcelan kipe, steklenino, lustre, nakit itd. stalno kupuje trgovina Dorotheum ing. Rovek, Ljubljana, Miklošičeva cesta 12, vis-à-vis hotela Union.

— Za duhovnike bodo v Domu sv. Ignacija, Zrinskega cesta 9, Ljubljana, duhovne vaje od 16. do 20. septembra in od 23. do 27. septembra. Pri obeh tečajih je še dosti prostora. Prijavite se! — Vodstvo Doma.

*Kadar večji vozis
ni zarjajal — misli
na Gospodje!*

— Zadnji pregled motornih vozil v letu 1940 za območje okr. načelstva Ljubljana bo v petek dne 13. septembra 1940 od 11 do 12 pred poslopijem oddelka za kontrolo mer v Ljubljani. Gru barjevo nabrežje št. 17. Okr. načelstvo poziva vse lastnike motornih vozil, da pripeljejo svoja vozila pravočasno na kraj pregleda.

— Christofor učni zavod, Ljubljana, Domobranska c. 15 (telefon 43-82). Ravnateljstvo razglasa: Vpisovanje v Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti se vrši vsak dan dopoldne in popoldne (tudi v nedeljo). Sprejemajo se učenci in učenke, ki so dovršili štiri razrede meščanske šole ali gimnazije. Ugodnosti: rodbinska doklada, dijaške vozne karte, veljavnost izpričeval. — Podrobne informacije in nove prospekte daje ravnateljstvo osebno ali pisмено. Šolnina je zmerna, manj premožni imajo popust. Lastno moderno solsko poslopje. Največje trgovsko učilišče te vrste!

— Občina Studenci pri Mariboru razpisuje službeni mesti občinskega redarja-sluge in bolnega uslužbenca. Z 10 din kolkovano prošnjo je do 15. septembra 1940 poslati na občino, kjer se dobe tudi nadaljnje informacije.

— Dijaški Koledarček za leto 1940-1941 je izšel. Cena 9 din. — Naroča se v upravi »Naše Zvezde«, Ljubljana, Strelška ulica 12. Dobi se tudi po knjižarnah.

— Dr. Sušnikovi »Akademski poklice kažejo vse poti v praktično realno življenje in omogočijo res smotno izbiro poklica. So v tem pogledu najboljši svetovalec dijakom, staršem in vzgojiteljem. V platno vezana knjiga (390 strani) stane le 40 (po pošti 45) din in se dobi pri Slov. kat. akad. starešinstvu v Ljubljani, Miklošičeva cesta 5, ali v knjižarnah.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozi, sečni kislini in podobno. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

— Vse pozornost široke javnosti zasluži naša priložnost našemu listu, ki deluje pri delovanju Društva »Družina« v Ljubljani, Kongresni trg 16-II. Ta šola se je iz skromnih začetkov razvila v ugleden izobraževalni zavod, ki je namenjen najširšim slojem našega naroda.

— Društvo »Naša skrinjca« vabi člane, prijatelje, interese, da si ogledajo domačo poletno propagandno hišico na velesejmu.

— Pri zlati žili, bolečinah v križu, zastoju krvotoka jeter in nezadostnem izločanju žolčeca, nastalih vsled zapeke, se dosežejo vedno odlični uspehi z naravno »Franz-Josefov« grenko vodo. Bolniki radi jemljejo preizkušeno »Franz-Josefov« grenko vodo in jo dobro prenesejo tudi pri večkratni uporabi.

Ogl. reg. S. br. 30171/75.

— Ant. Rud. Legatov Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti Maribor, Vrazova ulica št. 4. Vpisovanje dnevno dopoldne in popoldne, ob nedeljah in praznikih samo dopoldne. Šolski program zastoj, lastni dijaški internat. Začetek pouka 9. septembra.

— Internistka dr. Božena Merljak od prekleka ne ordinira.

— Za praktične poklice se vposobite v Ro-bidovem enoletnem trgovskem tečaju s pravico javnosti, Ljubljana, Trnovska ul. 15. Tu dobite že v enem šolskem letu strokovno in splošno gospodarsko izobrazbo, ki je potrebna za kvalificirano delo v pisarnah ali za vodstvo lastnih podjetij in trgovin. Ugodnosti: rodbinske doklade, dijaške vozne karte itd. (za dijake, ki imajo malo maturo). Pojasnila in prospekte daje vodstvo: Trnovska ul. 15. — Telefon 40-48.

— Trgovski učni zavod v Ljubljani, Kongresni trg 2. Redno vpisovanje v Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti se vrši dnevno med običajnimi uradnimi urami do pričetka pouka dne 15. septembra. V tečaj se sprejemajo dijaki z dovršeno nižjo srednjo ali meščansko šolo z završnim oz. nižjetečajnim izpitom. Isti imajo pravico do rodbinskih doklad in dijaških voznih ugodnosti na železnici. — Tečaj se nahaja v centru mesta. Učnina zmerna, revni dijaki prejmejo popust. Vsa podrobna pojasnila in prospekte daje vodstvo.

— Novi zakon o ustroju vojske in mornarice izide proti koncu tega meseca v redakciji peš. majorja Slavka Farkaša. Cenj. čitatelje opozarjamo na tozadevni inserat, uvrščen med malimi oglasi.

— Trgovski učni zavod v Ljubljani, Kongresni trg 2. Vpisovanje v Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti se vrši dnevno od 8 do 12 in od 15 do 18. Podrobne informacije in prospekte daje vodstvo tečaja med običajnimi uradnimi urami.

— Naše čitatelje opozarjamo na današnji oglas tovarne čevljev »PEKO«.

— Ves gradbeni material ter pribor za vodovodno instalacijo dobite najceneje pri P. Majdič »Merkur«, trgovina z železnino in sanit. potrebščinami, Kranj. Oglejte si razstavo na velesejmu pred paviljonom »E«.

Solski razglas

CHRISTOFOR UČNI ZAVOD

Ljubljana, Domobranska c. 15 (telefon 43-82)

ENOLETNI TRGOVSKI TEČAJ

s pravico javnosti

Vpisovanje se vrši vsak dan dopoldne in popoldne med običajnimi uradnimi urami (tudi v nedeljo)

Podrobne informacije daje ravnateljstvo osebno ali pisмено. Na razpolago novi ilustrirani prospekti.

Šolnina je zmerna, manj premožni uživajo popust

Zaradi svoje solidnosti in odličnih uspehov ima zavod odlično sloves in je vsako leto najbolje obiskan.

Največje in najmoderneje trgovsko učilišče te vrste v naši državi. Zahtevajte prospekt!

Odlikovan narodni borec

Z redom sv. Save V. stop. je bil odlikovan 1. sept. g. Miha Planinc, posestnik na Libni pri Vidmu ob Savi. Mož je vnet narodni in zadrugi delavec, bil je od leta 1912 do 1921. župan, od l. 1903. deluje v posojilnici na Vidmu, 20 let je načelnik kmetijske podružnice, sadjarskega društva, vinarske zadrage, član cestnega odbora, je tudi predsednik JRZ na Vidmu. Čestitamo mu in želimo, naj ga Bog še dolgo ohrani.

60 letni jubilej

Danes praznuje v krogu svoje družine Košarjeva mama g. Marija Jenko 60 letnico. Rodila se je leta 1880. pri Sv. Marjeti pri Kodru, fara Preska-Medvođe. Jubilarica je bila vsekoli krščanska žena in mati. Poročila se je leta 1903. z že pokojnim Jožetom Jenko. Takoj po poroki sta odptovala v Nemčijo, kjer sta tam živila deset let v skromni varčnosti, saj sta v 10 letih prihranila toliko, da sta si kupila v domovini posestvo na Seničici pri Medvodah. Ko je leta 1925 jubilarici umrl mož, je prevzela vse skrbi nase in je bila posej otrokom oče in mati. Leta 1933. je izročila posestvo sinu Jožetu, za sebe je sezidala nov dom na Brodu pod Šmarno goro, kamor se je preselila, kjer živi še sedaj v krogu svojih otrok, srečna in zadovoljna. Bog jo živi še mnogo let!

Škofja Loka

Danes popoldne ob 4 bodo igrali naši študenti v Društvenem domu izredno lepo igro iz dijaškega življenja »Luč z gor«. Pridite, ne bo vam žal. Drevo ob pol 9 in jutri ob isti uri bo igral Kino društveni dom film »Beg na Jadran«.

KINO KODELJEVO — Telefon 41-64

Otvoritev sezone šlagerjev!

Greta Garbo — Charles Boyer v monumantalnem zgodovinskem filmu:

Grofica Walewska

Danes ob 14.30, 17.30 in 20.30 uri, jutri ter v nedeljo

Prvi film v katerem bomo poslušali pesmi v domačem jeziku

Hotel Sacher

Sibilla Smits — Willy Birgel

Film brezskrbnega predvojnega Dunaja

Družina dobi nove člane

Treba si je vsekakor marsikaj omisliti. Izdatki postajajo vse večji in večji. Pametno nabavljati, znači koristiti sebi in svoji družini. Kadar kupujete novo perilo, namizne prte in drugo perilo, ali kadar želite imeti obleko v stalnih in pestrih barvah, tedaj samo — Indanthren! Blago, barvano z Indanthren-barvami, čista se posebno zaradi njegove trpežnosti in stalnosti ter je znano po vsem svetu. Z Indanthren-barvami posbarvano blago je neprekosljivo stalno v pranju, na svetlobi in po vsakem vremenu.

Ljubljana, 8. septembra

Radio Ljubljana

Nedelja, 8. sept.: 8 Jutranji pozdrav — 8.15 Nedeljski pozdrav Radijskega orkestra — 9 Napovedi, poročila — 9.15 Nadaljevanje koncerta Radijskega orkestra — 9.45 Verski govor (g. dr. Vilko Fajdiga) — 10 Prenos cerkvene glasbe iz stolnice — 11 Pisanja šara (plošče) — 11.45 Pevski zbor »Tabor« — 12.30 Objave — 13 Napovedi — 13.02 Opoldanski koncert Radijskega orkestra — 16.30 Dijaška odaja — 15 Kmet ura: Gospodarska navodila in tržna poročila — 17.30 Prenos tekme »Armonikarjev in šramlov z velesejma« — 19 Napovedi, poročila — 19.20 Nac. ura — 19.40 Objave — 20 Naši novi pevci od vseh strani — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Za ples (plošče).

Ponedeljek, 9. sept.: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 12 Pesmi o cveticah (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Opoldanski koncert Radijskega orkestra — 14 Poročila — 19 Napovedi, poročila — 19.20 Nac. ura — 19.40 Objave — 20.10 Mesečni elovstveni pregled (g. prof. Fr. Vodnik) — 20.30 Veseli operetni zvoki. Sodelujejo: ga. Jelka Iglčičeva, g. A. Darian in Radijski orkester. Dirigent: D. M. Sijanec — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Prenos lahke glasbe z velesejma.

Drugi programi

Nedelja, 8. septembra. Belgrad: 19.25 Narodne pesmi — Zagreb: 20. Lahka glasba — Bratislava: 21. Koncert zabavne glasbe — Praga: 20.10 Zabavna glasba — Sofija: 20. Pevski koncert — Budimpešta: 20.15 Veseloligra Hoerby, 19.30 Klavirski koncert — Turin-Milan: 21.05 Koncert orkestra — Rim-Bari: 20.30 Mascagni: »L'Amico, lirčna drama — Kodani: 20.15 Radijski orkester — Sottens: 21. Mozartov koncert.

Ponedeljek, 9. septembra. Belgrad: 21 Zabavni koncert — Zagreb: 20 Operetni koncert — Bratislava: 21.30 Beethovenove in Mozartove pesmi — Brno: 21.10 Simfonija v Es-duru — Praga: 20.20 Zabavni koncert — Sofija: 20. Simfonični koncert — Budimpešta: 20.10 Orkestrani koncert — Hoerby: 20.45 Radijski koncert — Rim-Bari: 21.30 Orkestralni koncert — Trst-Milan: 21.50 Ljudska glasba — Kodani: 19.50 Koncert Radijskega orkestra — Sottens: 20. Koncert lahke glasbe — Toulouse: 17.15 Valčki.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo: mr. Sušnik, Marjin trg 5; mr. Kuralt, Gospodarska cesta 10 in mr. Bohinec ded., Rimska cesta 31; v ponedeljek: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komotar, Vič, Tržaška cesta.

Čisto volneno — kvalitetno blago za obleke, površnike, zimske suknje itd. dobite še vedno pri trvdki

DRAGO SCHWAB

Ljubljana, Aleksandrova 7.

Zaloga konfekcije za gospode in dečke.

Glede HIŠNE GOBE

In najrazličnejših škodljivcev v hiši, skladiščih, na njivah, na vseh rastlinah itd. daje pojasnila in navodila prof. agronom. inž. Prezelj, Wolfova ul. 3, tel. 34-73, Ljubljana.

Št. Jernej na Dolenjskem

Za doktorja vsega zdravilstva je bil včeraj promoviran na zagrebški univerzi g. Joško Podobnik, sin bivšega uradnika pri deželni vladi, dr. Josipa Podobnika, ki je tragično padel v svetovni vojni. Mlademu doktorju, ki se je v študijskih letih pridno udeleževal v katoliških organizacijah, kakor tudi njegovi skrbni mamiči k doseženi časti in sreči iskreno čestitamo!

Ogjen je uničil minuli turek opoldne gospodarstvo poslopiju posestniku Bevcu iz Šmalčje vasi. Poleg živinske krme so zgoreli tudi vozovi in par gospodarskih strojev. Škoda je le deloma krita z zavarovalnino.

Tatvine na polju se zadnji čas zelo množe in zlasti krompir tatinski rokovanja radi odnašajo. Potrebne bodo eksemplarne kazni, da se zatire tatinsko zalogo pa nekaterih vaseh.

Gospodinjstva šola, ki jo oskrbujejo čestite sestre iz Smihela, prične s poukom sredi oktobra.

Ali ste že naročili letošnje Mohorjeve knjige?

— V Službenem listu kralj. banske uprave dravske banovine od 7. t. m. je objavljena »Uredba o kontroli proizvodnje, uvoza in prodaje zaščitnih sredstev proti bojnim škodljivcem in posebnih sredstev za preprečevanje in gašenje požarov«, dalje »Naredba o zaznavanju mark za uporabo v industrijske in sanitetne namene«, »Pravilnik o izločanju otroških vrtin«, »Pravila o opravljanju izpita za otroško vrtinico«.

— Dva konja ukradena. Ukradena sta bila v noči od 6. na 7. t. m. v Gornjih Retljah pri Velikih

LJUBLJANA

Mladinska procesija za mir

Danes ob pol štirih popoldne na Rakovniku

Sporod: Kot uvod v procesijo bo kratek nagovor v cerkvi; takoj po govoru se prične pomikati od cerkve nizdol po rakovniški ulici mladinska procesija, katero vodi sam prevzvišeni gosp. škof dr. Gregorij Rožman. Procesija pojde po isti poti kot procesija na praznik Marije Pomočnice. Ob povratku se bodo delile otrokom spominske podobice. Vsi otroci pojdejo po procesiji na srednje dvorišče, kjer bo najprej blagoslov z Najsvetejšim in zatem nagovor prevz. g. škofa. Po govoru bo istolam kratka verska prireditev predvsem za otroke, ki ji bodo mogli prisostvovati tudi odrasli.

Navodila za zbiranje mladine:

1. Zaželeno je, da pošljejo starši svoje otroke na Rakovnik pod vodstvom gg. katehetov, oziroma učiteljev in učiteljic; pri tem naj se držijo navodil, ki so jih otroci dobili od gg. katehetov v šoli, oziroma pri nedeljski maši. Prav tako pride mladina iz zavodov pod vodstvom svojih vzgojiteljev in vzgojiteljic, mladina v kongregacijah in društvih pa pod vodstvom svojih vodij in po njihovih navodilih.

2. S tem pa ni rečeno, da ne smejo priti dečki in deklice na Rakovnik sami, oziroma v družbi svojih staršev. Nasprotno! Tudi to je zaželeno, samo da bo udeležba pri procesiji čim večja. Te otroke bodo reditelji na Rakovniku razporedili v skupine in jih uvrstili v procesijo.

Zbirališča.

Dečki se zbirajo na srednjem dvorišču, belobelečene deklice na gornjem dvorišču, deklice v navadni obleki pa pri lurski vrtini.

Da bo mogoče procesijo pravočasno urediti, prosimo otroke in njihove voditelje, da pridejo na Rakovnik najpozneje do tri četrt na štiri.

Po končani slovesnosti bodo starši lahko dobili svoje otroke na srednjem dvorišču. Zeleti je, naj jih po možnosti ne odvedejo prej, preden bo končana tudi akademija.

Tramvaj. Tramvajsko ravnanjstvo je za vso nedeljo dovolilo mladini od 6. do 15. leta povratno karto za 2 din od katere koli postaje do Rakovnika in nazaj, če vstopi v skupini najmanj po 10; za povratek skupine niso potrebne.

Prosimo ponovno vse gg. katehete kakor voditelje zavodov, vrtec, kongregacij itd., naj pripeljejo ali vsaj pokličejo na Rakovnik v nedeljo popoldne čim več otrok. Gre za mir, ki ga želimo izprositi, gre za čast božjo in vzpodbudo udeležencev ter številnih romarjev.

Da bo procesija čim bolj slikovita, vabimo uniformirane ali vsaj enotno oblečene skupine, deklice v belih oblekah, skupine s praporji, zastavicami, simboli in podobno. Mladinska prireditev na evh. kongresu v Budimpešti je bila prav radi te slikovitosti tako silno učinkovita; skušajmo vsaj del tega doseči tudi ob priliki naše mladinske procesije za mir.

Danes ob 3 popoldne

bo v Trnovem telovadni nastop F. O. in D. K.

Sodeluje godba dravske divizije

I Ob obletnici smrti rajnega trnovskega župnika ž. g. Janka Cegnarja bo sv. maša zadušnica v trnovski cerkvi v ponedeljek, dne 9. septembra ob 7 zjutraj. Trnovski farani ter prijatelji in znanci pokojnikov iskreno vabljani!

I Gospodu ravnatelju Tomcu v slovo. Ravnatelj Mladinskega doma na Kodeljevem g. dr. Alojzij Tomc se poslavja. »Vse v večjo čast božjo«, temu geslu je bilo posvečeno vse njegovo delovanje v zavodu, v cerkvi in okolici. Njegova velika skrj za gojence in velika gorečnost za izročene mu duše dragih fantov je bila splošno znana. Njegova ognjevit beseda, združena z izredno govorniško sposobnostjo, nas je vsak teden tolažila, dramila, vzpodbujala in navduševala za plemenito dobro, za doseženo krščansko življenje. Posebno vloga je bila njegova ljubezen do bolnikov. Takrat ko je prišel k nam, smo se stikali v ozki kapelici pri službi božji, sedaj pa imamo krasno božje svetilišče. Zunanost res še ni dovršena (tudi to je imel v načrtu, da izvrši čimprej), toda notranjost... To je le nekaj ogromnega dela, ki je vidno človeškemu očem. Le Bog more oceniti vse njegovo skrito delo za blagor duš. Težko nam je, ko nas mora zaustaviti. Pogrešali ga bodo vsi, prav vsi prebivalci Kodeljevega. Stepanje vasi ter bližnje in daljnje okolice. Upamo, da nam gospodu ravnatelj ne bo zameril, da ee tu poslavljamo od njega, toda hvaležnost nam je narekovala, da mu še enkrat poročemo: Bog vam plačaj za vse dobro, kar ste storili za nas in za blagor in zveličanje naših duš. Na novem mestu, v Celju, želimo gospodu ravnatelju mnogo uspehov in božjega blagoslova, še bolj pa, da bi se kmalu vrnil in ostal med nami.

I Pri zaprtju, motnji v prebavi — vzemite zjutraj še na prazen želodec en kozarec naravnega »FRANZ-JOSEF« grenčice.

I Razstava cerkvenih paramentov, mašnih plaščev, drugih bogoslužnih oblačil in raznih cerkvenih potrebščin je v drugem nadstropju škofijske palače. Veliko število obiskovalcev prica, da se občinstvo zelo zanima za cerkveno umetnost in lepoto bogoslužja. Prav topla priporočamo, da pride vsakdo pogledat, koliko darov za ubožne cerkve ljubljanske škofije je mogoče pridelati iz milodarov članov bratovščine sv. Rešnjega Telesa. Razstava bo odprta danes, potem v ponedeljek, torek in sredo, vsak dan od osmih do dvanajstih popoldne in od dveh do šestih popoldne.

I Cerkevna glasba v stolnici na Mali Smaren dan. Maša: Missa pastoralis brevissima. Po gradualu: fugata Aleluja. Po ofertoriju: Devici Bogorodici, z. Kimovec. Po zadnjem evangeliju: Mali Smaren, z. Rihar.

I Trnovčani imajo danes svojo vsakoletno prireditev Popoldne ob treh bo telovadni nastop Fan-tovskega oddelka in Dekliškega krožka s pestrimi

sporedom. Po nastopu bo prosta zabava, ki jo priredi Prosvetno društvo z godbo in raznimi igrami. Ker je čisti dohodek te prireditve namenjen za novi trnovski prosvetni dom, vabimo prijatelje iz Ljubljane in okolice, da v obilnem številu pohite danes popoldne v Trnovo. Sodeluje godba dravske divizije.

I Angleško društvo v Ljubljani sporoča svojim članom in onim, ki se zanimajo za učne tečaje angleščine, da bo s 16. septembrom zopet pričelo z rednimi učnimi tečaji angleškega jezika v svojih prostorih Tavčarjeva ulica 12, pritličje desno. Tečaje bodo vodili: lektorica angleškega jezika na Univerzi gospa F. S. Copeland, gospa Olga Grahor, gospa Božena Škerlj in g. Avgust Petrišič. Vršili se bodo tečaji za začetnike, nadaljevalni tečaji ter tečaji za literaturo in konverzacijo. Vpisovanje v tečaje se vrši ves teden od 9 do 14. septembra o. l. 18 do 19 v društveni knjižnici Tavčarjeva ulica 12.

Očesni zdravnik

Dr. R. BASSIN

Ljubljana, Gledališka ulica 4, zopet redno ordinira

Dr. Peršič, kirurg

zopet redno ordinira

Lingarjeva ul. 2 Telefon 44-23

Dr. Hubad

zopet redno ordinira od 8. IX. dalje

I Izlet »Sentiakobskega prosvetnega društva« v Stično in na Muljavo se vrši ob vsakem vremenu v nedeljo, dne 15. septembra. Izletniki morajo biti zbrani najkasneje do tri četrt na 8 pred dolenjskim kolodvorom, da moremo pravočasno preskrbeti vozne listke. Sv. maša s pridigo bo ob 10 v Stični pri Belih menihih. Prihod v Ljubljano ob 8.30 zvečer. Prijave se sprejemajo najkasneje do večnosti 12. t. m. v pekariji g. Petriča, Florjanska ulica št. 29, kjer se dobe tudi vsa pojava. Vse člane in članice ter prijatelje našega društva najlepše vabimo, da se tega izleta polnoštevilno udeležijo. Sentiakobčani, zganimo se in pojdimos!

I Krizanska moška in mladeniška Marijina družba ima danes na praznik Marijinega rojstva zjutraj ob šestih sv. mašo s skupnim obhajilom, zvečer ob šestih pa slovesen shod. Pri tem shodu se oznani čas za drugi polnočni izlet kongregacije.

I Koncert malih harmonikarjev Pomladka Jadranske Straže na vrtu restavracije »Zvezda« se bo vršil danes ob pol 4. Nastopi okoli 50 malih harmonikarjev z zelo zanimivim sporedom. Koncert bo brez vstopnine.

I Danes ob 3 popoldne bo v Trnovem telovadni nastop F. O. in D. K. Sodeluje godba dravske divizije.

I Najdena je bila denarnica, v kateri je ključ za Wertheim ključavnico. Dobi se pri upravniku glavne pošte, Ljubljana 1.

I Razstava protiletalske zaštite v paviljonu »J« se bliža koncu, zato nanjo tem bolj opozarjamo vse, ki je še niso videli, in jim topla priporočamo, da si jo zanesljivo ogledajo. Prav tako naj nikakor ne opuste filma o pasivni obrambi pred letalskimi napadi, ki ga vrte vsak večer od 20 dalje pred paviljonom »K«. Tako vstop na razstavo pasivne obrambe v paviljonu »J«, kakor ogled filma o letalskih napadih je brezplačen.

I Zaradi srušenja prostorov mestnega obrtnega oddelka v Gosposki ulici ta urad v torek in sredo 10. in 11. t. m. ne bo posloval za stranke.

I Mali gospodarji gredo v nedeljo, dne 8. septembra ob 16 po nižnji vstopnini (5 din) na vselesnje. Člani društev »Mali gospodar« se zberijo ob tri četrt na 16 pred kopališčem SK Ilirija, kjer dobe vstopnice in odidejo skupno na razstavo. — Tečajniki, ki bodo na tečaju za kapunjenje in skopljenje, odidejo s tečaja skupno na vselesnje.

I Tečaj za skopljenje kuncev in kapunjenje petelinčkov, ki ga prireja Zveza društev »Mali gospodar« v Ljubljani, bo v nedeljo, dne 8. septembra ob 14 v gostilni »Novi svet« na Gosposvet-ski cesti. Za člane brezplačno, za nečlane 3 din.

I Državno učiteljsko v Ljubljani. Ravnateljstvo sporoča abiturientom in abiturientinjam, ki so se prijavili za sprejem v novi V. letnik in kandidatinjam, ki so se prijavile za sprejem v tečaj za izobraževanje otroških vrtnaric, sledeče: 1. Abiturientje in abiturientinje z viš. teč. izpitom naj se zglasijo v ponedeljek dne 9. t. m. ob pol 8 pri ravnateljstvu. Po prečitjanju imen gredo vsi v Higien-ski zavod (šolska poliklinika), kjer bo dopol-dne od 8 dalje zdravniški pregled, popoldne od 13 dalje na učiteljskem izpitu iz petja (posluh). Druga potrebna navodila bo dal g. ravnatelj usno v ponedeljek zjutraj. 2. Kandidatinje za otroške vrtnarice naj se zglasijo v dneh 12, 13. in 14. septembra, vsaki dan ob pol 8 pri ravnateljstvu v sledečem redu: dne 12. septembra kandidatinje črk A do K; dne 13. sept. črk L do S in dne 14. sept. črk S do Z. Po prečitjanju imen gredo kandidatinje v zgornjem redu v Higieniski zavod (šolska poliklinika), kjer bo od 8 dalje zdravniški pregled, popoldne na omenjene tri dni od 14 dalje na učiteljskem izpitu iz petja. Po končanih izpitih bo razglašeno, katere kandidatinje bodo sprejete. Tem bo dal ravnatelj potrebna navodila za plačanje šolnine in drugih šolskih taks. Ravnatelj.

I Strelsko okrožje v Ljubljani obvešča vse strelske družine, lovce, strelce in prijatelje strelskega športa, da so v soboto 14. in nedeljo 15. septembra t. l. velike strelske tekme za nagrade, na vojaškem strelišču ob Dolenjski cesti v Ljubljani. Tekme se pričnejo v soboto 14. septembra t. l. ob 15 popoldne in trajajo do 19; v nedeljo 15. septembra t. l. pa se pričnejo dopoldne ob 8 in trajajo cel dan do 19. Rezultati tekme, odnosno njih razglasitev in

razdelitev nagrad pa bo ob 20, v steklenem salonu restavracije glavni kolodvor v Ljubljani. Da se zamore ustreči vsem željam posameznih tekmovalcev zlasti ekip, katere imajo sestojati iz 3 članov, posameznih strelskih družin, priporočamo se, čim večje udeležbe že v soboto 14. septembra t. l. popoldne, da se omogoči razvrstitev in čim večja možnost tekmovalca udeležnikom. — Uprava.

I Razpis gledališkega abonmana za bodočo sezo. Prijave sprejema uprava vsak dan od 10. do 12 in od 15 do 17 v veži dramskega gledališča. Razpisani so: Premijerski abonma, stalna abonmaja sreda in četrtak ter reda A in B. Cene kot lani. Predstav dobi abonent 38, 20 dramek in 18 opernih, odnosno operetnih. Lanekim abonmentom so njihovi sedeži rezervirani do srede 11 t. m. popoldne do 17. Od četrtka, 12 t. m. dalje pa so vsi razpoložljivi sedeži na razpolago drugim interesentom. Uprava vabi vse prijatelje gledališča, da stopijo v krog stalnih posetnikov naših predstav.

I Glasbena akademija v Ljubljani. Sprejemni izpiti na srednji glasbeni šoli iz solopetja, klavirja, violine in čela bodo v ponedeljek 9. septembra dopoldne od 9 dalje, iz teorije in intonacije: za pevce v ponedeljek popoldne od 15 dalje, za pianiste v torek (10 sept.) dopoldne od 9 dalje, za vse ostale prijavljene (čeliste, orglarje, pihalce itd.) pa v torek (10 sept.) popoldne od 15 dalje.

I Tramvaj ga je podr. Dne 6. septembra je bilo izredno živahno v Ljubljani in se je tudi na ulicah poznalo, da je v Ljubljani vse polno ljudi, tisti so prišli z dežele. Gošnje z dežele še niso vajeni na z žebli zaznamovane steze na križiščih cest in so zato hodili čez ulice, kjer se jim je zdelo potrebno. Kljub temu je nečreča doletela Ljubljano, 70letnega služilca Svetlina Lovra, ki je ob tri četrt na 5 v Prešernovi ulici pri pošti šel čez cesto. Kljub temu, da je tramvaj štev. 45, ki je vozil proti Svetlinu, ves čas zvonil, Svetlin opozoril ni elišal. Zato je tramvaj udaril v Svetlina, da je z vso silo odletel na tla. Svetlin je pri tem dobil hude notranje poškodbe in je krvavel iz ušesa. Nezavestnega so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

I Zalosten rekord naše bolnišnice. Včeraj pred 12 so na sprejemnem uradu v ljubljanski splošni bolnišnici sprejeli na zdravljenje 19 letno Povše Franciško iz Poljan v občini Skočijan pri Mokronogu na Dolenjskem. Ko so jo vpisali v sprejemno knjigo, je dobila namreč številko 25.000, kar pomeni, da je bolnišnica v letošnjem letu že toliko bolnikov sprejela. Če vpoštevamo, da sta šele dobri dve tretjini leta v kraju in da bo bolnišnica še štiri mesece morala sprejemati bolnike, lahko izračunamo, koliko bolnikov b omorala bolnišnica sprejeti do konca leta, če bo naval ostal takšen, kakor je sedaj. Po tem računu bi ob koncu leta morala bolnišnica sprejeti okrog 37.000 bolnikov, kar bi bil seveda zopet nov rekord.

I Enoletni trgovski tečaj mestne občine ljubljanske. Vpisovanje v ponedeljek, 9. septembra od 9—11. ure na liceju, Bleiweisova c. 23.

I Solopevski studio Pavle Lovšetove, Murnikova ulica 20. Večbaje v belcantu, študij koncertnega, oratorijskega in opernega sloga. Skupinski tečaji za začetnike s 1 oktobrom. Prijave od 15. do 17. ure.

I Reven študent je izgubil 6. t. m. aktovko na Celovski cesti. Poštenega najditelja prosimo, da nam jo vrne proti primerni nagradi. Naslov: Verovškova ulica št. 19.

I V kinu Slogi prikazujejo te dni film »Zapeljivi pevec«. Je to zgodba o mladem pevcu, ki se zaljubi v vsako ljubko dekle, ki jo sreča. Ko se njegova žena temu upre in se hoče ločiti od njega, spozna mož, kako jo ljubi in koliko mu ona pomeni. Povrne se k njej, da ob njej zaživi pravo življenje. Za vedno? — V filmu sodeluje orkester in zbor slavnega gledališča »Reale dell'Opera« iz Rima. Posnetki so napravljeni v okolici Lago Maggiore in Rima. Pri filmu, »Zapeljivi pevec« pa bodo prišli na račun posebno oni obiskovalci, ki si žele sme-ha, vedrine in dobre volje. V filmu sodelujejo: Paul Kemp, Thee Lingens, Richard Romanowsky in Gusti Volf. Kdor hoče sme-ha, naj pride v kino Sloga ogledat si film »Zapeljivi pevec«.

Zlati jubilej dela

bi se dobilo potrebno blago za obleke, kar služkinje že niso imele kaj obleči v vladni palači na Bleiweisovi cesti so zagrozili, da jo bodo vrgli ven, ona

Gospodično Mar-rijo Kvasovo goto-vo prav dobro po-znajo vse stareše ljubljanske služki-nje in so ji tudi globoko hvaležni. Saj se je z vsemi svojimi močmi bo-ri-la, da bi jim iz-boljšala njihov po-ložaj. Imela je ved-no velik socialen čut za služkinje in globok pogled v nevarnosti, v ka-terih se služkinje nahajajo. S se-da-njim kranjskim de-kanom g. Škerbe-kan je ustanovila Poselsko zvezo, ki se je kmalu raz-vila v mogočno or-ganizacijo za služkinje, saj je število njenih članic na-ra-stalo na par ti-soč. Posebno med svetovno vojno se je gđ. Kvaso-va odločno borila za razne dajatve služkinjam. Nekoč je vodila deputa-cijo služkinj k ta-kratnemu deželne-mu predsedniku ba-ronu Schwarzu, da

NALIVNO PERO ZA CELO ŽIVLJENJE

pa je odločno zavrnila: »Z menoj boste vrgli ven nad dva tisoč služkinj!« Te besede so zalegle, de-putacija je bila sprejeta pri dež. predsedniku in služkinje so dobile najpotrebnejše blago za obleko. Dolgo časa se je gđ. Kvasova borila za posebni red in ga tudi izvajala takoj po svetovni vojni, ko je bil poverjenik za socialno politiko g. dr. Gosar. Borila se je tudi za starostno zavarovanje služkinj, in če v tem boju ni dosegla zaželenih uspehov, go-tovo ni njena krivda.

Pred petdesetimi leti je gđ. Kvasova zapustila svoj dom in odšla a celim takratnim goldinarjem v žepu v graščino Kolovec, kjer je pri graščaku Sta-retu nastopila svojo prvo službo. Petdeset let je že preteklo od takrat, petdeset let trdega in napor-nega dela, pa se naša gđ. Marija še vedno čila in zdrava vrti po kuhinji, po sobah in kjerkoli je tre-ba. Samo štiri službe je imela v teh petdesetih le-tih. Sedaj že dolgo vrsto let gospodinja stolnomu kanoniku g. dr. Zupanu v Ljubljani. Izborna gospo-dinja, sijajna kuharica, vestna, pridna kakor mrav-lja celo polstoletje zvesta in udana svojim gospo-darjem, to so odlike, ki dičijo našo slavljenko. Ve-liko jih je, ki se še spominjajo tistih časov v Roko-delskem domu, ko je ona vodila gostilno a kuhinjo na podlagi privatne kuhinje. S svojo odločnostjo, pridnostjo, strokovno sposobnostjo in spretnostjo je dvignila ugled gostilne in kuhinje v Rokodelskem domu. Vse življenje se je učila in izpopolnjevala v svoji stroki in dela to še danes. Silno je ljubila svo-jo pokojno mater in zanjo vedno zelo skrbela, po-sebno v vojnih letih.

Gđ. Marij, ki obhaja danes tudi svoj god in rojstni dan (roj. 8. sept. 1878 v Mekinjah), k izred-nemu jubileju iskreno čestitamo z željo, da bi jo Bog ohranil še dolgo vrsto let v sreči, zdravju in zadovoljnosti ter da bi ji naklonil brezstarno eta-rost do skrajnih mej človeškega življenja.

Litija

Kdo ne pozna »Malarjevega« Fran-celjca. Kako čilo in mladeniško hodil — Ali veste, koliko po-mladi je že videl? Ni manj in nič ka-kor 70. Kdo bi mu jih prisodil? Posebno, ko nosi na vsa-jensko procesijo »Ale-lujoc«. Saj si ne mo-remo misliti procesije brez njega, in ko se »Aleluja« postara ob-leka, tedaj jo njegova slikarska roka pre-obleče v novo, da se kar sveti. — Rozina Francelj je še fant! Fant od fare, član Marijine družbe, za-veden član Prosvet-nega društva, v vseh organizacijah menda prav od začetka — od ustanovitve. Zvest Mohorjan in naročnik številnih verskih, na-božnih in drugih res-nih katoliških listov. (Bogoljuba ima prav od začetka.) Ker je samec — po poklicu je priznan soboskar — si prepaše kuhinjski predpasnik in njegova mirna roka, vajena sli-karskega čopiča, meša, mesi, kuha, peče in če je v družini (vajejane in pomočnike ima sam na hrani in stanovanju) kako slavlje, tedaj pečejo pri Francelju tudi potico, pogacho in torto, ki je toliko bolj slikovita, ker je »kuharsčina« domikljija polna slikarskih domislekov. — Res je Francelj malo gluha, pa to ga nič ne kazi, ker je že dolgo, na-sprotno, ker vsega ne sliši, je njegov obraz vedno nasmejan in dobre volje. Radodarno je podpiral vse dobro in idealno, bodi to z denarjem ali za-stopniškim delom, ako je bilo treba kaj naslikati, napisati in podobno. Bil je nekaj časa tudi gerent litijske občine. Kot dolgoletnemu naročniku »Slo-venca« mu vsi njegovi prijatelji in znanci čestita-mo k njegovi čilosti pri teh letih ter želimo, naj ga Bog ohrani še dolga leta tako svežega in čilega v naši sredi.

Kakor smo se letos spomnili že v našem listu dveh 90 letnikov, ne smemo prezreti lepe starosti in častitljivosti treh osemdesetletnikov. To so: Jug Franc, posestnik z Brega, Lebinger Hinko at. iz Li-tije in Prašnikar Matevž iz Velikega vrha. Skupno z našim slavljencem pa omenimo še druge 70 let-nike v letošnjem letu iz naše doline, našega Za-savja: Litije. Ti so: Praprotnik Alojzij, posestnik in gostilničar iz Gor. Loga, ugleden in spoštovan mož, vedno na svojem mestu; zidarski mojster Krhlikar Nikolaj iz Gradača, Bregar Neža iz Gradača. Vladika Helena iz Gradača in Dolžič Marija iz Gra-dca. Naj jim da ljubi Bog še dolgo uživati vesele dni jeseni svojega življenja v zadovoljnosti in sreči.

Lep življenjski jubilej krščanske matere

V lepem, vabljive-m in gostoljubnem Sv. Križu pri Trstu proslavlja te dni gos-pa Ivana Švab svoj 80. rojstni dan. Pred letom dni je pokopala svojega življenjskega druga, znanega ribiča, s katerim je preživela dolgo dobo složnega življenja v skrbih in delu, kakor zahteva to trd kraški kamen, ki daje zelo malo krhna. Jubilarnta je vzorno vzgojila štiri hčere, katere vse so poročene z narodno zavednimi ljudmi. Sedaj živi na svojem domu, ki ga vodi najmlajša hčerka, in uživa plodove svojega življenja, toda kljub visoki starosti je še vedno telesno krepka in vedrega znataja ter prav pridno pomaga pri gospodinjstvu. Njena najznačilnejša poteza, nekaka skupna lastnost vseh njenih sovaščanov, je njena globoka ljubezen do kraja, katerega ni zapustila celo v času zadnje svetovne vojne, čeprav je bila vsak trenutek zapisana smrti. Ob lepi in večni pesmi Jadranskega morja želimo zavedni ženi še mnogo lepih jesenskih dni življenja. J. P.

Danes premiera najnovejšega in najbolj uspelega muzi-kalnega filma slavnega režiserja CARMINE GALLONE-Ja

ZAPELJIVI PEVEC

V glavnih vlogah: Johanes Hersters, Marija Tassady, Paul Kemp, Theo Lin-gen, Gusti Wolf in Richard Romanowsky

KINO SLOGA tel. 27-30

V filmu sodeluje zbor in orkester kraljevega opernega gledališča v Rimu. To je film za sme-ha in zabave željno publiko, v katerem igrajo naj-boljši nemški komiki. Film je poln presrečnih šal, vedrega humorja in globoke srčne vedrine.

Češki film

TORPEDO 48

Skrajno napeti bliskovito vršči se prizori! V filmu se podajajo koncertni odlomki iz češke glasbene literature: Sukov ciklus »Pomlad«, Fibichov »Poem« in Dvořakov godalni kvartet »Adagio«.

Senzacionalni boji med špijoni za novo konstruirani torped, ki ga čehoslovaško vojno ministr-stvo drži v strogi tajnosti. Vijo-linska virtuoziinja — špijonka.

Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri. Blagajna odprta od 1/2 10. ure in od 14. ure dalje

Kino Union

Telefon 22-21

MARIBOR

m Veletrgovec g. Miloš Oset — petdesetletnik. Jutri bo v krogu svojih sorodnikov obhajal svoj 50letni življenjski jubilej ugledni mariborski veletrgovec g. Miloš Oset. Jubilar je doma iz št. Jurija ob juž. žel., kjer se je rodil v narodno zavedni slovenski hiši. Tako trdno narodno zavest je g. Oset nosil s seboj skozi vse življenje, kot mlad fant, kot samostojen trgovec na Muti v Dravski dolini in sedaj kot mariborski veletrgovec. Želimo uglednemu jubilarju, da bi mogel v življenju obhajati še mnogo lepih jubilejev!

m Nabava bencinske rezerve za 100 km. Predstojništvo mestne policije obvešča vse lastnike motornih vozil, da si morajo po naredbi ministra vojske in mornarice takoj preskrbeti rezervo pogonskih sredstev, ki je potrebna za prevoz 100 km proge, da zamorejo v slučaju poziva njihovega vozila na vezbo dospeti na določeno mesto, odnosno mobilizacijsko mesto. Oni lastniki, ki imajo vozilo s pogonskimi sredstvi, čijih nabava ni omejena, morajo imeti vedno na razpolago to rezervo, oni pa, ki si jih nabavljajo na podlagi bencinskih kart, si pa morajo takoj prihraniti to rezervo od njim po karti nakazane količine. V slučaju poziva na mesto nad 100 km pa bodo dobili lastniki za oni del nad 100 km posebne nakaznice in si morajo takrat takoj nabaviti določeno količino in jo hraniti obenem z zgoraj predpisano rezervo. Če lastnik proda motorno vozilo, mora kupcu odstopiti prihranjeno rezervo po dnevni ceni. Izgovorov lastnikov motornih vozil, češ da niso imeli potrebnih pogonskih sredstev in se vsled tega niso mogli pravočasno odzvati pozivu, vojaške oblasti ne bodo upoštevale, marveč bodo prestopki najstrožje kaznovani po odredbi čl. 243 zakona o ustroju vojske in mornarice.

Zobozdravnik-specialist za ustne in zobne bolezni

dr. Karlin

Maribor, Jurčičeva 4 (telefon 29.59)

zopet redno ordinira

m Vse jermenje mu je razrezal. Usnarj Ivan Mušič iz Makol je policijskim orožnikom prijavil, da mu je neznan hudobnež razrezal vse jermenje, konjsko opremo in nekaj koč ter mu s tem prizadel nad 8000 dinarjev škode. Orožniki sedaj poizvedujejo, kdo bi bil storilec.

m Pevski zbor Glasbene Matice v Mariboru javlja, da ima ob torkih vaje moškega zbora, ob sredah ženskega zbora, ob petkih mešanega zbora. Vaje pričnejo v torek, 10. sept. ob osmih zvečer v risalnici I. dekl. mešanske šole v Miklošičevi ulici. Sprejemajo se še vedno novi pevci in nove pevke.

m Ljudski oder uprizori danes popoldne ob petih v dvorani na Aleksandrovi cesti 6, narodno igrvo v treh dejanjih »Adelajda, Koroška rožar«. Krasne pevske vlože je skomponiral salezijanec dr. Gerzincič.

m Prosvetna društva Pobrežje, Tezno, Radvanje in Sv. Magdalena opozarjajo na svojo prireditev v nedeljo, dne 8. oktobra, v Narodnem gledališču v Mariboru.

m Enoten kruh v Mariboru. Združenje pekovskih mojstrov v Mariboru naznanja, da je od ponedeljka naprej prepovedana izdelava belega kruha. Prodajati se sme le en dan star enoten kruh. Drobno pecivo se bo še nadalje izdelovalo iz bele moke, stalo bo pa 1 din komad. Enotni kruh se bo prodajal v komadih (hlebcih ali štrucih) v teži po 54,5 dkg po 3 din in v teži 109 dkg po 6 din. Razlika v teži sme biti pri svezem kruhu največ 3% pri starem 5%. Od ponedeljka dalje je v vseh pekovskih obratih prepovedano nočno delo.

Specialist za ženske bolezni in porodništvo

med. univ. dr. Franc Toplak

zopet redno ordinira. Glavni trg 18, od 9—11 in od 15.30—16.30. — Telefon 27-32.

m Nov pravilnik o delovnem času na pošti. Mariborska pošta sporoča, da je po novem pravilniku na novo urejeno poslovanje pošte ob nedeljah in praznikih. Ob teh dnevih se bo vršilo le sprejemanje pisemskih pošilk, izročanje časopisov in izročanje posemskih pošilk naročnikom poštne predalov. V bodoče odpade torej blaginjska in paketska služba. Telefonska in telefonska služba ostane neizpremenjena. Ob delavnikih bodo poslovali blaginjski in paketni oddelki v prometu s strankami od 17. ure 30 min., razen ob sobotah in dnevih pred prazniki, ko se podaljša delovni čas za eno uro, to je do 18.30, kar bo posebno trgovcem ugajalo. Pošta Maribor 3 na Kralja Petra trgu po novem pravilniku ob nedeljah in praznikih sploh ne bo poslovala.

m Krst novih jadralnih letal. Danes popoldne ob treh se bo na tezenskem dirkališču izvršil krst novih jadralnih letal. Od teh sta bili dve letali skonstruirani od članov mariborske prve letalske skupine. Botrstvo so sprejeli: gospe Hutterjeva, Lenardova in Pinterjeva ter gospod Mastek.

m Mariborski jadranci prosijo občinstvo, naj jih s primernimi prispevki pri današnji nabiralni akciji podpre. Nabiralna akcija se

bo vršila popoldne po mestnih ulicah, popoldne pa pri krstu na tezenskem letališču.

m Grd surovež mora biti moški, ki je v Košakih z nogo udaril v trebuh 53letno Hermino Zemljičevu s Pobrežja. Njen mož se je s kolesom počasi vozil s kolesom. Nesreča je hotela, da je padel, čemer se je nek moški, ki je zraven stal, smejal. Na vprašanje kolesarja, zakaj se neki smeje, je ta navalil nanj in ga udaril. Žena je moža hotela braniti. To je napadalca ujezilo in jo je z nogo udaril v trebuh. Zemljičevu so z notranjimi poškodbami prepeljali v mariborsko bolnišnico. Surovež zasluži, da ga pošteno kaznujejo.

Pozor! Specialno temno laško pivo. Pozor! Po izsti cen! kakor svetlo. — Glavno zastopstvo Gostilnišarske pivovarne d. d., Laško, hotel »Orel«, Maribor.

m Umrli sta v splošni bolnišnici 50letni žagar Jurij Kvas in 53letni Martin Letina. Naj v miru počivata, sorodnikom naše sožalje! X Enoletni trgovski tečaj »Hermes«, Maribor, Zrinski trg 1 sprejema ustne in pisane prijave dnevno. Prospekti zastoj! Soliden strokovni pouk! Pravica javnosti!

m Blagoslovitev nove šole na meji. Dne 22. t. vesnost blagoslovitve nove Ciril-Metodove šole vesnost blagoslovitve nove Ciril-Metodove šole. Nato bo zabava na prostem. Železnice zveze so ugodne. Torej pridite, iskreno ste vabljeni. Železnica postaja je Vuhred-Marenberg.

m Vse za šolo v Cirilovih

m Reflektantom na sprejem v trgovsko akademijo se lahko želja izpolni, če se vpišejo na privatno dvorazredno trgovsko šolo v Murski Soboti, ki ima pravico javnosti. Po završenem izpitu morejo napraviti diferencialni izpit ter nato prestopiti avtomatično v III. letnik akademije. Prijavite se takoj osebno ravnateljstvu te šole, ker je prostih le še nekoliko mest, da ne bo prepozno. Reden pouk se začne na šoli že 10. septembra.

Ježica

Ko te sleherno nedeljo in praznik privabi glas zvona k službi božji v našo povečano župno cerkev, tvoje oko in uho takoj opazita, da je sedanja ureitev hiše božje le začasna, da bo treba še mnogo dobrih sre, ki bodo s svojo dobrotljivostjo pripomogla do končnega cilja. Zato opusti in ne zameri, ako si v tem smislu v ljudstvo vabljen na koncert »Slovenske narodne pesmi«, katerega priredi domači cerkveni pevski zbor v nedeljo, dne 15. t. m., ob 8. zvečer v Cerkevni domu na Ježici. Podpri vzvišeni namen, da bo hram božji čim prej dostojno urejen, saj ti stanovalec njega ne ostane ničesar dolžan.

Križevci pri Ljutomeru

Lepa patriotska gesta v proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. Uprava Gornjeradginskih občinskih podjetij Gornja Radgona je vsem svojim delavcem in nameščencem, okrog 200 po številu (opekarne Boreci in Črešnjenci), dovolila dne 6. t. m. plačan praznik, kar je zbudilo med delavstvom, kakor tudi med ljudstvom dokaj pozornosti.

Fram

Naša župnijska cerkev sv. Anje se ob svojem petinšestdesetletnem jubileju temeljito obnavlja znotraj. Zadnjikrat je bila slikana leta 1891. pod takratnim župnikom Simonom Gabercom pozneje dekanom pri sv. Magdaleni v Mariboru. Tedanja slikarska dela je prevzel znameniti slikar I. Kolb, ki pa jih ni popolnoma dovršil, ker se je med delom ponesrečil in nato v bolnišnici umrl. Tako že takrat ni dosegla cerkev namena, ki ji je bil zamišljen. Po 50 letih je bila cerkev zelo potrebna obnovitve. Na pobudo g. župnika Fr. Rakuna se je 7. julija t. l. pričelo z delom. Notranja slikarska dela je pred par dnevi zelo okusno dovršil znani akademski slikar Simon Fras iz Slivnice pri Mariboru. Zunanja dela pa so poverjena domačinu Spureju. Pred meseci smo začeli tudi zbirati sredstva za nove orgle, ki nam jih bo izdelal F. Jenko iz št. Vida pri Ljubljani. Stale bodo 120.000 din in bodo, ako Bog da prihodnji majnik prvič zaple v naši lepi cerkvi. V ta namen priredi naš cerkveni pevski zbor danes popoldne ob 15 v Zohrerjevi dvorani romantično spevoigro »DARINKA« in kitico narodnih spevov v prizorih »SNUBAČ«. Zvečer ob 20 pa uprizori Mlado Bredo, opereto v dveh dejanjih in ponovi spevoigro »DARINKA«. Vstopnina za eno predstavo običajna, za obe predstavi znižana. Prepričala se hvalažno sprejemo. Za obilen obisk se priporočajo prireditelji.

Službo organista in cerkvenika

razpisuje župni urad v Predvdvoru. Prošnje s spričevali do 20. t. m.

Celjske novice

c Na državni dvorazredni trgovski šoli odklonjeni dijaki, ki so želeli vslopti vanjo, se lahko vpišejo na privatno dvorazredno trgovsko šolo v Murski Soboti, ki ima pravico javnosti in daje absolutno iste pravice kakor državne trgovske šole. Ker je prostih le še malo mest, se javite takoj osebno ravnateljstvu te šole, da ne bo prepozno, ker je začetek rednega pouka že dne 10. septembra.

c Lepe plašče, pletenine kupite v trgovini Vračko Gusti, Celje.

c Legija koroških borec, krajevna organizacija v Celju, v ljudno sporoča lastnikom srečk in vsem, ki si še hočejo srečke nabaviti, da se mora zbiranje proti volji odbora preložiti. Zbiranje bo neprekinjeno 6. oktobra 1940.

c Legitimacije za obiralec dobite v pisarni Hmeljarske zadruge v Celju, Vodnikova ulica 2, posamezni hmeljarji pa jih dobe tudi v združenem skladišču v Zalcu in pri združenih podjetjih.

c Po vreče naj pridejo vsi, ki so dobavili svoj hmelj Hmeljarski zadrugi v lastnih vrečah, čimprej, najpozneje pa do 23. sept., ker so pozneje ne bodo več izdajale.

c Drevo ob 6 bo v zavodu šolskih sester shod Kongregacije celjskih gospod in sprejem novih članic. Vse članice vabljene!

c Koncert vojaške godbe bo danes od 11 do 12 na balkonu mestnega poglavarstva.

c Vajen sestanek za kmetovalce in predavanja o gojenju bilk in oljarske bo danes ob 9 do

popoldne v gostilni Fazarine na Ostrožnem, popoldne ob 5 pa v Košnici pri posestniku Šlandru. Kmetovalci, udeležite se sestanka polnostevilno!

c Zopet so zaplenili 15 kg saharina. Celjski mestni avtobus, ki vozi iz Celja v Logarsko dolino, so pred kratkim ustavili pri Rečici ob Savinji orožniki in legitimirali potnike. Med potniki je bil tudi neki R. F., ki je imel pri sebi 15 kg saharina. Izjavil je, da ga je dobil pri nekem mostu v Solčavi od nekega neznanega moškega.

c V nedeljo, 15. septembra bo glavni romarski shod na gori Ojki. Spovedovanje bo že v soboto zvečer. Slovenski sv. maši bosta v nedeljo ob 7 in ob 10 popoldne.

c Ligaški dvoboj med celjskim Olimpom in jeseniškim Bratstvom bo danes ob 4 popoldne na igrišču Bratstva na Jesenicah. Za tekmo vlada veliko zanimanje, ker se ta dva tekmeča spoprijeta prvič.

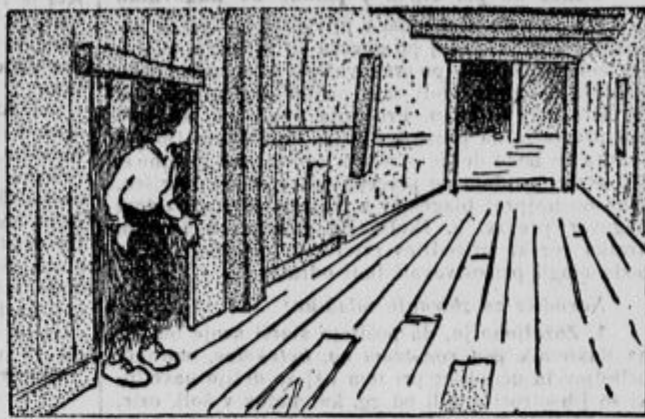
c Zastopniki ameriških ttrdk, ki so, kakor vsako leto, tudi letos v Zalcu in v Celju ter zastopniki producentov in drugih osebnosti, v katerih interesno sfero spada vprašanje prevoza jugoslovanskega hmelja v New York, se bodo zbrali danes ob pol 10 pri g. Otto Parinu v Novem Kloštru pri Sv. Petru v Savinjski dolini. Razpravljali bodo o možnostih zavarovanja prevoza hmelja in sličnih aktualnih vprašanjih.

c V celjski bolnišnici je umrl 65letni kočar in vojni invalid Martin Križanec iz Dobovca pri Rogatcu. Naj počiva v miru!

Otroški kotiček

Mihčeve čudovite dogodivščine

(29) Tako je napravil odprtino, dovolj veliko, da se je lahko splazil skoz njo. Ko se je priplazil na drugo stran, se je zopet znašel v neprijetnem položaju, ker ni vedel, kam naj se obrne: na obe strani je namreč držal dolg hodnik. Mihce jo je kar na slepo srečo mahnin na levo.

(30) Hodnik pa je bil neverjetno dolg. Kar ni in ni ga hotelo biti konec. Pa še to: cel roj netopirjev se je nenadoma pojavil od kdo ve kod in začel obletavati Mihca kot nadležne mušice, tako da je temačen hodnik delal še pošastnejši vtis na našega ubogega ubežnika.

Kostanjevica

Strelsko tekmo priredi Strelska družina v Kostanjevici na Krki v nedeljo, dne 8. septembra t. l. Začetek tekme ob 10, zaključek ob 16. Kdor bi se rad udeležil tekme, naj se zglati navedeni dan vodstvu na društvenem strelišču. Najboljši strelci bodo deležni lepih nagrad. Po tekmi bo prijateljski sestanek vseh tekmovalcev. Pokroviteljstvo tekme je prevzel g. okr. načelnik dr. Tomšič Josip.

Št. Iij v Slov. goricah

Danes popoldne ob pol 3 bo naša dvorana v Slovenskem domu zopet pozorišče veselja in navedenja. Fantovski odek in Dekliški krožek priredita namreč v proslavo kraljevega rojstnega dne slavnostno akademijo. Kakor vedno, tako bomo tudi danes pričakali hvalečnemu občinstvu, ki stalno do zadnjega kotička napolei dvorano, pester spored skupinskih in simboličnih vaj in pevskih točk. Kljub temu, da je na deželi sedaj največ dela pri sprav-

ljanju pridelkov in kljub temu, da je vse naše članstvo kmečkega in delavskega stanu, se nismo zbal trud in žrtve, ampak se na proslavo tega dne vesno pripravljali. Pod častjo bi nam namreč bilo, da v teh resnih in težkih dneh in na tako odgovornem in izpostavljenem kosku naše lepe domovine ne bi samostojno, javno in z lastnimi močmi izrazili neomajne zvestobe in ljubezni kralju in domovini. Zato danes vsi zavedni Sentiljčani v Slovenski dom, da javno izpričamo, da bomo mlademu kralju zvesti borci, Bogu otroci, domovini sinovi in nikomur hlapci.

Jesenice

Vse šolske potreščine v trgovini Krekovega doma.

Zdravnik dr. Marčič Viktor

od ponedeljka 9. septembra naprej

zopet redno ordinira

ŠPORT

Po veliki zmagi slovenskih kolesarjev

Težka in naporna devetdnevna dirka okrog Srbije, ki je bila v dneh od 29. avgusta do 6. septembra, je prinesla slovenskemu kolesarskemu športu velike uspehe. Naši fantje so zasedli nad vse častno prvo in drugo mesto, dalje peto, deseto, enajsto in petnajsto. Le izredno veliki smoli se imajo drugi zahvaliti, da naši niso zasedli še tretje in četrto mesto. No, pa končno zato ni uspeh slovenskih kolesarjev prav nič manjši, če so prepuščili ti dve mesti drugim, saj imamo vendar dve najčastnejši mesti, to je prvo in drugo, česar se veselimo vsi Slovenci in ne samo slovenski športniki.

Naš kolesarski šport je zopet proslavil slovensko ime v naši prestolnici, v Belgradu, s svojimi velikimi uspehi, katerih se niti največji optimisti niso nadejali. Najmanj so pa seveda mislili srbski in hrvaški kolesarji, da jim bodo Slovenci tako zagodli. Delovanje slovenskega športa je tiho, toda zato tem bolj izdatno. Rezultati se pokazajo šele po večih letih, ker se gradijo športni uspehi na široki in trdni podlagi. In prav tako je tudi v kolesarskem športu, četudi so naši kolesarji že večkrat z uspehom nastopali v tu- in inozemstvu.

Naš kolesarski šport je bil že pred svetovno vojno na visoki stopnji. Po vojni se je še bolj razvil, toda napredoval ni do ene stopnje, katero bi Slovenci po svojih sposobnostih lahko dosegli. Kajti razna trenja in nasprotja, katerih so pa Slovenci najmanj krivi, tudi našemu kolesarskemu športu niso dopustila onega razmaha, katerega bi sicer dosegli, če bi Slovenci sami gospodarili v športu. Tudi onih ugodnosti, katere vidimo pri naših sosednih športnikih ali še nižje doli, ni in zato se moramo nocoj prebiti naprej, dokler se enemu ali drugemu ne posreči kak večji podvig. Vse, kar imamo Slovenci, je idealizem, ki pa je tudi glavni činitelj naših uspehov, katere dosegajo naši športniki doma in v tujini. In prav tako je tudi v kolesarskem športu.

Za izredno velikim uspehom v plavalnem športu, kjer si je Ilirija osvojila državno prvenstvo, so nam sedaj še kolesarji postregli z drugim nič manjšim uspehom: pri devetdnevni dirki okrog Srbije, pri čemur so dekalali, da tudi v tem športu vodimo Slovenci pred vsemi športniki v Jugoslaviji. Če upoštevamo, da smo Slovenci tudi v smučanju, telovadbi in lahki atletiki pred ostalimi v državi, potem smo lahko ponosni na svoje športnike, kajti v glavnih športnih panogah smo Slovenci v ospredju. Če morda zagrebški športnikom to še ne zadostuje, potem jim do prihodnje zmage, ko bomo dokazali svojo premoč še s kakimi večjimi uspehi, ne moremo pomagati.

Mars : Železničar

Mars : Železničar. Kot druga ligaška tekma v Ljubljani, bo danes zelo zanimivo srečanje dveh klubov, ki sta do sedaj še ostala brez dragocenih točk.

Moštvu nastopita danes na igrišču Ljubljane ob 16. uri. Za to tekmo vlada zelo veliko zanimanje. Vstopnina: Tribuna 12 din, stojisce 8 din in mladinske 3 din. Ker bo tekma ogorčena prvenstvena borba, priporočamo ogled iste vsem, ki žele videti po dolgem času lepo igro.

V predtekmi in sicer ob 15. uri nastopijo junorji Mares in Slavije.

Otvoritev igrišča v Mostah

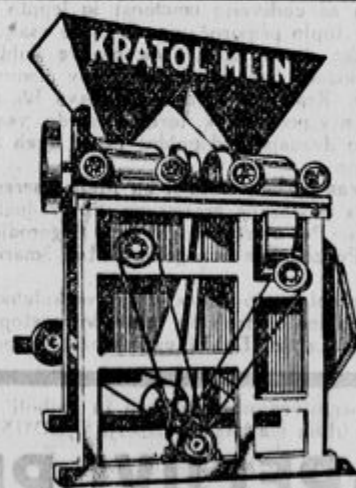
Najmlajšemu ljubljanskemu prvorazrednemu klubu je končno uspelo dobiti svoje igrišče, kjer se bo odigrala prva tekma. Za nasprotnika si je izbral svojega lokalnega protivalca S. K. Mladiko po temle sporedu. Ob 9.15 Mladika : Moste jun., ob 10.30 Mladika : Moste.

ZFO

Tekme za telovadni in športni znak

V soboto, 21. in v nedeljo, 22. septembra t. l. se vrše na ljubljanskem stadionu tekme za telovadni in športni znak Zveze fantovskih odsekov. Odaljenosti tekmovalci, ki si hočejo priboriti to odlikovanje, lahko pridejo na tekme šele v nedeljo, 22. t. m., dočim morajo priti oni iz bližnjih krajev brez-pogojno v soboto, 21. t. m.

Obenem opozarjamo vse kandidate, da pošljejo tozadevno prijavo Zvezi fantovskih odsekov (obenem s knjižico telovadni in športni znak) najkasneje do 15. septembra. V knjižici naj vsak kandidat navede, v katerih panogah hoče tekmovali, obenem pa naj tudi navede, katere panoge letošnjih tekem naj se upoštevajo, da mu ne bo treba dvakrat v isti stvari tekmovali, če je že dosegel prvo predpisano minimalno mero. Opozarjamo vse kandidate, da se upoštevajo pri tekmovalstvu za znak letošnje smučarske tekme, dalje telovadne tekme, tekme v lahki in težki atletiki ter tekme v odbojki. Ker je verjetno, da bo 21. septembra voda premrzla za plavanje, naj kandidat prinese seboj potrdilo odseka, da zna plavati. Bož živil!

Naznanilo!

Ker razni prekupčevalci prodajajo moje Patent valjane mline zelo po visokih cenah, prisiljen sem dati na znanje cenj. kupecem valjanih mlinov, da dobijo pri meni iste mline 30% ceneje. Mline izdelujem v 3 velikostih kapacitete od 50—150 kg moke.

Patent prijavljen pri Upravi za Zaštitu Industrijske Svojine v Beogradu.

J. Kramer, stroj. delavnik, Ljubljana

Selenburgova 4 • Telefon 43-31

Nedeljsko branje

Nedelja v Prlekiji

Poletni dnevi so polni garanja od zore do mraka in še pozno v noč. Le ob sobotah in pred prazniki ponehava proti večeru delo na polju in začne se tiha priprava na dan počitka. Že se oglasa zvon od farne cerkve in naznanja delopust z njegovim skrivnostnim razpoloženjem. Družina se zbira okoli hiše, snaži in opravlja poslednja hlapčevska dela. Oča se spravlja k britju, kajti sere baruse vsega tedna jim že daleč štrlijo iz košenih lic. Na hlačenem jermenu si nabrusijo staro britev, s stene vzamejo ogledalo, popikano od muh, parkrat hušnejo vanj in ga obrišejo z zamazanim zelenim predpasnikom. V omari poiščejo stare podolgovate naočnike, jih nataknejo, potem pa se namilijo in včlečijo, da trde kocene kar hreščijo. Otroci le od daleč gledajo razložene stvari po mizi, blizu pa ne smejo, da ne bi tresli mize. Oča slabo vidi in imajo težko roko, pa bi jim pri tem lahko spodletelo. Z jezikom napenjajo spodnjo ustnico in upadla lica, da je koža bolj napeta in britev reže kot kosa ob rosi. Ko si pristržejo še bele baruse pod nosom in se umijejo, je veliko delo opravljeno in počutijo se svežega.

Deca že čisti bočkore za jutri za vse pri hiši, pljuva v boko in drgne s krtačo, da se vse sveti. Starejši otroci zmetajo po dvorišču in okoli pragov, pospravljajo kolarnico, spravljajo kokoši in pure spat in zalivajo rože po oknih. Pastirji pasejo na travnikih že spuščeno živino, odkar je otava pokošena, pečejo koruzo in veselo vriskajo. Delavci gredo z dela, noseč na ramah kose, rasohe in čepé. Hlapci spravljajo vozove pod streho, da bi jih dež ne zmočil. Med drevjem se na vrhovih suši perilo in prelepo plapolja v večernem soncu in lahnem vetru.

Pred mrakom ko je že opravljeno pri živini, ko je nakošena trava za jutri in je v koči in okoli nje posnaženo, je še treba zaklati nekaj perutnine za nedeljo: oča sekajo piščancem glave, mati nalivajo krop in že jih deca skubi. Krajši poletni večer že zapira oko in kmalu se sliši enakomerno dihanje avgustovske noči kot dih utrujenih kmetijskih ljudi.

V nedeljo zjutraj že zgoden dan sije skozi drevje v kuhinjo. Mati in gospodinja podojijo krave, jim vržejo polaganje, nakrmijo svinje, tudi mački vlijejo penastega mleka iz žetara, potem pa se grejo oblačit za mašo. Preden odidejo k cerkvi uro daleč v hrib, še naročajo najstarejšemu otroku ali pa hlapcu in dekli, kaj je treba vse narediti, dokler jih ne bo domov. Nato pohitijo med polji in travniki, po lesovih in goricah po mešnici k rani maši. To je veselje, ko so otroci sami doma in oni enkrat gospodarijo, to se pravi, da vse preobrnejo po koči, v omarah, v kamuri in na dilih, kjer so skrite čudovite reči. Pri nas doma nas je bilo pet bratov, nobene sestre, z razlikami po nekaj let, in ob nedeljskih jutrih smo se vedno lepo imeli in razumeli — trenutki, ki spadajo med najlepše otroške spomine.

Ko mlajši se spijo, mora najstarejši Franček, ki že hodi na tabrh, na delo: najprej zakuri v peči in pristavi mleko, nato spusti kure iz zapora in jim vrže zrnje in že teče k sosedovim po vodo za kuhanje, ker je domači studenec bolj slatina kot voda in lonci rjave. Treba je še natrgati zeljinega listja za zajce in jim premenjati vodo, napojiti živino in paziti na mleko. Mladi gospodar ves zmešan, obenem pa sproščen, radosten teka po domačiji, poje in spet mašuje po kuhinji s svojim »Nominos vobiskum« in »Et kon spirito tuo« ter budi mlajše bratce in sestrice, ki bi se radi ležali. Pepeka, ki že hodi v šolo, potegne kratko malo iz postelje in ga nažene na pašo. Pomaga mu spustiti krave iz hleva in pastirček se že prestopa na paši okoli hrama in na mejicah. Micika, ki se zamaš čmeri, ker mora vstati, da Franček hlače, da mu jih nese v vas, kjer jih bo Ančika zlikala.

Franček začne postiljati, a med tem zasliši iz kuhinje šumenje — mleko je šlo prek, v svinjskih škafih pod kómenom pa se je nabrala kopica kur, ki so iskale pomije. Z vreščicim kokodajsanjem se zdaj razbeže po dvrtom in hite na njivo v koruzo, ki jo že dobro česajo in lupljejo. Polovico mleka je šlo, treba je doliti novega iz stopice, kar pa materi ne bo ostalo skrito.

Pepek si poje na paši in maha z bičem po koruznjku, ki ga tudi krava včasih mimo-grede zagrabila. Prepozno jo pastir pretepa po glavi, kajti če je koruza enkrat napol izruvana, je boljše, da sné celo, da ne bo prič... In kravica se otepačijo z repom in veselo mečikajoč posladka s koruznjem in še s kilavim latom. Najbrž nič dosti ne razmišlja o čudnem dvojnem pastirčkovem ravnanju.

Mali Tunček, ki je komaj shodil, raca med drevjem s plerterko in pobira odpadlo satje, da ga živina ne bi dobila in se s kakšnim debelim mokrim in skliskim jabolkom zadavila. Tako pa jih bodo razrezali in jih dobijo svinje za južino, kar je gnilih, lepše, posebno sladkice, se odberejo za klujce, kolikor jih deca ne pojé, kislice in drobnjad pa se nabira v kadi za jabolčnico in jesih. Slive zmečejo v kadičko za žganico.

Jutro je vse lepše, rosa pod toplim soncem zginja s trate in kmečki dom se z otroki vred veseli zelenja in življenja. Od cerkve sem se sliši zvon, ki naznanja posamezne dele rane maše. Franček je postal: prašne blazine je lepo zravnal, napel rjuhe iz domačega platna, odeje pa pregrnil s pregrinjalom, ki ima na koncih evuncle. Pod je poskropil z vodo in pomel, zdaj pa zmetavlja še v hlevu in nastilja. Ko nanosi v jasli polno trave, bilja in deteljice, izvleče s krampom tudi prašičkom gnoj in jim nastelje s slamo, narezano na rezne stolje. Nato pa zgine in nikjer ga ni najti. Zaman ga kličejo. Seveda, ko pa je za plotom skrivaj skočil k deklini po hlače in po pušljce za k maši. Ančika je tudi sama doma in mora vse sama opraviti, a ker je ženska in mora v gospodinjstvu vedno pomagati, se že bolj razmišlja in ji danes gre vse hitro od rok. Franček jo včasih že zamudi, posebno če mu gre kuhat še kakšno klobaso. A danes se kmalu

poslovi in zbeži domov, kjer krave že pijejo pri studencu. Rdečka je kar ušla s paše, ker so jo muhe zdelavale. Pepek z vedro vlačil vodo in naliva v škafe, ker je Franček pozabil. Nato krave kar same mirno zavijejo v hlev k polnim jaslom. Ker je bilo zjutraj malo paše, so le napol site.

Otroci pozajtrkujejo vroče mleko, v katerem si je vsak nadrobil lep dromelj kruha. Nato si hitijo v kopanje umivati noge, polne blata in kravjekov. Že se obuvajo (Pepek je v čevlju našel kebra in ostali se mu strašno smejejo) in svetlenje oblačijo. Ta obleče novo robačo, drugi natakne nov klobuk, vsi pa se okrase s pušeljci na prsih ali za klobukom.

»Mati so že doma,« se oglasi Micika. Res so že na pragu in pozdravljajo otroke z »Bog daj tal mešle« »Bog sliši,« odzdravlja deca. »Kak je duma?« sprašujejo potem po vrsti za vsako stvar, če je v redu opravljena. V rokah držijo

„Tudi tukaj sonce gre okrog...“

molitvene knjižice, iz katerih gleda dišeča mažiljka, pod pazduho pa so prinesli kilo govedine za juho.

»Zaj pa le ite, štuk že zvoni, pa ka te se lepo štelali! Roženkranc pa knjige mate?« Otroci se poškrbijo in že odhitijo po bližnji. Micika pa Tunček gresta kar bosa.

Mati si oblečejo domanji gvant in pozajtrkujejo kavo. Včasih pa si z očedom privoščita kakšno klobaso iz tünke, če nista že po maši zavila k Horvatu na golaš ali teletino. Zdaj se začne za mater dosti dela. Vse morajo sami opraviti pri živini in še skuhati nedeljski obed. Najprej zakurijo v veliki peči z vejicem, ker bodo spekli par kvasenice iz nove moke. Pristavijo govejo juho, da jo v peči malo svinjskega in trebijo lentivo. Ta čas se približe gospodar s pipo v ustih. Zamudil se je na občini, kjer se je pogovoril z možni o tem in onem. Zdaj bo ves dopoldne hodil okoli hiše, pregledoval dom in polja, gozd in gorice. Včasih skleplje koso ali nabrusi nože, drugače poči. Mati pa imajo polne roke dela in grejo »kak vura«. Svinjam je znova treba južine. Le krave mirno prežvečujejo in puhajo v roje muh, ki jim sedajo na hrbte in gobce.

Gospodinja zamesi pogače, nariblje hren, opere lentivo in že hiti po vodo k sosedu, kjer se malo pogovorita. Ko pa sliši, da že gre enajsti vlak iz Radince, se spet zasuče kot dvajsetletna nevesta. In ko je pol dvanajstih, se vrnejo mešarji od pozne mese, vsak prinašajoč »tal mešec«. Hitro se pomagajo nakrmiti in napojiti krave, znositi težke škafe s pomijami do štale in ob dvanajstih, ko se oglasi zvonček pri vaški kapeli in nato še na hribu pri Kapehi, že seda družina za mizo. Otroci morajo pred obedom še ponoviti pridigo, ki so jo slišali danes v cerkvi. Med obedom potem veselo pripovedujejo, kako si nekateri otroci iz vasi v cerkvi nemirni in so se pikali z gumbašnicami. Možnar pa jim je ušesa nategnil. Franček je sedel v klopi pod korom, večkrat pa sedi med pevci na koru, včasih ostane tudi pred cerkvijo med čelji, dokler jih župnik ne nažene v cerkev.

Družina s slastjo uživa nedeljski obed. Ves teden jedó zelenjavo in kruh, same prikruhe, danes pa je na mizi goveja juha z lepimi zvezdicami, govedina s hrenom, prepečena svi-

nina iz zaseke s solato, nazadnje še sirove pogače. Vsak se danes lahko do siteda najé. Vina sicer v tem času ni pri hiši, zato pa se napijejo sladke jabolčnice ali se nažopajo sintine iz lončene ročke. Po obedu gredo oča spat za parme, nekateri otroci k večernicam, kamor jih ob enih pokliče počasni zvon, drugi pa kopat v Muro, ki pa je že mrzla, kar je Lovrenc vrgel kamen vanjo. Franček jo je potegnil z beciklom v Lotmerk na tombolo, a mati sedijo za hišo v senci in čumajo nad molitveno knjigo in litanijami. Ta čas je razlit čudovit mir po zemlji: človek in žival počivata. Poslednja poletna vročina sili v senco, rastline so parjene, pes sope z iztegnjenim jezikom in lovi muhe, kokoši zevajo z odprtimi kljuni ali se kopljejo v prahu, maček spi na poceh in prede. Za kakšno uro, dve, je okoli kočee popolna tišina. Vse dremlje. Tu in tam se zasliši šelest golobjih peruti, ki se spretavajo po njivah in sedajo na sleme... Potem pa kmalu pride na obisk, klepetat, pri sosedovih se začnejo kartati na trati pod jablanami. Ljudje hodijo po slatino, mati pa se odpravijo k botri ali tetrici. Starši hite ogle-

Višinski vodnjak v Prlekiji

Babra

Veliko ljudi — in to mnogo več, ko bi si človek mislil — je bolj neumnih, kakor to dovoli policija. In če gre za tujke, ki so kot znano le zgolj slučajno posrečene besede, se celo najkrepkejši možakar sesede. Saj ni treba, da bi se zgodilo kaj posebnega; nikakor! Kar pojdi, napravi pameten obraz in izgovori dvajsetkrat na dan besedo gisa (namesto hiša), pa te ne bo nihče grajal, niti te popravil, marveč se bo čim bolj izogibal, da bi v pogovoru s teboj izgovarjal to besedo; saj, kaj pa ve, če nemara le ni bolj pravilna kot hiša??

Z ženo sva napravila tozadevni poskus. »Ivanka,« sem ji dejal, »dajva iznajti novo besedo, besedo brez amšla in pameti! Kaj deš k besedi babra?«

»Babra? Kaj pa je to?«

»Nič. Beseda babra z glagolom babrati ni nič. To je prazna posoda, ki bova z njo šla med ljudi in videla, kaj bodo dali noter.«

In sva šla. Najprej sva stopila v trgovino. Ivanka je vprašala: »Ali imate babro?« Spretni prodajalec je koj odgovoril: »Babra je naša specialiteta. Pri nas dobite babro po vseh ce-

Grobnice in spomenike

kamnoseško stavbna, cerkvena dela izvršuje po nizkih cenah kamnoseško kiparsko podjetje **FRANJO KUNOVAR** pokopališče Sv. Križ-Ljubljana telefon 49-09

nah — žal, smo pa babro vprav pred petimi minutami povsem razprodali. Ali vam moremo s čim drugim postreči?«

Kako sem se muzal! Spotoma sva kupila časopis. Razprodajalec sem zapletel v kratak pogovor. Slednjič sem hnavsko vprašal: »In kako je pri vas z babrami?«

Previdno se je ozrl na vse strani in zaspel: »Kaj naj bi vam odgovoril na to, gospod, saj sami veste...«

Potem sva šla v kavarno na kavo. Pomignil sem natakarju, rekoč: »Kje pa morem pri vas babrati?«

Odgovoril je: »Na desni poleg bifeja.« In pri tem ni niti obraza spremenil!

Zvečer sva šla v gledališče. Pri blagajni sem vprašal po igri, po igralcih. Blagajničarka mi je prijazno pojasnjevala.

»Kaj pa babre?« sem nato vprašal. Povedala mi je: »Jako velike!« je rekla, »posebno ob nedeljah!« Pa je nisem hotel vprašati, kaj si je pri tem mislila.

Uspeh je bil torej dober? Kaj šel! Naravnost sijajen, boljši, kot sva pričakovali! Poskus z babro sva drug dan ponovila in kar verjeti nisva mogla, ko je čez štirinajst dni nato zapel neki pevec v moderni popevki o ljubezni in abrahah. Pri tvoritvi te besede sva pozabila na odličnega stihotvorca in šele zdaj sva zvedela, da je babra edina in že zdavnaj iskana rima za besedo kobra...

(Jo Hans Rösler.)

»No, ti trap ti, ali daj vidiš, da je Jeruzalem pri Belgradu?«

Prlekija: Nižinski vodnjak.

Kurenčkuva Neška ma tud beseda

»Oh, despa, al na bote nē hedi, de sem vas pršla nadlegvat? Sej člouk neko na ve, kam b se mogu ubrnt, de b tist dusegu, kar nuca. Verjamete, de sem že skori cela lhlana ubredla in pousod sprašvala, na kerga nej se ubrnem, de m bo pumagu iz zadrege. Pa je blu use zastojn. Eden ket drug se je izguvarju, de nima nubenih takeh zvez tle u lhlana, de b m lohka ustregu. Učeri, že tkula preke večere, m je šele eden nasvetu, de nej se ubrnem kar na vas gespa. Reku m je, de vi prou usakmu rad pumagate, če le morte. Usmilenga srca ste pa tud, m je reku. Noja, zdej m pa re- ni nē družga kazal, koker de sem pršla vas prost za pumuč. Tkula m je začela vorglat že ena bl prletna ženica prec na use zgudi. Jest tekat še pufrštkala nšem, pa frezirana tud še nšem bla. Veste, d m je mogel bit naroden ub takmu čas ubiske sprejemat.

»Veste, mamica, če ste me pršli za kašen gnar pumpat, se niste ubrnil na ta prava firma. Jest sem sama taka reuca, de se me Buh usmil. Puglejte, mamica! Dons bova mela z mojmju možam sam mal u ublicah krumpirja za kusiu, ke ga mam še ud lanske jesen pršparanga. Ke nama bo še krompirja zmkankal, bova mogla pa kar u lft gledat in čakati, de nama bo kašen pečen gulob u usta prletu. Zdej sa pršli res hedi časi nad nas se tist, ke maja meljone na razpulgajue, sa dubil že sive lase ud sameh skrbi, ke na veja, kuku s boja pol pumagal, keder jim bo meljonu zmkankal. Sej jest sama videm, de ste reuca, pumagat vam pa useglih na morem, če prou se m u srce smilte.« Tkula sem ji pujasnila soj pulužaj.

»Oh, gespa, sej jest vas nšem pršla za kašna pudpora u gnarjih pumpat. Glih za putreba, mam že še, de m ni treba hodet fehtat pu hišah. Veste, moj mož je že star upukujenc. Utrok k sreč tud nimava, zatu že glih za sila shajava. Pred ene par letem sa pa tku ublebil, de boja tud ta starem upukujencem penzjone puvišal. Jest sem vas prouzaprnu pršla sam prost, de b bli tku doher in m šli mal na roka, ke mate take zveze, koker sem slišala, de use lohka dusežete, kar čte, se je začela ženica upravičvat.

»No, če je tku, se pa kar mal kela usede, pa m bote puvedal, ki vas čevl žule. Če bo le u moj mož, pa vam bom skusa pumagat. Sej jest u potrebah ldem prou rada pumagat, kulker morem. Sevede čudežu pa tud jest na znam delat, če prou se že na use šraufe zastopem.«

»Veste, gnadleva gespa, jest sem letašna pumlad mojmju može kepila ena nova ubleka. Sej ni buhve kašna, ke zdej sa take reči precej drage, gnarja pa tud nimam. Za pugledat je pa le čist čedna in tud stuji mu tku, koker de b ja žnidar najnaga uliu. Mal bi temna je bolt, ke mu temne ubleke velik bl pašeja, koker pa boje svetle. Pa tud, če ja bo glih kerkat ke pušleku, se fleki na boja dost poznal. Ampak tu jim pa tud kar pu pravie puvem, de sem mogla prou use, kar sem mela še pr hiš, u zastaulaunca znost, de sem za ta ubleka gnar skp spraula. Ta srumak je blu že tak, de se ni več upu jiti na cesta, ke se je bavu, de b lde za nim s prstam na kazal. Sej veste, de b blu ta zajnga in tud zame heđu naroden. Pa tud druge penzjuniste je blu že sram, z nim u Zvezjd na klop sedet. Sevede, kar duma pa tud na more zmeri sedet in doučes predajat al pa mula past. Tu b blu tud zame mal naroden. En čas b že člouk z nim putpru, zmeri pa tud na more. Sej veste, gespa, kašen sa dedci, keder prideja že bi u leta. Še ta narbulši nisa dost prida. No, ke sem prnesla ta nova ubleka dam, je blu tku vesu, de me je prec ubieu in m reku, de sem negava zlata uredna ženica. Tu se pa čluvek tud dober zdi.«

Kar debel sem začela ženica gledat, ke se m je čuden zdel, zakua m ud sojga dedca in pa ud negave ta nove ubleke tulk prpouduje. Jest sem se že prou res bala, de m nazadne še sojga dedca na bo ponudila. Mislela sem, de se ga je naveličala, zdej ga če pa men na urat

ubest. Ona mende ni vedla, de sem jest že umužena in de mam že s sojmu dedcam kfret in tud nšem tku naumna, de b s še enga na glava nakupavala, ke m že ta tulk eneh prglauč dela. Zatu sem ja kar naraunast uprašala: »Ja, mama, kua m pa tn prpoudujete? Al b mel rad, de b mu še jest ena ubleka kepila? Al b ga zdej rad kar men prepusti, ke ma nova ubleka?«

»Oh, Buh na przaden! Bom že jest sama še z nim putprla. Sej ni glih tku napačen, če prou je že precej u letih. Ampak neki družga sem vas pršla prost. Veste, ta ubleka, ke sem mu ja jest spunlad kepila, se je začela zdej zaden čas tku svetel udzad, de že špegla več na nucam, keder se ub nedelah freziram. Scer m tu glih prou pride, ke naš špegu je že tku na pu slep. Ampak ubleke je pa le škoda, de b ja mela sam za frezirajne, m je babenca še kar naprej prpoudava.«

»Luba moja! Kua čem pa jest naredet, de b se vašmu može hlače uzad več na svetile? Jest ja na morem pumagat. Tu morte stopt dol k Rajhe. Ta jih bo že spet zrihtu. Noveh hlače mu pa tud na bom kepvala.«

»Ne, ne. Kej taga se na upam jest ud vas pugervat. Neki družga sem vas pršla pa res prost. Veste, moj mož hod ud tistga časa, ud kar ma nova ubleka, spet ke u Zvezjda med druge penzjuniste na klop sedet. Ud tisteh klupi s je pa hlače zadi tku zdrgnu, de se mu svetja, koker kašen špegu, m je babenca ta reč pujasnila.

»Pa mu prepuvejte, de na bo hodu več na tiste klupi sedet. Jest mu nimam pravice kej taga prepuvedat. Prouzaprou je pa rotuž glih za penzjuniste tiste klupi ke pustu pustaut. Če se mu na upate prepuvedat, pa pučkate, de se mu bo kašna lukna zadi naredila, pol pa na bo mogu več hodet ke sedet.«

»Vite, gespa! Sej glih tega se jest bujim, de b se mu zadi kašna lukna na naredila. Nove ubleke mu na bom mogla več kupet. Za zastaut tud nimam nubenih reči več pr hiš. Na puf m ja pa tud nubeden na bo tou dat. Zatu sem vas pa pršla nadlegvat s prošna, de b m pumagal, dokler še može use hlače nimaja lukne. Usj penzjunisti vam boja prou gvišen du smrt hvaležen, ke se že tud drugem penzjunist zadi hlače svetja.«

»Jest na vem, kua b blu tle za naredit. Družga penzjunistem na morem svetvat, koker de s nej peštera kar prec zadi na hlače kašen leder pršit, koker ga maja tist, ke kojne jahaja.«

»Ki maja pa penzjunisti gnar, de b s kej taga špogal. Tu ja kušta, ke dondons je leder drag. Vidja gespa. Na našmu rotuže vas usj gspudi puznaja. Nej skočaja enkat, keder boja mel glih čas, gor na rotuž in prosja gspuda župana, de b pustil use tiste klupi u Zvezjd s kašnem plišam al pa z žametam tapecirat. Če boja hudil pol penzjunisti na take klupi sedet, se jim na boja neko hlače svetile, puseben, če bo tist pliš al pa žamet še s kašnem gusjem puham pudlužen. Nej uslišja moja prošna. Če boja tu dusegel, vam boja penzjunisti prou gvišen s tistmu gnarjem, kar ga boja pr hlačeh pršparal, še kašen monumment pustaut.«

»Noja, jest bom use poskusla. Če na bom dusegla, de b klupi tapeciral, bom pa puškrbela, de boja na rotuže usem penzjunistem, ker s boja hlače na tisteh klupah strgal, nove hlače kepil. No, al s tem bote zaduolen?«

»Buh vam taužentkar vašo dubrota puloni. Pa nekar nej m na zamerja, de sem jih pršla nadlegvat. Keder bo spet kej taga naprej pršlu, bom pa spet tku prosta, de se bom na vas ubrnila. Zdej sem tud jest prepričana, de maja res dober srce. Klanjam se, pa dober apetit jim vošem. Sej bo mende kmal poudae. Jest morem po tud kar hiter jiti dam, de bom može kusiu naštimala. Če nimam useli, keder pride dam, kusila že prštinanga, me tku nahrul, de je groza. Z Bugami!« K. N.

RADI VELIKE IZBIRE NIZKE CENE

Dvokolesa, otroški vozilci, šivalni stroji, prevozniki ciklji, pneumatika

Tribuna F. D. L. Ljubljana, Karlovška c. 4

Jesen se bliža.

Poletje v slovenski Sibiriji

Poletje ob povirju in porečju Save Dolinke je v tesnem objemu zime v visokih gorah, pomladi in jeseni v dolini. V jasnih poletnih dneh je njegov pokrajinski čar skrit v tem, da le malokje drugod prihajajo tako učinkovito in blagodejno za dušo in telo poletnega gosta do veljave presenetljivi kontrasti zelene barve življenja, pepelnatostive barve smrti, kontrasti veličastnega velegorja, sanjave idile in herojske romantike. V divje razpokanem skalovju Martuljkove skupine prireajo za Akom še tekme v slalomu, epodaj v dolinskem dnu razsvetljujejo kresnice nastajajočo nočno temo, ruševce je ob visokoležečih snežiščih blizu zelenega ruševja baš odprl svojo pomladansko pesem in že se skušajo visokogorski plezalni in smeli lovci z risanico in s cepinom v roki v bleščečem se poletnosončnem sijju zledenelih stezic Jalovca (2463 m), ki ga je že leta 1890. Anton pl. Garibaldi oznanil za aristokrata med orjaki Julijskih Alp. Ko se ljubka, na rožnatem in gozdnatem dolinskem dnu ležeča letovišča Dove — Mojastrana, Gozd — Martuljek, Podkoren, Rateče — Planina in najslavnejši med njimi Kranjska gora prično polniti z letoviščarji, nastopi začetkom meseca julija za domačine najlepši letni čas, čas košnje. V lepi zeleni dolini Save Dolinke, ob njenih peščenih pobočjih ob južnem vznožju Karavank, pod Vitancem in Črnim vrhom, tja do Triglavskega snežnika, do Zelenega snega, ozirajočih se rotih Srednjega vrha (1.000 m) poje tedaj kosa se razlega razposajena pesem nemurnih koscev. Vroče enojne sraga padajo preko razgatega čela in prijetno se je potem kopati v hladnih vodah Save Dolinke, ki hiti skozi dolinske livade in se kot glavna reka dežele in države bistri z malhično zelenimi vodami in vodopadi z obrobni gor.

Saj je neznamna Sava Dolinka kakor Sava Bohinjka, pravir in mati veličastne reke Save, ob

kateri se pokrajine, dežele, doline in dolinske kotline Jugoslavije nizajo in vrtijo podobno biserom ob dogli vrhici. Najlepši, najdragocenejši izmed teh biservov je in ostane dolina Save Dolinke, ki, kot Nadiža epočeta v sivi živi skalnati steni v zatrepu zelene Planice, najprej v dolinskem dnu ponikne prav tako kakor mlada Savinja pod vodopadom, pa se potem znova porodi v ljubkem emaragdnom jezeru sredi travnikov in gajev med Ratečami (890 m) in Podkorenem (860 m), na Savi. Tam, kjer se njena Dolina, najlepši dar ledene dobe in ledenika, razširi v zaokroženo kotlinico in kjer leži najodličnejše letovišče ob severnem vnožju Julijcev, se ji bliža Pišnica, tudi poleti na šumnih vodah bogatejša ko ona. Kar prinaša svetlozelena Pišnica, hči Spika, pomosnega Razorja in mogočnega Prisojnika, ovezjujotih voda in goreškega zraka poleti v veleznimivo vas Kranjsko goro in njeno gozdnatozeleno okolico, to je poleg lege ob železnici in cesti, poleg lege ob vходу v dolino Pišnice in v kraljestvo gor-skih velikih odlik Kranjske gore. Kakor vabita v Gozd — Martuljek dva Co-op-hotela, v Rateče in Podkoren pa čedne vile, ima Kranjska gora vse, hotele, vile, restavracije, kavarne, privatna stanovanja vse v senci zelenih sadovnjakov, v hladu in šumenju mlade Pišnice, razen tega pa prosto bazensko kopališče »Jasno«, ki preseneča po svojem visokogorskem okviru imena hotelov Slavec, Erika, Kresenka, Spominšica, Trobentica, Bares, Planika, Pršanka, ali Pristovec vsebujejo že s svojimi imeni prijetne občutke in predstave. V družbi teh modernih stavb pa stoji originalne staroverske kmetske hiše, jazz in radio družita svoje zvoke z mukarnim krav in blejnjem ovc ali koz v blagodejni skladnosti, ki se je letoviščar tudi pozni doma rad spominja.

Dr. Fr. Mišič.

Logarska dolina

Slikovita Logarska dolina je prekrasen, neprecenljiv dar ledene dobe, je dvojna zibelka bistre Savinje, mlajše sestre mogočne Save, ki se z njo združijo pri Zidanem mostu. Zaradi svojega idiličnega ljubkega, mehkega in zelenega dna, zaradi svojih gigantso orjaških golih in sivih obrobni gor, njihovih sten, grebenov in prepado, je zaslovela, odkar sta Rousseau in Goethe začela človeštvu odpirati pot nazaj v naravo. Se vsakega umetnika, pesnika, enako kakor slikarja, ki jo je videl in gledal, je navdušila. A resnično popularna je postala šele z razvojem slovenskega planinstva, ki je imelo, ko v tem krasnem planinskem svetu še ni bilo nobene gostilne, svoje oporišče pri Logarju, v gostoljubni kmetiji, ki je po »Logu« prvem delu doline, dobil svoje ime in ga potem prenesel na celo dolino. Šele po svetovni vojni, ko je tudi ta biser Slovenije

pripadel k Jugoslaviji, je Logarska dolina, prej samo izhodišče za razne ture v Savinjske Alpe ali cilj enodnevnega izleta, postala tudi priljubljeno in slavljeno visokogorsko klimatsko letovišče in zdravilišče. Gostinski obrati gostilna Logar, hotel »Logarjeve sestre«, Aleksandrov dom, Piskernikova koč in Tillerjevo koč, hotel Plesnik in domača gostilna Podbrežnik, vsak po svoje nudijo sedaj gostu vse, kar potrebuje.

Za tistega, ki Logarsko prvič vidi, pomeni največji užitek, največje presenečenje, nenadna nepričakovnost, s katero se po dolgi vožnji skozi temne jarke, tesni in jaruge pojavi pred njim

na mah jasna in impozantna slika te čarobne, visokogorske dolinske tvorbe. Če tvorijo obrobje prednjega predela cele doline pogozdene gore, ki te tu pa tam kažejo gola rebra, kipe nad zelenim dolinskim dnom v ozadju goli sivi gorski orjaki proti azurnemu nebu, Ojstrica (2849 m), somerno zgrajena kakor velikanski gotski oltar, Skarje z grebenom, ki je narezljan, kakor zobje pri žagi, dolgohrbna Planjava (2899 m) z visokimi prepadnimi stenami in večnimi snežišči, grozijo na ukrivljeno Kamniško sedlo, kopasta Brana in divlje razzorana zloglasna Mrzla gora (2202 m), klasično izoblikovana krnina Okrešelj s Frischautovim domom (1978 m) je mirna, mehka idila srditih grovečih in divjih gorskih velikanov; glasno šumenje mlade Savinje, ki porojena v skalovju Mrzle gore, pada takoj v strahovit prepad, je vekovita pesem narave in lepote; druga zibelka tega gorskega potoka blizu Logarja v Logu je mehko plesišče razposajene mladosti, v katero gledata dve cerkvi, Cerkva Kristusa Kralja in cerkva Sv. Duh pod Potočko zijalko, živo priča iz paleolitike dobe Savinjskih Alp. (Dr. M.)

Številko 40, prosim!

Sklenil sem, da si kupim par čevljev. Prvič zato, ker sem jih bil potreben, in drugič je zmeraj prav, če imaš kak par doma. To se človek odloči doma, na primer, pri zajtrku, ko nimaš še nobenih slabih misli. Slabih stvari se spomniš šele takrat, ko se bližaš trgovini s čevlji.

Stvar je ta, da bo treba skoraj sezuti desni čevlji — in kako je z luknjo v nogavici? Precej dobro sem se spominjal, da sem bil včeraj iztaknil luknjo v eni svojih nogavic. Rdečica sramu me obliva, ko moram priznati, da sem se pozabil preobuti in vzeti sveže nogavice. Potemtakem sem danes bržkone z včerajšnjimi nogavicami obul tudi luknjo.

Zgodilo se ni nič. Pot do trgovine s čevlji še ni bila zato brezpredmetna. Treba bi bilo le še dognati, ali je tista omenjena luknja na desni ali levi nogi? Prsti na nogah skrbno tipajo sem in tja in opozarjajo možgane, da niso našli nobene luknje. Ali sem se včeraj nemara zmotil? Ali pa je bilo odkritje te luknje že staro dva dni? Oboje bi bilo lahko mogoče. Moja vest je bila s tem dognanjem precej olajšana in postavil sem se naréd pred eno od obeh izločb, kjer so bili možki čevlji razstavljeni. Ondi so bili na vpogled prav lepi pari, toda niti enega od njih si nisem mogel predstavljati na svojih nogah. Mogoče bodo imeli notri v trgovini kaj bolj pametnega, sem si dejal, in sem vstopil.

Gospodična, ki se je koj pobrigala zame, je naredila jako doberhoten, da celo tak vtis, ki človeku izlaha odpušči luknjo v nogavicah. Moje srce je bilo že olajšano in veselo, dasi sem se, tako rekoč podzavestno, koj zavedel, da imam brez dvoma luknjo v desni nogavici.

»Zvolite seati,« me je pozvala gospodična in se je ponižno usedla k mojim nogam. Midva sva tvorila lično skupino za kakaga fotografa, dasi se nekaj sekund prej niti poznala nista. Položil sem levo nogo na pručico — zaradi varnosti. »Ali ne bi dali deane noge?« me je opomnila gospodična in me pogledala z dvema temnomodrima očesoma. »Ker je desna noga večidel večja.« — »Ali to

mora biti?« — »Ni da bi moralo,« se je gospodična zasmejala, »a navadno je že tako.« Pri tem je leva noga že napravila prostor desni nogi, ne da bi bil to prav za prav hotel storiti. Besen sem bil na svoje neposlušne noge. Kar divjil!

S spretnimi prsti mi je gospodična odvezala čevlji, ko da bi bila vredna »razvezati mi Jeremena mojih sandalov!«

»Kakšno številko imate?« — »Štrideset, prosim,« sem dejal. Nekoč, tega se še dobro spominjam, mi je bilo v čevljih št. 41 jako prijetno. Prodajalka me je bila takrat potolažila, češ »to je mahna številka 41.« Če pa imajo v tej trgovini tudi majhne in velike številke 41, mi pa ni bilo znano. Nekakšna gizdavost in nečimurnost me je napotila, da sem si izvolil številko 40.

Skrbno mi je gospodična anela čevlji z noge. Bolj skrbno bi ne bilo moči niti breskve olupiti. Medtem ko je gospodična v notranjosti čevljev preiskavala skrivne znake, so se moji pogledi sprehajali po rjavi nogavici. Na palcu je bila zakrpana — odlično zakrpana — in nobene luknjice nisem izvohal. Prsti so se prešerno poigravali in so od veselja brcali drug drugega. Zdajci pa — v zadnjem hipu — sem odkril luknjo, ki mi je bila že zdavnaj znana: bila je na peti. Le prav spretno ravnanje bi me utegnilo rešiti sprito še hujše sramote. Nogo sem lenobno potegnul k sebi in sem sklenil, da bom prikrival s pomočjo konice čevlja z leve noge poškodbo kolikor bo le šlo.

Videti je bilo, da je gospodična medtem odkrila tiste skrivne znake. Vrtala je in se sladko nasmešnila, rekoč »Ali ama biti kaj podobnega v številki 41?« — »Pa saj je to vendar številka 40?« sem odvrnil nobogljeno. — »Tu je sleer napisano, da je to velikost št. 41.« je rekla in pokazala nekam v temino čevlja, »toda to je manjša številka 41.«

Dobro sem občutil, kako je bilo gospodični sitno, da mi je morala ugovarjati. »Za svojo postavbo imate nenavadno majhno nogo,« je ona povalno priznala. Pri sebi sem sklenil, da ji bom brezimno poslal šopek rož. Če ne bom pozabil, pa sem že naprej vedel, da bom na to že zdavnaj pozabil, še preden bom odšel iz trgovine.

Zdaj je potekalo vse kakor na žnori. Prvi

par, čigar desni zastopnik je bil zdrknil čez mojo naluknjano peto, je bil muhasto storjen iz dvojnatga usnja. Našobil sem zgornjo ustnico, kakor sem bil nekoč videl v kinu, nakar je gospodična koj pripomnila: »To je le zaradi te številke.« — Velikost je bila popolnoma pravna, iz česar sem spoznal, da je bila to številka 41 večje vrste. Vendar sem bil toliko brihten, da nisem popravševal po tem.

Drugi par je povsem ustrezal mojemu okusu. Bil je preprost toda trpežen, in čim sem imel te čevlje na nogah, mi je bilo dobro pri srcu, zakaj možki v nogavcih so nekaj jako bedastega. »Ali bi napravili nekaj korakov?« me je gospodična vprašala. Sicer sem jako udobno sedel, vendar sem vstal in dva koraka stopil naprej, se obrnil, sunil v drugo prodajalko in stekel dva koraka nazaj. Gospodična je še zmeraj ždel na pručici in je upirala svoj pogled v nove čevlje starega očeta. »Ali niso preširoki, ko imate takšno ozko nogo!«

Prsa so se mi od ponosa vzhohile zaradi tega priznanja. Saj nisem niti vedel, kakšna dragocena tvorba da so bile moje noge! Čeprav sem čutil, da bi bil izlaha vtaknil v vsak čevlji po šest prstov, ne da bi me bilo kaj tiščalo, sem zatrljeval, da niso čevlji nikdar preveč široki, da so mi popolnoma prav; izvrstno.

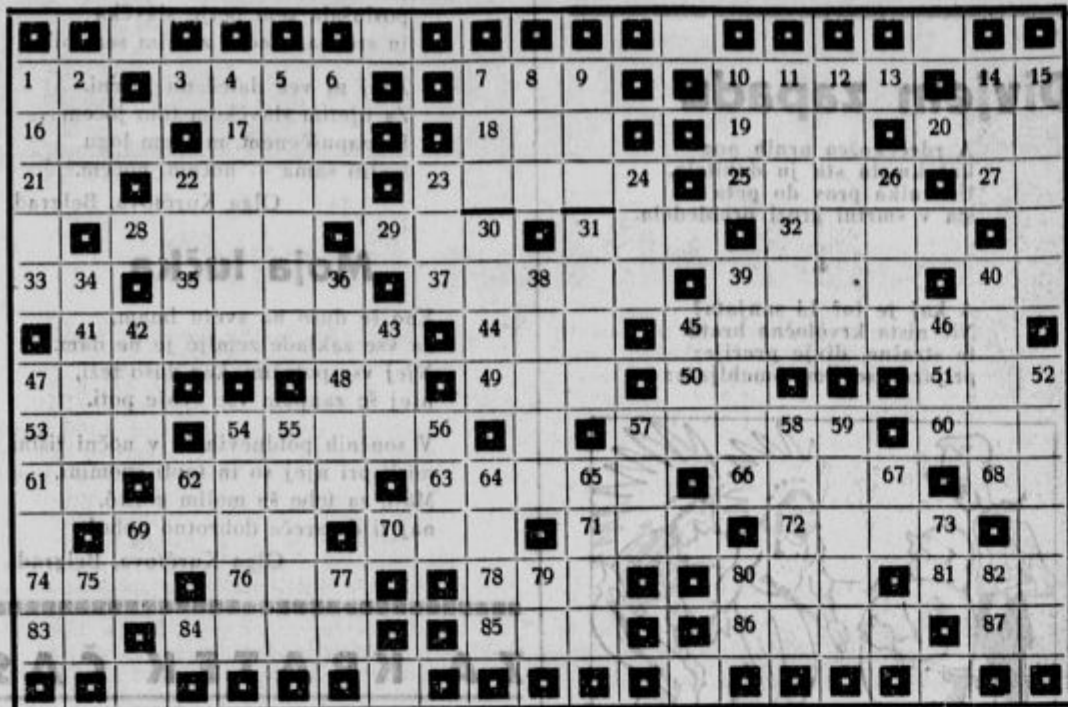
»Zdaj pa še brž k aparatu, da pravečlimo čevlji z nogo,« je rekla gospodična in me odvedla k rentgenovemu aparatu v kotu. Še tega je bilo treba! »Hvala, mislim, da to zares ni potrebno.« Tista luknja, ki sem jo bil tako skrbno skrival, bi bila zdaj brezobzirno razodeta!

»Ali jih obdržite kar na nogah? Ali pa ...« Prekinil sem jo: »Seveda jih kar oddržim. Prosim, da mi stare čevlje zavijete.« S tem sem preprečil poslednjo priliko, da bi se bila pokazala luknja v desni nogavici.

Šele čez kaka dva kilometra čiste hoje po cesti sem začutil, kako so me novi čevlji okrog pete bridko žulili in drgnili. Le zakaj prodajalke čevljev tako malokdaj vedo, kje človeka čevlji žulijo? Vendar sem možko prenašal bolečine in nisem na glas stokal. »Bo že bolje,« sem se potolažil z bodočnostjo.

(Peter Pee.)

Križanka

Vodoravno: 1. Utežna enota (kratica); 3. Dragocen elonov zob; 7. Manjša lesena stavba; 10. Druga beseda za žalost; 14. Dva enaka soglasnika — sočnik; 16. Plemen; 17. Zna, ve; 18. Žival s klesčami; 19. Kratko žensko ime v 4. ekl.; 20. Majhen, zasilec most; 21. Kratica plemiškega naslova; 22. Vrsta giba, odtegljaj; 23. Eden od dveh slovenskih apostolov; 25. Čista teža blaga — trgoveki zraz; 27. Reče, pravi; 28. Velik, plitev krožnik; 29. Uradno ali društveno znamenje, pečat; 31. Prva boljša polovica; 32. Previdno prijema, obtipava; 33. Tuja kratica za številko, besedica, s katero pokaramo; 35. Površen opis; 37. Truma, skupina, oddelek; 39. Mohamedansko sveto mesto; 40. Pogojna členica; 41. Svetovnoznano madžarsko vino, ki ga bo letos vešle slabe letine bolj malo; 44. Koroski pozdrav; 45. Član državnega zakonodajnega telesa, doma starejših; 47. Pijača, katere podražitev se bo zlasti pozimi zelo občutila; 48. Nikalnica; 49. Kratica akademske študijske stopnje; 50. Osebnostni zaimsek; 51. Prepovedna sovjetska gospodarska organizacija (Nova ekonomsko politika); 53. Rimski pozdrav; 54. Vrsta pripovedi, lep ljubek prizor; 57. Krestno ime Gregorčiča, voditelja kmetov v kmečkih uporih; 60. Gre, odhaja (srbobhrv.); 61. Kemična oznaka za prvino; 62. Sorodnik; 63. Srbska narodna močnata jed; 66. Francoski pisatelj (Neoreničnik, Cerkev Naše Ljube Gospe v Parizu); 68. Prva in petnajsta črka v abecedi; 69. Rastlina ovijalka s lepimi zvonceastimi cvetovi; 70. Konica; 71. Primitivna vrsta prehrane; med premožnimi priljubljen sport; 72. Žensko ime — up; 74. Blizu, poleg; 76. Zelenik; 78. Stevnik ženek. spola; 80. Domač ptic z lepim perjem; 81. Domač izraz za mehko, priljubeno žival; 83. Veznik; 84. Najraznovrnejše in pomešano blago; 85. Gora na Goriškem, grad na Gosposvetem polju; 86. Lesena posoda; 87. Pritrilnica.

menit in močan človek; 59. Južna rastlina; 62. »Slovenec« (kratica); 64. Beg, nagel odhod; 65. Tuja beseda za zagon, navdušenje; 76. Predlog; 69. Kratica za športni klub; 73. Začetni črki imena in priimka slovenskega pesnika in dramatika (Kacijanar, Za pravdo in erce); 75. Veznik; 77. Pritrilnica; 79. Na razpoloženi (kratica); 80. Sedemnajsta in dvajseta črka v abecedi; 82. Del človeškega telesa, končina.

Rešitev nedeljske križanke

Vodoravno: 1. Brezje, 6. Kipar, 10. Ovoj, 14. Opaž, 16. Vevnica, 18. Gasilec, 20. Tre, 22. Sla, 23. Ostrina, 24. Ljuba, 27. Letak, 28. Telovadba, 31. Miklavž, 33. Cargo, 36. Anika, 38. Sraka, 40. Cajna, 41. Rjav, 42. Ha, 43. Kret, 45. Ana, 46. Leska, 49. Sl, 50. Spati, 53. Idrija, 57. Imovit, 60. Sae, 61. Smarje, 63. Ab, 64. Ana, 65. Cepiti, 67. Tik, 69. Perjanica, 73. Ravana, 76. Mrva, 77. in 78. Enojka; 80. Bisaga, 84. Šota, 86. Ak, 87. Sin, 88. Oder, 89. Rano, 90. Smrad, 92. Kvar, 95. Carina, 98. Jadro, 100. Kdo, 101. Ara, 102. Abota, 105. Okisati, 108. Bl, 109. Volk, 111. Pinja, 112. Vejeti, 113. Gos.

Navpično: 1. Baraga, 2. Rž, 3. Evstahij, 4. Zelena, 5. Enook, 6. Kie, 7. I. C. (Ivan Cankar), 8. Par, 9. Rana, 10. Osa, 11. Vilice, 12. Oljka, 13. Je, 14. Oze, 15. P. t. t., 17. Val, 18. Gibanica, 19. Kava, 21. Skovir, 23. b. Tast, 25. Uli, 26. Ban, 29. Vas, 30. Draga, 31. Malo, 32. Zale, 33. Časopis, 34. Ar, 45. Rja, 37. Ikra, 39. Kamen, 44. Riba, 47. Sito, 48. Astra, 49. Seiva, 51. Pšenica, 52. Tajno, 54. De, 55. Jarina, 56. Ana, 58. Vno, 59. Timava, 62. Mrena, 66. Paša, 68. Kako, 70. Njen, 71. Ikra, 72. Car, 74. Vas, 79. Odit, 80. Bajka, 81. Sod, 82. Gmota, 83. Ar, 85. Tkivo, 91. Dolg, 93. Ar, 94. Rak, 96. Rop, 97. Loi, 99. Raj, 100. Kit, 103. En, 104. Ni, 106. Iv, 107. Se, 108. Bi, 110. Oa.

Zlogovnica

Sestavi iz zlogov:

a, an, daj ha, i, ka, ke ko, lek, lo, men, no, ne, tal, ti, ti, že — besede sledečega pomena: davčna znamka — zgodaj jutraj — prebivalec južneevropskega polotoka — orožje nekaterih žuželk — konec očenaša — končati miniti — vprašalnica po času — umetnostna doba. Prve črke dobljenih besed ti povedo lepo, izobrazujoče sredstvo zabave, zadnje črke pa evropsko prekomorsko posestvo.

Rešitev nedeljske zlogovnice

Veles — Emil — Ljubno — Ezav — Seme — Edinetven — Jokati — Egidij — Malica.

Prve črke dajo: Velesjem, zadnje črke: Slovenija.

TEHNIKA

Aluminij

Aluminij je kovina, ki jo poznamo komaj malo več kot 100 let, čeprav ga vsebuje zemeljska skorja sorazmerno več kot vseh drugih kovin, to je kakih 7,5% aluminija. Vzrok temu je dejstvo, da se aluminij zelo rad spaja s kisikom in da je razkroj aluminijevih oksidov zvezan z velikimi težavami.

Glede na kratko dobo, kolikor poznamo aluminij, ne moremo o tozadestni zgodovini veliko povedati.

Prvi, ki je ugotovil, da se v glini nahaja neka kovina, ki je kemično zvezana s kisikom, je bil sir Humphrey Davy. To kovino, ki je tedaj še niso mogli ločiti od kisika, je imenoval alumin, pozneje aluminum in nazadnje aluminij. Sir Humphrey Davy je pa vendar s pomočjo elektrolize, ki je še danes ostala bistveni del pri pridobivanju aluminija, s svojimi 1000 elementi, dobil na katodi iz železne žice nekako zlitino iz aluminija in železa. To je bilo l. 1807.

Prvi aluminij, ki je bil kolikor toliko čist, je dobil Friedrich Wöhler l. 1827 v Berlinu. Toda sam aluminij je tako mehka kovina, da ni imela sama zase prav za prav nobene praktične vrednosti. Pa tudi na njeno pridobivanje za praktično uporabo je bilo mogoče misliti šele tedaj, ko so začeli graditi prve električne generatorje. kajti šele tedaj je bila na razpolago električna energija po taki ceni, da se je dalo misliti na pridobivanje aluminija bolj na debelo.

Minilo je stoletje poskusov in dela v laboratorijih, preden so l. 1906 iznašli tako imenovani duralumini zlitino iz aluminija, bakra in magnezija, ki je po primernih termičnih obdelavi dala bolj uporabno trdnost in odpornost kakor čisti aluminij.

V novem času je poraba aluminija vedno večja. Ne samo v letalstvu, kjer se je uveljavil aluminij zaradi lahkovosti, tudi drugod, predvsem pa v gradnji vozil, se aluminij in njegove zlitine vedno bolj uveljavljajo. Zdaj ni-

»Strašno sem prehlajena, gospod doktor!«
»No, zato pa vzemite vročo kopel in le pazite, da ne boste imeli mokrih nog!«

pa imajo aluminijasti izdelki še to lastnost, da trajno obdržijo svoj svetlosivi lesk.

Kako važna kovina je aluminij, vidimo že iz tega, da se je n. pr. v Nemčiji uporaba aluminija od leta 1933 do 1937 več kot štirikrat povečala, in to od 34.300 ton v letu 1933 na 146.800 ton v letu 1937. Seveda moramo pri tem upoštevati, da so Nemci veliko bolj pospeševali uporabo aluminija kakor pa drugod po svetu, ker ga lahko večidel izdelajo doma, ne da bi bili navezani na uvoz.

V razmerju z uporabo se je spreminjala tudi cena aluminija. V Nemčiji je l. 1890 stal kilogram aluminija 25,10 mark, medtem ko je stal kilogram aluminija v letu 1938 samo 1,33 marke. V Ameriki pa je bila njegova cena v l. 1938 še za 17% nižja kot v Nemčiji.

Za pridobivanje aluminija se največ uporabljajo tako imenovani boksiti (bauxiti). Boksiti, ki se uporabljajo za predelavo v aluminij, vsebujejo kakih 55 do 65% glin (Al₂O₃ — aluminijev oksid, iz katerega prav za prav dobimo aluminij), do 28% železovega oksida (Fe₂O₃), 12—20% vode in do 4% kremenčeve kisline.

Med najbogatejša najdišča boksita prištevamo našo državo (Dalmacijo). Drugače se

dobiva boksit v južni Franciji, Dalmaciji, Istri, Rusiji, angleški Indiji, Arkansasu in Guayani. Ime boksit za aluminijev rudo izhaja od mesta Les Beaux (Bô) v Franciji, kjer so ga začeli prvi kopati.

Razen boksita vsebujejo aluminij tudi druge rude, ki bi jih lahko predeležali v glino, kakor kaolin, lenzit (kalijev-aluminijev silikat) in labradorit, vendar za izdelavo aluminija zdaj še nimajo pravega pomena.

Kakor vidimo, je za izdelavo aluminija merodajna glina (aluminijev oksid). Ker pa se popolnoma čista glina nikjer ne nahaja, porabimo ponavadi za čiščenje same glinve več dela kakor za pridobivanje aluminija. Zato delimo pridobivanje aluminija na:

1. pridobivanje glin; 2. reduciranje glin (aluminijevega oksida) z elektrolizo v aluminij.

Za reduciranje glin uporabljajo velike električne peči, ki delajo pri napetosti 5 do 6 V z 10.000 do 30.000 amperov. Za tono aluminija je treba dve toni čiste glinve, odnosno štiri tone boksita. Poraba toka znaša pri tem 20.000 kw ur in 24 delavnih ur, pri čemer je vsoto celokupno delo za pridobivanje glin in za redukcijo glin v aluminij.

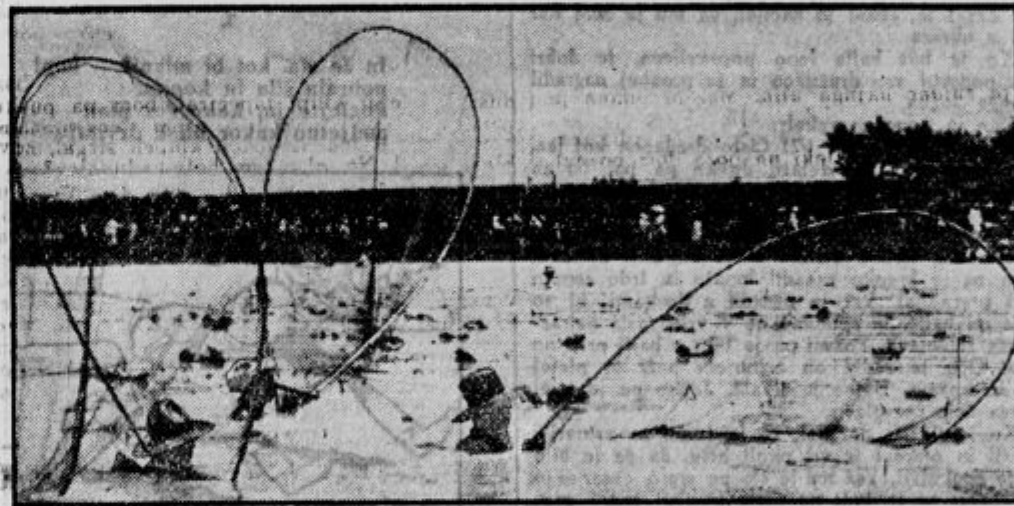
Letošnji turnir za prvenstvo Rusije bo imel izredno močno zasedbo, ker ga bodo pojevali novi ruski državljani, estonski velemojster Keres, litvanski prvak Mikenas in letonski prvak Petrov. Tekma teh mednarodnih mojstrov z najboljšimi ruskimi mojstri z Dvornikom na čelu bo šahovski dogodek prve vrste in se bo ta turnir mogel primerjati z največjimi mednarodnimi turnirji. Posebna privlačnost turnirja bo konkurenca med Dvornikom in Keresom, ki oba veljata za nova kandidata za svetovno prvenstvo.

Na letošnjem amaterskem turnirju v Celju je od slovenskih šahistov dosegel najboljšo mesto Jože Šiška. Kljub slabemu startu se je hitro znašel in z lepim številom zaporednih zmag že ostro konkuriral Bernerju. Brez dvoma bi Šiška hitro še toliko napredoval, da bi dosegel mojsterski naslov. V zadnjem kolu je krepko zmagal. S to zmago si je priporil drugo mesto, kar je po slabem začetku sijajen uspeh. Njegovo partijo iz zadnjega kola danes pri-
našamo.

Mlinar Marjan — šiška Jože

1. d2—d4, Sg8—f6; 2. c2—c4, e7—e6; 3. Sg1—f3, d7—d5; 4. Sbt—c3 (na to ima črni možnost s c7—c5 priti v igro, ki obeta črnemu izenačenju pozicije. Šiška se odloči za ostrejšo nadaljevanje, ki pa daje pri pravilni igri belega črnu težko obrambo). f8—b4 (to je ameriška poteza in sta jo posebno Marshall in Spielmann mnogo uporabljala. V glavni varijanti pride črni do napada na damskem krilu, beli pa do napada v središču); 5. Lc1—g3, Sb8—d7; 6. e2—c3, c7—c5; 7. c4×d5, e6×d5; 8.

Lf1—e2 (to je medla poteza, ker beli z njo nič ne stori za izvedbo udara e3—e4. Črni sedaj mirno preide k napadu na damskem krilu. Pravilno je na tem mestu Lf1—d3), Dd8—a5; 9. 0—0, c5—c4! 10. Dd1—c2, Lb4×c3; 11. b3×c4, Lf6—e4 (črni ima iniciativo in boljše izglede, ker je prodor belega v središču zdaj zelo težko izvedljiv); 12. Ta1—c1, Sd7—b6; 13. Lg5—f4, Lc9—g4; 14. Tf1—e1, Lg4—h5 (črni pravilno preprečuje belemu e3—e4, ker bi bila njegova prednost na damskem krilu po izvedbi te poteze problematične vrednosti); 15. Sf3—g5, Lh5—g6; 16. Sg5×e4, Lg6×e4; 17. Dc2—d2, 0—0; 18. Le2—f1, Tf8—e8; 19. f2—f3, Le4—g6; 20. g2—g4 (beli čuti, da je e3—e4 potrebno, toda mora zdaj to potezo pripravljati že nasilno). Da5—b5! (črni spet preprečuje e3—e4); 21. Lf1—g2, Db5—c6; 22. Dd2—f2, Sb6—a4; 23. Lf4—e5, f7—f6! (napaka bi bila sa4—e5, ker beli vzame in potem po T×e5 igra f3—f4); 24. Le5—f4, b7—b5; 25. h2—h4, h7—h6; 26. Kg1—h2, a7—a5; 27. e3—e4 (zdaj je že pozno, ker ima črni preveč grozečo pozicijo na damskem krilu). b5—b4; 28. e4×d5, Dc6×d5; 29. c3×b4, a5×b4; 30. Lf4—d2, c4—e4; 31. f3—f4, Lg6—e4; 32. Te1×e4, Te8×e4; 33. Te1—e1, Dd5×d4 (šlo je tudi c3×d2 in črni ostane s figuro več); 34. Df2×d4, Te4×d4; 35. Ld2×c3, b4×c3; 36. Lg2×a8 (beli je srečno prestal časovno stisko, toda stoji pred težkim problemom, kako zadržati črnega kmeta). Td4—d2+; 37. Kh2—g3, c5—c2; 38. Te1—c1 (tudi Te8+ in Te8 ne zadržita črnega kmeta). Sa4—c3; 39. Kg3—f3, Sc3×a2; 40. Kf3—e3, Td2—d8; 41. Te1×c2, Td8×a8 in beli je že igral do 55. poteze, toda s figuro manj seveda brez uspeha.

Drugi kraji — druge navade. Ribolov v Nizozemski Indiji.

Na božji lrv

»Marija, iz katere je bil rojen Jezus, ki je Kristus«.

V teh besedah je razlog izrednega češčenja, ki ga izkazujemo preblaženi Devici. Jezus Kristus je njena radost in njena žalost, pa oboje z ozirom na nas. Kako se ne bi mi s posebnim zaupanjem ozirali na Marijo! Storit bomo to v dveh premislekih. Danes za praznik Marijinega rojstva in danes teden za god Zalostne Matere božje.

Kogar Bog najbolj poveljuje in dviguje, tega pač smemo in moramo častiti tudi mi. Brezbrižnost do Marije bi bila brezbrižnost do Boga; če namreč živo verjemo, da je bila od Boga izbrana za mater učlovečenemu božjemu Sinu. Zemeljske razlike in odlike pred Bogom izginejo, pred njim je dragocena le: čistost in svetost. Ako si Bog katero srce izbere za svoje izvoljeno bivališče, mora biti njega vredno. Mogel je biti Zveličar rojen v temi hladne polnosti, v uboštvu živinske slaje, v obližju preprostitih pastirjev; toda hotel je biti takoj ob svojem rojstvu obdan od najlepših čednosti, ki so: vera in ponižnost, ljubezen in požrtvovalnost, čistost in velikodušnost.

Vsako češčenje, ki izvira iz Boga, se zopet izteka v Boga. Tako zlasti Marijino. Bog jo je storil in izvoljeno Posodo vse svetosti. Ko je Elizabeta poveljevala Marijo, ji je Marija veselo odgovorila: »Moja duša poveljuje Gospoda...« Pristno češčenje Marijino je torej neločljivo združeno z resnično in zvesto ljubeznijo do Kristusa. Kjer je vera v učlovečenega Sina božjega res živa, tam bo z iskreno pobožnostjo češčenja tudi preblažena Devica. Kdor pa ne misli dovolj visoko o Jezusu Kristusu, pojde s hladnim čutom tudi mimo svete Device in Matere.

Drobne

Mogoče bi bilo tako

Kako bi mi zijali, če bi sebe videli takšne, kakršne nas vidijo drugi!
In kako bi šele drugi zijali, če bi nas videli takšne, kakršne sami sebe vidimo!

Prav je povedal

»Pravijo, da si jako pameten dečko. No, pa mi povej! Če ti dam pet zajčkov in nato še enega, koliko zajčkov bi imel?«

»Sedem!«

»Sedem! Kako pa to računaš?«

»Enega zajčka že imam, gospod nadzornik.«

Majhno nesporazumljenje

Nadebudni pesnik izroči uredniku daljšo pesem. Ta odloži svinčnik in bežno pogleda pesem. »Ilm, ali vam je dve sto dinarjev prav?« — »Oh,« zajecelja mladenič, »to je pa več, kot sem...«

»Mi je žal, ampak za manj denarja je ne morem natisniti.« pravi urednik in vzame svinčnik spet v roko.

Edina pomoč

»Premalo greste ven, gospa; morate večkrat na sprehod!«

»Oh, gospod doktor, saj ne morem svoje mačke pustiti same doma, a da bi šla z menoj, je ne morem prisiliti.«

»Kaj pa, če bi se šli po strehah sprehajati?«

Marijino češčenje je znamenje in drama naše žive vere v učlovečenje Sina božjega. Kdor te vpraša, zakaj Marijo tako ljubiš in častiš, mu moreš mirno odgovoriti, ker ti Jezusa premalo ljubiš in častiš. To je misel sv. Bernarda, enega izmed največjih Jezusovih prijateljev in Marijinih častilcev.

Kdor časti svojo mater, pravi sv. pismo, je kakor ta, ki si nabira zaklade. V pranam Marijinem češčenju so neizmerni zakladi mo-drosti in milosti.

MLADI SLOVENE

Lenoba je vseh grdob grdoba

Zivel je oče, ki je imel dva otroke: hčerko Betko in sina Jožka. Zena mu je umrla, ko je bila Betka še čisto majhna, Jožek pa je delal komaj prve korake. Bil je drugače dober človek, le eno hudo napako je imel: bil je na vso moč len. Nobenega dela se ni mogel prav lotiti. Pozimi mu je bilo povsod premrzlo, poletja pa prevroče. Zaradi te njegove lenobe se je v koči naselila revščina. Joj, kako je pozimi zeblo Betko in Jožka! Leni oče se je zavijal v star plašč in se tresel pri mrzli peči.

»Joj, kakšna zima, kakšen mraz! Se zmrznili bomo, če nam Bog kmalu ne pošlje pomlad! Kaj bomo počeli, kaj bomo počeli?«

Tako je oče vsak dan stokal in taval, otroke pa sta se molče stiskala drug k drugemu. V izbo je pihala ledena sapa. Streha bajte ni bila dobro zavarovana; mnogo snega je padlo na podstrešje. Očena so bila pokvarjena in nekatera tudi brez šip.

Pa je prišla v bajto teta, sestra rajne matere in očitačice rekla lenemu možu:

»Pojdi vendar v gozd in naberi nekaj drv, da otroke ne bošta prezebala!«

Leni mož pa jo je stokajoč zavrnil:

»Za božjo voljo, kaj pa misliš? V gozdu je še hujski mraz, zmrznel bom!«

Ko je Jožek začel hoditi v šolo, se je spomnil zime in svetlo očetu:

»Oče, pojdim v gozd in nabrimo suhljadi za zimo, da nam ne bo treba zmrzovati! Jaz in Betka bova suhljad nosila na kup, vi boste pa delali butare in jih nosili domov.«

Oče pa je imel vse polno pomislekov. Odlašal je delo dan za dnem. Podjetni Jožko je sprevidel, da se očetu ne ljubi delati in sklenil je, da bosta butare napravila z Betko sama. Povedal je to očetu — in očeta je bilo sram. Jezno je odšel za njima v gozd. Jožko in Betka sta tako hitro vlačila suhljad na kup, da jih je komaj utegnili sprosti spravljati domov.

Ljudje v vasi so se na vso moč čudili, ko so videli, koliko drv je bilo to leto nakopičenih okoli revne bajte. Vedeli so, da je to Jožkova zaslug in vsi so ga hvalili, kako je prid in podjeten.

Tudi boter je Jožka pohvalil, ko ga je o božiču obiskal. Jožko mu je moško razklil svoje načrte:

»Ah, to še vse skupaj ni nič! Spomladi mislim bajto popraviti. Bova se, da bo zlezla na kup, tako je že vsa črvena. Oče bo sicer godrnjal, a nazadnje, ko bo bajta popravljena, bo gotovo zadovoljen tudi on.«

Boter mu je obljubil svojo pomoč. Podaril mu je nekaj hlobov in desk in prosił še osede, naj mu pomagajo. Sosedje niso bili trdega erca in so obljubili dati, kolikor je kdo mogel.

Koliko drobnih in velikih skrbi je tisto zimo imela Jožkova glavica! Takal je sem in tja, ves srečen ob mislih, kako prijetno bo pozimi v popravljani in zakurjeni bajti.

Ko je oče videl, kaj se s pridnostjo in podjetnostjo lahko doseže, je še sam dobil veselje do dela. Zagal je, sekal in zabijal, da mu je znoj kar tekkel z obraza.

Ko je bila bajta lepo popravljena, je dobri boter pogostil vso družino in še posebej nagradil pridnega Jožka.

Oče je ponosno rekel:

»Moj Jožko je res tlel! Čisto drugačen kot jaz. Mene mati ni učila delati, Jožko pa naj bo za vzgled, kaj more človek s pridnostjo doseči!«

A Jožko se ni miroval. Hišica je bila popravljena — začel je sanjariti o lepem vrtičku. Popravil je očeta, koliko zemlje okoli bajte je njihove, potem pa je krepko zasadil lopato in trdo zemljo dobro prerahljal. Vrt je ogradil s deskami, ki so ostale od bajte, in spomladi je v vrtu rasla najrazličnejša zelenjava. Pozimi pa je bilo v bajti prijetno gorko. Oče je sedel ob zakurjeni peči in pletel koše in kosare. Betka je šivala, Jožko pa je imel drugega dela čez glavo.

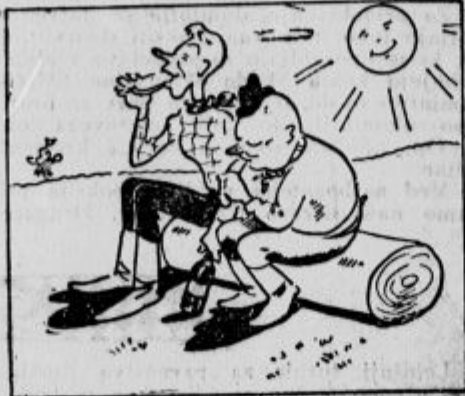
Ko je Jožek došel, se je izučil za vrtnarja. Razširil in olupal je vrt okoli hiše, da ga je bilo veselje pogledati. Vse mu je šlo po sreči, česar se je lotil. Tako se je tudi na njem izpolnil znani pregovor:

»Tam, kjer glad mori lenuha, najde pridni dosti kruha!«

Dogodivščina na Divjem zapadu

1.

Kar zdajle boste slišali, v Ameriki se je zgodilo. Ta dan je sonce iz višin pripékalo z vso svojo silo.

Na hodu sredi prérje molče sta dva moža sedela in pasjo žejo, voléji glad si téšila na moč vesela.

2.

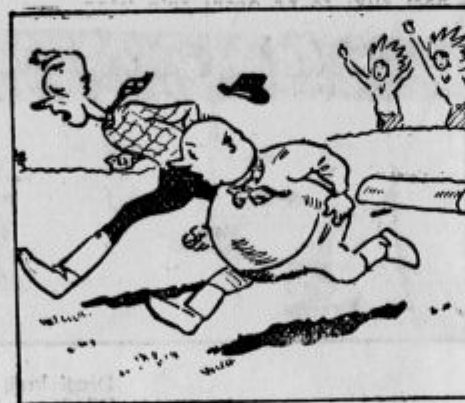
Nenadoma sta za seboj zaslišala sumljive klice; ozrla sta se — videla nekakšne čudne perotnice.

»Beživa, Indijanci so!« dolgin prestrašeno je viknil. »Skalp!« hočejo od naju, joj! tovariš še bolj bled je kriknil.

3.

In že sta, kot bi mignil — hop! pobrala šila in kopita. Poglejte ju, kako čez plan podjetno kakor blisk drvita!

A rdečkožca urnih nog kaj kmalu sta ju dohitela. Ubéznika prav do petá sta v smrtni grozi prebledela.

4.

A kaj je to? Li sanjata? Nič nista krvoločna brata te strašne, divje prerije; prijazno se jima smehljata:

»Le kam tako jo režeta? Junaka pa, ho, ho, res nista! Midva sva vendar prav tako kot vidva — filmska statista!«

* Skalp = s človeške glave potegnjena koža.

** Statist = pomožni igralec v gledališču ali pri filmu.

MLADA NJIVA

Ptičke otožne žgolijo

Ptičke otožno žgolijo: bliža se hladna jesen; kmalu nas same pustijo, vrt bo ves tih, zapuščen.

Pesnice mile poslušam, v duhu pa gledam nazaj: oh, kak prijetno je bilo zgodaj spomladi — a zdaj?

Zalostne zdaj so postale ptičke nad našo vasjo; zime so mrzle se zbale, kmalu nam dajo slovo.

Radmirski.

Zato!

Nekoč so me ljudje vprašali: »Zakaj so tožne pesmi tvoje?« Molčala sem, saj razumeti nihče ne more duše moje.

Srce, ki bi me razumelo, sem vse do zdaj zaman iskala. Zato pa v teh vrsticah drobnih je duša mnogokrat jokala.

Olga Kurétova, Belgrad.

Ko je bil maj...

Ko kraljeval je majnik zlati, po sončnem logu sem hodila, poslušala sem petje slavčka in srečna, srečna z njim sem bila.

Zdaj ni več daleč do jeseni. Za ujetim slavčkom tiho počem... Po zapuščenem, mrtvem logu hoditi sama — nočem, nočem.

Olga Kurétova, Belgrad.

Moja lučka

Eno še dušo na svetu imam, za vse zaklade zemljé je ne dam. Njej vse potožim, kar dušo teží, njej še zaupam vse svoje poti.

V sončnih poldnevih in v nočni tišini misli pri njej so in topli spomini. Mati, za tebe še molim gorkó, naj ti da sreče dobrotno nebo!

Olga Kurétova, Belgrad.

ZA KRATEK ČAS

Z dežja pod kap

Oče se je vrnil z daljšega potovanja. Francek mu je pohitel naproti in mu potožil:

»Očka, mama me je pa vsak dan a palico natepla!«

»Nič ne maraj, od jutri naprej te bom tepel epel jaz!« ga je potolažil oče.

Čudna tekočina

Učitelj: »Kdo mi ve povedati tekočino, ki tudi v najhujšem mrazu ne zmrzne?«

Janezek: »Krop!«

Obzirni Janko

Janko prosi teta: »Lepo te prosim, kupi mi boben!«

»Kaj ti pride na misel?! Potlej mi boš ves dan razbijal po hiši,« ga zavrne teta.

»Ne boj se, teta, saj bom bobnal samo takrat, kadar boš ti spala,« jo pomiri Janko.

Zgodovinska letnica

Učitelj: »Francek, povej mi najvažnejšo letnico v zgodovini.«

Francek: »To je leto 1930.«

Učitelj: »Kaj pa se je v tem letu tako važnega zgodilo?«

Francek: »Jaz sem se rodil!«

Tončkovi nohti

Stric: »Tonček, zakaj pa ne prosiš mame, da bi ti nohte postrigla?«

Tonček: »Kako se bom pa potlej praekal po glavi, kjer imam uši?«

Zobozdravnikov pomočnik je povedal svojemu šefu, da neki mož že štiri tedne prihaja v čakalnico, ko pa ga pokliče, se brani vstopiti in odide.

»Mogoče je pa kak bojazljivec,« pravi zobozdravnik ter sam stopi v čakalnico in ga prijazno povabi naj vstopi.

»O ne, hvala lepa,« je dejal oni, »jaz hodim k vam le, da prebiram neki roman, ki izhaja v tedniku ki ga imate v čakalnici.«

Rekar: »Ko bo vaš sin dovršil študije, kaj bo potem?«

Smrekar: »Star mož, če bo tako počasi študiral.«

Prebrisani kmet

Zivel je kmet z ženo. Imela sta sto otrok. Bili so srečni. Toda dolgo to ni trajalo. V hiši so se naselile skrbi. Otroci so hoteli jesti, a ni bilo nikjer vzeti. Vse shrambe so bile prazne.

Tedaj je rekel kmet svoji ženi:

»Nočem dati otrok od hiše. Domá naj ostanejo, saj jih ni preveč!«

Zena pa je menila:

»Hrane je dovolj na svetu, samo poiskati jo moramo!«

In kmet je odšel po svetu iskati živeža za svojih sto otrok. Na koncu sveta je zagledal velik travnik. Na njem so se pasle ovce, ki so jih stražili pastirji.

Pastirji so mu žalostno pripovedovali:

»Vsak dan pride k nam v goste zmaj in nam urova ovce!«

Sprva je bil tudi kmet žalosten, potem pa se je domislil svojih sto otrok in je vprašal pastirje:

»Kaj mi daste, če prepodim zmaya?«

Pastirji so odgovorili:

»Tretjino črede ti damo.«

Kmet je bil zadovoljen. Čakal je do polnoči. Tedaj je prihrumel zmaj. Bil je grozanski na pogled. Kmet bi bil gotovo zbežal, če ne bi bilo njegovih sto otrok, ki so željno čakali nanj domá.

Tako je vztrajal. Ko se je zmaj približal čredi, je kmet grozeče zavpil:

»Stoj!«

Zmaj je presenečeno obstal in vprašal:

»Kaj hočeš?«

Kmet se je opogumil in odgovoril zmaju s trdim glasom:

»Sem Stan Bolevan. Pravijo mi tudi Močni. Ponoči grizem skale. Ne dotakni se čred, drugače ti bo slaba predla!«

Tako še nihče ni govoril zmaju. Zato mu je postalo nekoliko tesno pri srcu in plašno je predlagal kmetu:

»Najprej se poizkusiva, kdo je močnejši!«

Kmet je zarenčal:

»Le pazi se! Bova videla, kdo bo kratko vlek!«

Iz žepa je potegnil kos sira in ga pokazal zmaju:

»Vidiš kamen! Ali znaš iz kamna ožeti pinje-no mleko?«

Zmaj je dvignil kamen s tal in ga na vso moč stiskal: kamen se je zdrobil v prah. Niti

kapljice mleka ni mogel iztisniti iz njega. Jezno je zamomljil:

»Ne gre pa ne gre!«

»Kaj? Ne moreš?« se je zvito začudil kmet.

»Poglej!«

Kmet je ožel sir in pricurjalo je mleko.

»Vidiš, tako se to napravi!« je zmagovalno vzkliknil.

Zmaj se je pošteno ustrašil kmetove moči in bi najraje zbežal.

Kmet je videl, da se misli zmaj spustiti v beg. Zakričal je nad njim:

»Tu ostaneš! Nisva še končala svoj pomenek!«

Zmaj se je tresel od strahu. Začel je prositi:

»Poslušaj! Močan si. Moja mati išče človeka, ki bi ji pomagal v gospodinjstvu. Kaj, ko bi prišel k nama? Pri nas šteje leto tri dni in za vsak dan dobiš sedem vreč zlatnikov. Ali pojdeš z menoj?«

Kmet je računal: trikrat sedem vreč je enaindvajset vreč zlatnikov. Kako prav bi prišli njegovim otrokom! Zato je privolil:

»Dobro, služil ti bom!«

Odšel je z zmajem k zmajevi materi. Zmaj je svoji materi kmata takole predstavil:

»Pripeljal sem ti močnega človeka, ki ponoči hrusta skale.«

Zmajeve mati se je odrezala:

»Ga bom že preizkusila.«

Tako je kmet postal hlapec pri zmajevih. Prvega dne je ukazala mati sinu in kmetu:

»Mečita kije!«

In sta šla. Zmaj je vrgel ogromen in težak kij tri kilometre daleč. Stekla sta, da bi ga pobrala. Kij je bil tako težak, da ga Stan Bolevan in njegovih sto otrok ne bi moglo dvigniti.

Kmet si je pa znal hitro pomagati. Široko se je razkoračil in začel opazovati luno.

»Čemu buljiš neprestano v luno?« ga je vprašal zmaj.

»Čakam, kdaj bo luna zašla, sicer utegne moj kij pasti na luno,« se je odrezal kmet.

Zmaju je postalo kar vroče od strahu. Predlagal je kmetu:

»Nikar ne meči! Bom jaz namesto tebe.«

»To ne gre,« ga je zavrnil kmet. »Svoje delo moram opraviti sam.«

»Pusti me!« ga je prestrašeno prosil zmaj. »Tako rad mečem kij! Metanje kija je moja najljubša zabava.«

»Ne!« je vztrajal kmet pri svojem.

»Če mi dovoliš, boš dobil od mene še sedem vreč zlatnikov,« je barantal zmaj.

Kmet je bil prebrisan in se je delal, kakor da bi zmaju hotel napraviti veselje. Zato mu je pustil, da je vrgel kij.

Drugega dne jima je naložila stara zmajevka še hujske delo:

»Prinesita vodo!«

Vsakemu je dala dvanajst volovskih mehov, v katerih naj bi prinesla vodo. Zmaj je kmalu napolnil svoje mehove z vodo in jih nesel s tako lahkoto, kakor da so peresca.

Stan Bolevan pa je že prazne mehove z veliko težavo vlačil za seboj. Niti enega napolnjenega meha ne bi mogel nesti stari zmajevki. Skrbelo ga je, da ne bi zmaj česa opazil. Odprl je svoj žepni nožič in začel z njim praskati po kamenitem robu vodnjaka.

Radovedni zmaj je seveda takoj povprašal, kaj počne.

»Mar misliš, da sem tako neumen, da bom polnil mehove in jih nato še domov nosil!« se je zadiril kmet. »Raje odnesem ves vodnjak s seboj. Potlej mi vsaj ne bo treba hoditi vsako jutro po vodo.«

Zmaj se je čudil čudovitemu kmetovemu domisleku. Vendar se mu je zdelo žal vodnjaka, ki je stal tam, odkar je pomnil. Zato se je ponudil kmetu:

»Veš kaj? Jaz bom odnesel tvoje mehove domov, ti pa pusti vodnjak pri miru.«

Dolgo sta se prepirala, dokler se ni nazadnje zmaj domislil in predlagal kmetu:

»Če pustiš vodnjak pri miru, ti bom dal še sedem vreč zlatnikov.«

»No, pa naj bo po tvojem,« se je vdal kmet. In zmaj je odnesel še kmetove mehove domov.

Tretjega dne sta morala prinesiti iz bližnjega gozda drva za velikansko peč. Zmaj je vlačil cela drevesa s seboj domov. Kmet pa je — ne bodi len — splezal na drevo in zvezal dva vršička skupaj.

Zmaju radovednost ni dala miru in je moral pobarati kmeta:

»Kaj počneš?«

Kmet je bil uren z odgovorom:

»Čemu bi vlačil posamezna drevesa domov, ko pa lahko naenkrat ves gozd odnesem!«

Zmaj se je tako prestrašil, da je zbežal daleč od svojega hlapca proč. Sele iz velike daljave je

začel kmata lepo prositi, naj tega ne stori, ker mu je gozd najljubši kraj za počitek ob vročih poletnih dneh. Treseč se od strahu, mu je spet ponudil še sedem vreč zlatnikov.

Kmet se je smejal zmajevi neumnosti in je bil vesel, ker je bilo njegovega službovanja pri zmajevih konec.

Toda zmajevka je bila skopa. Nagovarjala je svojega sina:

»Pojdi ponoči v sobo in ubij človeka s kijem, da ne bo nikoli več vstal.«

To je slišal Stan Bolevan in položil v posteljo namesto sebe svinjsko korito. Sam je légal pod posteljo. Ponoči se je hitro priplazil zmaj in tako udrihal vs vojim težkim kijem, da je odmevalo kot grom.

Drugega dne je stopil kmet v zmajevo kuhinjo in vrljudno pozdravil:

»Dobro jutro!«

Zmaj se je zavzel in ga vprašal:

»Kako si kaj spal, Stan Bolevan?«

Kmet se je nasmešnil:

»Kar dobro! Samo enkrat se mi je v sanjah zazdelo, kakor da bi me bila pičila bolha v čelo.«

Oba zmaja, mati in sin, sta se na vso moč prestrašila. Premišljevala sta, kako bi se groznega človeka čim prej odkrižala. Hitro sta napolnila vreče z zlatniki in jih silila kmetu. Ta pa se je obotavljaval:

»Vesta kaj? Še eno leto ostanem pri vaju. Če pridem domov s tako majhno vrečo, bodo ljudje mislili, da je postal Stan Bolevan tako šibek kot zmaj.«

Zmaj in njegova mati sta bila tako prestrašena, da sta bila pripravljena dati še sedemkrat sedem vreč zlatnikov, samo da čim prej izgine od tod.

Vidim, da me ne marata več,« je vzdihnil kmet: »toda zmaj mi mora nesti vreče domov, da se mi ne bo treba sramovati pred ljudmi.«

Zmaj je bil takoj pripravljen. S kremplji je dvignil vreče. Stan Bolevan je sedel na njegov hrbet in odletela sta v kmetovo domačo vas.

Ko sta priletela v vas in odložila vreče, je pridrvelo vseh sto kmetovih otrok z noži in vilicami ter vpilo:

»Očka, očka! Zmajevo meso! Zmajevo meso! Juhu!«

Tedaj je zmaj spustil vse skupaj, vreče in kmata, in odrčal kar so mu dale moči, nazaj — daleč proč od teh groznih ljudi. Nikoli več ga niso videli.

Družina

Otroci, rože in duše

Misli ob rojstvu Marijlnem

Učiteljica pripoveduje:

Pred nekaj dnevi sem brala knjigo »Otroci na potih božjih«. Pri tem skromnem čitvu se mi je tako razodel čudežni svet otroške duše kot še nikoli prej. Bilo mi je, ko da stojim v kotu izgubljenega paradiza, ko da stopam skozi rožaste poljane nadzemskih lepot. Vsi ti otroci, ki so se v svojem hotenju, da bi bili dobri, razvitali ko nebeske rože, so mi nekako »vzklikali«: »Kar smo mi storili, morejo storiti tudi drugi otroci. Kako da ne bi mogli storiti istega kot mi?«

Vsa vžihčena od teh misli sem stopila k svojim otrokom v razredu, k svojim deset letnim šolaricam. In polna misli sem pregledovala »svoje« cvetlično poljano, vse te brsteče človečke v četrtem šolskem letu. Koliko dobrega je vendar v vseh teh otroških dušah, sem si mislila, koliko lepih nasadov čaka nege! A kdo naj bi jim v prvi vrsti pripomogel do

premagovati v svojih napakah in muhah, in ki usmerja sedem- in osemletne otroke v to, da se naj že zavedajo svojih majhnih dolžnosti. A vse to ne s silo in z ukazi, marveč tako, da vedo, da je pridnost nebesko lepa in da vodi k Bogu. Takšna zgodnja vzgoja značaja in hotenja je za poznejše življenje neskončnega pomena, mnogo večjega ko gola knjižna modrost.

V omenjeni knjigi berem o mali Američanki prelepe besede: Osemletna Joan Mac Clary se je jako nevljudno vedla v družbi domačih gostov. Mati je bila jako nejevoljna in očitala ji je: »Otrok, povej vendar, za kaj sem te pa vzgojila?«

Mala je svoj odgovorila: »Mama, saj vendar sama veš! Vzgojila si me za nebesa.«

Mater je globoko ganil ta odgovor, vsa srečna je objela hčerko. Ta mala Joan je umrla leto nato, ko ji še ni bilo deset let, in v Združenih ameriških državah jo zdaj častijo

Moderno pokrivalo.

Omarica za čevlje in škatla za snajenje čevljev

Da čevlji obdržijo svojo obliko, je prav, če jih damo koj na kopita. Za snajenje imejmo mehke krpe. Umazanija žre usnje, zato je treba umazane čevlje takoj osušiti in jih ne smemo pustiti umazane čez noč. Za snajenje uporabljajmo le taka sredstva, ki so primerna tisti vrsti usnja in tisti barvi čevljev.

Čevlje moramo prav na tenko namazati, ker mazilo, če je preveč na debelo na usnju, čevlje preže.

Irhovinaste čevlje obribovamo z gumijasto krtačo, umazanijo pa obdrgnemo s smrkovim papirjem. — Lakaste čevlje namažemo z oljem za lak. Stari lakasti čevlji pa se bodo svetili, če jih obdrgnemo s prerezano čebulo.

Platnene čevlje operemo, jih namažemo z belim mazilom in osušimo na zraku ali na soncu.

Šest zapovedi za nego nogavic

1. Pazi pri nakupu, da so nogavice primerno velike, saj vprav velikost največ vpliva na trpežnost nogavic.
2. Obuj si nogavice takole: do pete imej zvite, z nogo smukni vanje in šele potem jih obuj po mečah.
3. Nogavice morajo biti pritrjene le tam, kjer je dvojni rob; 4. zaponke držijo bolje kakor dve.
4. Pazi na to, da so čevlji znotraj brez napake, in ko se obuvaš, si pomagaj s tako zvano žlico za čevlje.
5. Peri si svoje nogavice redno in pazi, da s prstani ali z nohti in z razcefrano kožo ne raztrgaš nogavic.
6. Ko nogavice sušiš, jih obesi za konico stopala in nikoli ne smejo viseti na soncu ali blizu peči.

»Hm, da sem raztresen, mi pravi zdravnik...«

Prepečena krompirjeva jed

Poldrug kilogram krompirja in 750 gramov jabolk so poglavitne sestavine tega okusnega kosila. Krompir skuhaš v oblicah, ga olupiš, nastrgaš in posuješ s tremi žlicami moke. To kašo premešaš in jo ohladiš. Jabolka prav na tenko olupiš, iztrebiš peške in narežeš na drobne rezinice. H krompirjevi kaši primešaš osminsko litra mleka, eno žvrkljano jajce in osoliš. Nato devaš v posodo za peko izmenoma po eno plast te krompirjeve kaše in eno plast jabolčnih rezinic, posladkaš in potreseš s cimetom. Vrhnja plast je krompirjeva kaša, ki jo potreseš z drobtinami, obložiš s kosmiči presnega masla in pečeš tri četrt ure v pečici, da zarumeni.

Kostum najljubša jesenska obleka

Kostum je že zato jako uporabljen, ker se je moči z bluzami in jopicami primerno obleči, kakor je prikladno spremenljivi jesenski temperaturi, ko je zdaj vroče in soparno, zdaj pa hladno in kar mrzlo. Letos so tudi jako v modi sestavljeni ali kombinirani kostumi, ki sestojijo iz drugačne jopice in drugačnega krila. S spretno sestavo je moči doseči zmeraj drugačen vtis.

Jopice letošnjih jesenskih kostumov so daljše kot lanske in padajo od boka navzdol nekoliko zvončasto. Veliki žepi so že zmeraj moderni.

Na naši sliki je na desni zelo ličen, športno prirojen kostum z majhnimi kozicami na ramah in z žepoma. Pas je vdalen in zgornji del je malce bluzast. Tudi krilo ima iste koziceaste okraske kakor jopica.

Vzorec, ki je poleg omenjenega, je tudi brez reverjev. Velika, stran širleča žepa se poudarjata jopico okrog bokov. Na tretjem kostumu sta pomembna višita žepa z loputami, ki se zapenjata.

Ohlapne jopice imajo še zmeraj dosti prijateljic in so tudi letos zelo moderne. Na naši risbi je tozadevni vzorec za mladostne postave. Ohlapna, rjava jopica pristoji rumenkasto-rjavemu, počez črtastemu krilu in k rumeni jopici. Debeli pahovka je belo-rumenorjave barve.

Kot poslednji kostum je kostum z ozkima žepnima loputama na sprednjem delu in v pasu. Krilo je malce zvončasto.

Levo v vogalu je moderna, okrogla torbica z vtisnjenim robom. Dvobarvne rokavice so prav tako nekakšna igračka teh jesenskih dni.

Jesenska pokrivala

Prvi pogled na novo jesensko modo velja predvsem klobukom, saj se z njimi pričena jesen mode, jesenska pokrivala so lična, mladostna in pristojijo vsakršnemu obrazu.

Da koj povemo: klobuki s privihanimi krajevci so najmodernejši in so mnogo bolj v ospredju kot pa dosedanjí v zvončasti obliki. Najpriljubljenejši so tako zvani klobuki Breton, ki imajo majhno, ravno oglavje in večje, privihane krajevce. Prav lepo so pomaknjeni na čelo, da je vidna zadnja plat glave, zato morajo biti lasje lepo urejeni.

Predvsem so jesenska pokrivala izdelana iz klobučevine, vendar so priljubljene razne sestavine iz drugačnih snovi, celo iz usnja. Vprav za jesen je prikladna sestavina iz klobučevine in usnja.

Videvali pa bomo to jesen tudi male, lične barvete, z visoko privihanimi krajevci in s pajčolanom in z okrasom iz peres.

Poleg teh oblik se javljajo športni klobuki moške oblike, ki so spredaj privihani navzdol, zadaj pa navzgor. Oglovje je nizko in okroglo in se prilagaja obliki lobanje. Ti klobuki so preprosti in so iz mehke snovi,

ki jim ni treba nobenih okrasov. Primerni so ozkim obrazom.

Slednjič pa še beseda o najnovejši obliki jesenskih pokrival: o turbanih. Ti so nastali iz poletnih turbanov. Mehki klobučevinasti turban je na glavi tako, da je čelo še čez lase prosto, se tesno oprime glave in ima spredaj mali, turbansko zviti rob, ki se proti ozadju precej razširi in pada na zatilnik kot širok zvončast krajevce.

Novi jesenski klobuki so tu. Klobuki niso le novi po obliki, marveč tudi glede na barvo. Najmodernejši so rjava, zelena, vinskordeča do vijoličaste in ciklamnordeče.

Neredna stolica

upliva na ves organizem. Dobro sredstvo za odvajanje, ki zanesljivo deluje in ima prijeten okus, je

Murillo: Marijino rojstvo

razvita: ali dom ali šola? Znanja bi že utegnila dati tem šolaricam, toda — trdnega hotenja po vzvišenem smotru življenja — ali jim morem pripomoči do tega?... Le kakol! Če mati kot angel varuh doma ne bdi nad otrokom, kaj bi potem zmogla uboga učiteljica? Z najboljšo voljo le malo, prav malo.

Tako sem vsa zatopljena v težke misli zrla na svoje brezskrbne šolarice, katerim bi tako rada dala na pot v življenje kaj več kot golo šolsko znanje!

Tisti srečni otroci, ki sem o njih brala v knjigi, so v domači hiši že zarana prejeli tisti poseben življenjski napotek, ki navaja že štiri- in petletne otroke, da se morajo

kot posebno božjo izvoljenko.

Če bi slično vprašali današnje otroke, rekoč: Za kaj so te starši vzgojili? Kaj pravite, koliko bi jih odgovorilo tako, kot mala Joan iz države Illinois: »Za nebesa!«

Večidel odgovorov bi se glasilo povsem drugače. Nemara tako, kot je nedavno predaval znani profesor: »Največ staršev hoče, da bodo njih otroci nekoč veliki in lepi v svetu. A kakšni bodo v življenju: spriči Boga in kako bodo nekoč v večnosti stali pred Bogom, tega jim ni mar! In vendar je to poglavitno! Misel na večnost in na Boga je edino zadostno močna in kreпка, da napravi iz mladih človeških otrok prave značaje, ki zmorejo boj življenja

Težave v gospodinjstvu

Ženska, ki vodi in deluje v kuhinji in hiši, ni nobena zasebna oseba več. Njeno delovanje ni več zgolj osebno, ki bi se tikalo samo nje. Vse ženske, ki se udeležujejo v gospodinjstvu, so varovalke ljudskega premoženja in ljudskega zdravja. Sleherna izguba živila ni več zasebna izguba, marveč je hkrati izguba ljudskega premoženja. To, kar gre v izgubo, je kakor požrešna pošast, ki se redi ob dinarjih, ki so zdaj tako redki. Ta pošast je zares jama za denar. Nikoli ni sita, potika se okoli po vseh kotih hiše in je v škodo gospodinj. Pomislimo: če gre v gospodinjstvu vsak dan le en sam kos kruha v nič, pomeni to na leto več kot milijon stotov žita za krušno moko. Na sto tisoče dinarjev je postalo žrtev požrešne pošasti, ki ji pravimo jama za dinarje. Pošast bo iztrebljena in uspešno pobita le tedaj, če se bo gospodinja s pravilnim in previdnim gospodinjstvom borila z njo.

Predvsem je važno pravilno nakupovanje. Gospodinj se je treba prilagoditi življskemu trgu, to se pravi, da mora po mestih kupovati na trgu tista živila, ki jih je največ. Velikega pomena je preskrba živil za čez zimo — to je v prvi vrsti krompir. V shrambi (kleti), kjer je krompir shranjen, ne sme biti manj ko 4 stopinje Celzija in ne več ko 8 stopinj Celzija nad ničlo. Naložen pa mora krompir tako, da more priti zrak tudi od spodaj. Najboljši je pač zaboj

iz lat, ki stoji na nizkem podstavku. Sadje je treba spraviti na police v hladno, suho klet, tako da se sadeži ne dotikajo drug drugega, in večkrat ga je treba prebrati in pregledati.

Gospodinja mora paziti tudi na to, da ne pridejo živalski škodljivci, kot podgane in miši, do njenih živilskih zalog in da poskusi vsa sredstva, da škodljivce prežene in iztrebi.

Posebno paznjo pa zahteva moka, ki jo je treba večkrat prezračiti, presejati in pregledati, ali niso čvrsti v njej. Zato je treba stresti malo moke na mizo in jo pokriti s steklom. V moki so nato vidne majhne stezice, če so čvrsti v njej.

Predvsem je treba gospodinjici paziti v kuhinji na to, da se vsa živila popolnoma izkoristijo. Zelenjavo je treba skrbno otrebiti, da ni odpadkov. Od solate, ohrovtu, cvetače in zelja je treba uporabiti tudi zunanje liste, ki imajo mnogo hranilne vrednosti. Krompir je treba lupiti v tankih lupinah. Najboljše je, da ga kuhamo ali dušimo v oblicah, saj je pod lupino največ hranilnih snovi, ki naj pridejo v naš želodec, ne pa v pomije.

Tako se gospodinja z vsakim korakom dotakne nalog, ki so narodnogospodarske važne in so torej v teh časih najvišjega pomena in tako prežene pošast, ki je grobokop denarja.

Dva, ki jima še ni treba v šolo

Veliki skoki v majhnih krilih

V teh dneh šele je prišla res prava jesenska moda na površje. Doslej je bila tako rekoč samo na papirju, zdaj pa je spremenjena v resničnost. Zimski plašči se še niso pojavili in še se sprehajajo po cestah zvončasta krila in lahki plašči z novo modno linijo.

K modni liniji spada zažet pas in kratko, ozko krilo. Ta linija spada k svežosti in mladosti. Kdor ima mlado in vitko postavo, je videti na ta način še mlajši in še vitkejši, kdor pa to ni — no, ta se pa mora okoristiti s to lepo modo, kolikor se zna. Gospa moda je jako vsestranska in vsebuje za vsakogar primerno oblačilo.

Lanske obleke so bile še ozke in tesne. V tistem krilu ni bilo moči nikamor skočiti. Zdaj se pa to lahko zgodi. V krilo je vstili nekaj pisanih prog pestrega biaga. Iz marsikakega starega, pozabljenega poletnega plašča, ki je zaradi nemodernosti visel v omari, je nastala lična jopica po najnovejših modnih predpisih.

Sicer pa — za kako novo bluzo ali lahko obleko je še zmeraj kak drobšč na razpolago. Kroji so tako preprosti v teh dneh, da izdatki za novo, lepo obleko niso veliki.

Naš domači zdravnik

F. K. S. Ze od rojstva opazate na sebi nesorazmernosti. Desna stran je normalna, leva pa je veliko manjša. V njej občutite kakor črevesje. Leva stran je tudi daljša.

Po vašem opisu sklepam, da je vam nevšečnost prirojena. To pa, kar občutite kot črevo, je najbrž kila. Če je napaka prirojena, se temu ne da več odpomoči. Vendar pa se vam zaradi tega ni bati, da ne bi imeli potomstva, če je druga stran v redu. Kilo si pa dajte operirati. Svetujem vam, da se zaradi točne ugotovitve in dognanja obrnete na kirurga.

F. H. D. 61 let sta stari. Ne pomnite, da bi bili kdaj bolni. Vse življenje se vam je razmeroma dobro godilo. Zadnje leto opazate, da pešate. Muči vas zapeka, ki jo od časa do časa zamenjajo driske. Hujšate vedno bolj. V blatu ste opazili parkrat kri. Poskušali ste z vsemi mogočimi rožami, katere koli je kdo svetoval. Zboljšanja pa ni. Premišljuje, če bi se obrnili na zdravnika. Zdravnikom nič kaj ne zaupate.

Kar nič ne premišljuje, nič se ne obotavlja. Poiščite si zdravnika, kateremu se s polnim zaupanjem lahko zaupate. Po znakih, ki jih navajate, sklepam, da imate bulo v črevesju. Ne boste je pa pregnali ne s kamilicami, ne s travcentrozi. Vsak dan, ki ga zgubite, je zavojenec za vas. Zato pohitite!

K. J. N. p. G. 22 let ste stara, učiteljica. Ze od nekdaj ste šibkega zdravja. Oče vam je umrl za tuberkulozo. Pol leta sem vidno pešate. Vedno bolj bledi in upadli postajate. Trebuh se vam veča, v njem imate bolečine, ki jih ne morete prav opredeliti. Vročino imate večkrat do 37,8. Zapečeni ste. Teko nimate.

Menim, da imate vnetje trebušne mrene. Potrebno pa je točno dognanje. Zato se obrnite na internista. Nič ne obupajte, če sem vam tako odkrito povedal. S tem hočem le vam dobro, da se ne bi zanemarili. Vse bo še dobro. Nekaj mesecev počitka, dobra in tečna hrana ter souce vas bo spravilo na noge.

L. M. O. Od zadnjega poroda pred 3 leti vas mučijo vedno bolj pogosto napadi žolčnih kamnov. Ves čas se zdravite, zauživajte le predpisano hrano, trajnega izboljšanja pa ne dosežete. Zadnji čas so napadi zelo številni, ob napadih dobite vročino do 39°C in zlatenico. Vprašujete me, če res ni druge pomoči, kakor operacija. Kaj se vam lahko zgodi, če se ne daste operirati?

Ze to samo, da kljub trajnemu zdravljenju ne morete boleznj pregnati, niti jo izboljšati, govori za operacijo. Vročina in zlatenica pa prav silita na operacijo, če se hočete izogniti komplikacijam, ki se lahko pojavijo. Nastopi lahko vnetje trebušne mrene, vnetje jeter z abscesi, vnetje trebušne slinavke. Večkrat opazimo tudi raka v žolčniku, za katerega sicer ne moremo s 100% gotovostjo trditi, da je posledica žolčnih kamnov. Dejstvo pa, da po-

gosto najdemo raka in žolčne kamne ob enem, govori za vzročno zvezo med obema pojavoma.

L. P. Š. p. Lj. Pred pol leta ste nenadoma zboleli. Začelo vas je zbadati na desni strani spodaj v trebuhu. Poklicani zdravnik je dognal vnetje slepiča in vam svetoval operacijo. Vaša teta pa, ki zdravnikov prav nič ne ceni, je rekla, da bo tudi brez operacije šlo. Njena napoved se je uresničila. Po petih dneh so bolečine popolnoma prenehale. Bili ste popolnoma zdravi. Pred dvema mesecema pa so se bolečine na istem kraju pojavile. Ne sicer tako močne, pa vendar. Trajale so dva dni. Pozneje so se bolečine še trikrat v krajših presledkih ponovile. Vprašujete, če se le ne bi dali operirati.

Vidim, da je vaša teta zelo modra žena, ena izmed tistih devic, ki ne hodijo brez olja po svetu. Povedati pa moram to, da je pri vnetju slepiča v prvih 24 urah težko povedati kaj določnega, kakšen bo izid. Značilno za napade, ki jih povzroča slepo črevo je to, da se ponavljajo. Po skušnjah pa, ki jih imamo, so uspehi pri takojšnjih operacijah najboljše. Iz vsega tega zaključujemo, da je najboljša, če operiramo slepiča takoj, ko se pojavijo vnetje. Ker so možna različna presenečenja, mislim, da je najbolje, če se odločite za operacijo.

V. M. Lj. O zajedalcih, sončnih pegah itd. sem tolkokrat ponavljal, da ne morem več. Poiščite nazaj.

N. V. S. p. B. B. 26 let staro ženo imate, ki je bolna na obeh. Strokovnjaki so ugotovili, da ji hromi očesni živec. Zdravila se je tudi na kliniki. Stanje se ji je zboljšalo na desnem očesu, začelo pa je pešati levo oko. Uspeh zdravljenja ni izostal. Zato mislim, da je zanjo najbolje, če se obrne ponovno na zdravnika, ki jo je zdravil in jo pozna.

J. D. B. 36 let ste stari. Odločili ste se za korak, do katerega do zdaj niste imeli pravega veselja. Nekako prav vam je bilo, ker ste se lažje otresli različnih vsiljivosti. Zdj pa vam hodi napak. Radi bi, da bi si poživili veselje in zanimanje.

Kar tako nekaj svetovati in priporočati, ko si nisem na jasnem, za kaj gre, ne morem. Zdi se mi, da ste prekoračili tisto dobo in se boste vedno težje odločili. V vašem kraju imate dobrega, izkušenega zdravnika. Na njega se obrnite.

P. R. P. Če je temu res tako, kakor pišete, ne smatrate nevšečnost za brezpomembno. Ne zadovoljite se s tem, kar ste do zdaj dosegli. Če se ne boste korenito pozdravili, ne mislite na zakon. V breme boste sebi in družini.

R. C. D. p. Lj. Nujno morate k zdravniku. Treba je popolnoma točno dognati. Nadloga je na videz malenkostna. Sumim pa, da se zanjo skriva resna bolezen. V pismu ste še dokaj točno opisali in navedli znake. Vendar pa to v tem primeru ne zadostuje. Če me boste ubogali, boste kmalu zopet na nogah.

Naš živinozdravnik

Ali je dozdevno gonjenje junice v šestem mesecu brejosti sigurno znak, da je junica jalova. I. C. M. - Imate tri leta staro junico, za katero ste do nedavna mislili, da je že šest mesec breja. Pred dnevi pa ste opazili, da junica kaže neke znake, slične gonjenju, to je, da skače na drugo živino. Ker je junica razvita, bi jo radi obdržali za plemo. Slišali ste neke, da taka junica kakor je vaša, ne bo nikdar imela telčka. Ali jo bo res treba dati mesarju? — Kaj sigurnega vam tako na daleč brez preiskave ni mogoče reči, niti v pozitivnem niti v negativnem smislu. Obupati ni treba prehitro. Ni se le enkrat pripetilo, da so našli v zaklani junici lepo razvitega telčka, čeprav je bila junica proglašena za jalovo, ker je kazala znake gonjenja. Če hočete biti na čistem, jeli žival breja ali ne, je najboljša žival dati preiskati na brejost. Če se pri tej preiskavi sigurno ugotovi, da žival ni breja, kar nevarno ni tako težko ugotoviti, če žival preiskuje strokovnjak, šele tedaj lahko odločate o nadaljnjih usodi junice. Vsako ravnanje tako po čez pa se navadno maščuje z občutno škodo za lastnika. Svetujem vam, da daste vašo junico čimprej pregledati po strokovnjaku-veterinarju, ki vas bo s pregledom preko debelega črevesa najsigurneje rešil dvoma ter vam svetoval to, kar bo za vas najboljše.

Bolezen oči psa. A. B. S. - Vašemu osem let staremu psu se je najprej gnojilo v ušesu, potem mu je pa udarilo v oči. Želite zvedeti,

je-li bolezen ozdravljiva, in kako bi jo zdravili? — Ker so oči važen in občutljiv organ, vam svetujem, da v tej zadevi iščete strokovno pomoč. Sami lahko stavljate na oči tople obkladke kamilčnega čaja čim pogostejše, toliko boljše.

Kašelj svinje. A. G. D. - Vaši prašiči že dalj časa kašljajo. Vprašate, ali je vzrok temu prehlad ali pa mogoče kurje pero, ki se je zaletelo? Ali bi mogoče pomagali domači čaji ali kaj podobnega? Ali bi ga mogoče masirali s toplim oljem? — Kaj malo je verjetno, da bi samo prehlad ali pa kurje pero bilo vzrok kašljanja svinj. Tudi dvomim, da bi z domačimi čaji in z masiranjem kaj več dosegli. Kašelj svinje ni samostojna bolezen, ampak samo spremljajoči znak neke druge bolezni. Kašelj se pojavlja n. pr. pri svinjski kugi, gripi prašičkov in pri pljučni črvičnosti. Če svinja slabo žre ali pa mogoče nič, potem je zelo verjetno, da je kužna bolezen po sredi. Dobro bi bilo svinjam zmeriti telesno vročino, ki se meri v danki. Če je telesna vročina okrog 40°C, je tu še en znak več, ki potrjuje sum kužne bolezni. V tem primeru je najbolje, poiskati živinozdravniško pomoč. Najpogostejši vzrok kašljanja svinj pa so pljučni črvički. Kot sredstvo proti njim bi od domačih zdravil prišla v poštev mešanica enakih delov sode bikarbone in žveplenega cveta. Od te mešanice dajate prašičem dnevno 3krat po eno žlico med hrano in skrbite, da ne bodo bodo prašiči rili po gnoju, temveč jih imejte neke na prostem v ograjenem prostoru.

Pravni nasveti

Obupana mati. K. F. Z. — Zaradi posebnih razmer ste bili prisiljeni, da ste dali otroka v rejo do 10 let na kmete. Potem se je šolal v mestu pri vas, dovršil je nižjo gimnazijo, vendar ne mara za vas in je že dvakrat pobegnil z doma h krušni materi. Vprašate, kako bi fanta prav vzgojili. — Razumemo, da vam je hudo, da fanta vleče h krušni materi, vas pa ne mara. Ne bo pa temu vzrok le krušna mati, ampak verjetno vpliva na fanta tudi prosta priroda in svoboda, v kateri je zrasel na deželi v mlino in se ne more navaditi na pusto mestno življenje. Glede vašega nadaljnjega postopanja s fantom pa bi vam mogli prav svetovati le, če bi dobro poznali vas, fanta in razmere pri krušni materi. Posvetujte se zato z osebami, ki so jim te razmere znane.

Nadležna pot. J. B. K. — Postavili ste stanovanjsko hišo na parceli, ki je bila pred obdobjem letom prepisana iz gozda v vrt in stavbno parcelo. Čez to parcelo gre pešpot, ki vam je v nadlego in jo hočete zapreti, ker imajo ljudje v bližini boljše pot. — Svetujemo vam, da po-

jasnite vsem, ki hodijo čez vašo parcelo, da sploh niso mogli služnostne pravice pešpoti priposestvovati, čeprav so hodili tam preko 60 let, ker je bila vaša parcela do nedavnega gozdna parcela, priposestvovanje služnostnih pravic po gozdnih parcelah pa je od leta 1873 dalje izključeno. V ta namen lahko daste vse dozdevne upravičence poklicati na pečat k sodišču, kjer jim bo to pojasnil sodnik. Če pa kljub temu ne bi hoteli opustiti hoje čez vašo parcelo, boste morali pač vsakega posebej tožiti na priznanje, da nima služnostne pravice pota čez vašo parcelo. — Ne smete pa pešpoti zagraditi, ker bi sicer dotedanji koristniki vas mogli tožiti zaradi motenja posesti in bi v tem postopku pravdo izgubili.

Neplačana najemnina. F. Š. L. — V stanovanju ste imeli podnajemnika, kateri ste odstopili opremljeno sobo z dvema posteljnima in s souporabo kuhinje. Ker po 6 mesecih ni plačala nič stanarine in je medtem umrla, vprašate, če ste upravičen isto zahtevati pri zapuščinski razpravi. — Pri zapuščinski razpravi boste imeli priliko, da prijavite dolg na neplačani najemnini. Če dediči tega dolgo ne bi hoteli priznati, potem boste morali tožiti zapuščino, odnosno dediče. V pravi boste morali dokazati, da je bila med vami in pokojnico dogovorjena podnajemna pogodba. V pomanjkanju drugih dokazov vas bo moralo sodišče zaslišati kot stranko.

Star dolg. F. V. D. — Spominjate se še, da ste leta 1931 ostali nekaj dolžni trgovcu, ne veste pa natančno koliko. Sedaj v letu 1940 ste dobili opomin po odvetniku. Vprašate, če ni ta dolg že zastaran. — Če v teku zadnjih 3 let

tega dolga niste več priznali, potem je dolg zastaran in ga trgovec ne bo mogel iztožiti. Ker pa sami pravite, da ste res ostali nekaj dolžni, bi bilo pošteno, da dolg plačate.

Preveč plačana najemnina? S. I. L. Hišni lastnik in najemnik sta sklenila ustno najemno pogodbo. Da bi bil mir v hiši, je naslednji mesec najemnik na pritisk žene hišnega lastnika letel po 10 din več na najemnini. Po enem letu je prišlo do nesporazuma v hiši in je verjetno, da bo najemniku stanovanje odpovedano. Vprašate, če bi najemnik imel pravico zahtevati povračilo 10 din mesečnega naplačila za povračilo selitvenih stroškov in če drži odpoved brez razloga. — Stanovanjska odpoved, dana v dogovorjenem odpovednem roku, bodisi od strani hišnega lastnika ali pa najemnika, je veljavna, tudi če niso v odpovedi navedeni nobeni razlogi, ali pa če navedeni razlogi ne bi bili resnični. Če je najemnik od drugega meseca dalje plačeval 10 din več najemnine in je gospodar ta denar sprejemal, je bila pač prvotna pogodba glede višine najemnine spremenjena in se ta razlika ne more zahtevati nazaj za kritje selitvenih stroškov. Le če je bila najemnina povišana po 1. IX. 1939, lahko zahteva po našem mnenju, več plačano najemnino najemnik nazaj, ker je bila protizakonito plačana.

Previdnost ob moštvi. M. L. N. — Če sta mož in žena vsak do polovice lastnika posestva, potem se morejo vključiti dolgov, ki jih napravi mož, le na možovo polovico posestva. Ženina polovica bo ostala čista, čeprav bi izkupiček možove polovice ne kril vseh njegovih dolgov. — Glede prepovedi odtujitve, ki je baje bila dogovorjena med zakonci, vam svetujemo, da vpogledate v zemljiški knjigi, če in kako je lastninska pravica zakoncev omejena. Učinek teh omejitev vam lahko pojasni sodnik ob priliki uradnega dneva.

Vožnja preko tuje parcele. M. M. T. — Dva posetnika vozita preko Vaše parcele. Eden bi imel blize, če bi vozil s svoje parcele naravnost na banovinsko cesto in bi mu zato pot čez Vašo parcelo radi prepovedali. Drugemu bi pa pot radi preložili na ožji konec Vaše parcele, ki je bliže banovinski cesti. Sedaj vam z vožnjo sosedu delata veliko škodo, ker je pot zelo dolga. Radi bi nasveta o teh vprašanjih. — Vsaka zemljiška služnost mora služiti koristnemu in udobnejšemu uživanju gospodujočega zemljišča. Če se s preložitvijo poti na Vaši parceli koristnost in udobnost vožnje s sosedovo parcelo, odnosno na parcelo, ne bo prav nič zmanjšal, tedaj ne bo ovira, da pot preložite. V pravih so sodišča že dopustila tako preložitve poti. Bolj kotljivo bi bilo, pot zapreti. V tem primeru, in če bi se sosed zaprljati poti protivil in Vas tožil, bi pač sodišče po ogledu na licu mesta in po eventualni izvedbi drugih dokazov moglo presoditi, ali je pot preko Vašega zemljišča za sosedovo zemljišče, poleg katerega pelje banovinska cesta, res koristna in ali sosedu res služi v udobnejše uživanje njegovega

zemljišča. Če je sosed trmast, se boste vsekakor zapletli v pravdo, ako mu proti njegovi volji pot preko Vašega zemljišča zaprete.

Izbira poklica. R. L. O izbiri poklica je naš list objavil dva članka dne 24. avgusta t. l. Preberite jih in se ravnajte po njih ali pa se obrnite na banovinsko poklicno presvetovalnico v Ljubljani. Glede pošne brozjavne šole vprašajte pri poštnem ravnatelju.

Potni stroški okrajnega glavarja. V. Z. Komisijki stroški državnega uradnika se odmerijo po uredbi o potnih stroških. Vsak državni uradnik, ki posluje izven službenega sedeža, sme zaračunati stroške za vožnjo pripadajočega mu razreda, ki se ravna po položajni skupini. Dalje stroške za prenašanje prtljaje in dnevnico, katere višina je zavzeta tudi od položajne skupine in trajanja potovanja. Popolnoma upravičeno je oblastvo zahtevalo predujem za stroške in opravo komisije, ki jo je povzročila privatna stranka. Prosite pri okrajnem glavarstvu naj vam poskaže uredbo o potnih stroških.

Nepreskrbljena. E. Z. Hčerka državnega uslužbenca ima po sedanjem uradniškem zakonu pravico do rodbinske pokojnine, dokler se ne omoži, dokler ne izgubi državljanstva ali ni obojena za kakšno kaznjivo dejanje, katerega posledica je izguba pokojnine ali dokler ne vstopi v državno službo. Ker živite pri materi, ima vaša mati pravico do rodbinske pokojnine za dve vživalci. Če jo prejema samo za sebe, naj takoj prosí, da se ji prizna še za vas — hčerko. Seveda boste tudi po materialni emrti prejeli pokojnino in to toliko kolikor jo odpade po § 139 uradniškega zakona na eno vživalco.

Prošnja za posmrtno in rodbinsko pokojnino po možu. S. P. Po smrti državnega uslužbenca se izplača njegovim svojcem (vdovi ali otrokom) za pogrebne stroške enomesečna plača. Ta znesek izplača finančno ravnateljstvo, ko se mu prijavi, da je državni uslužbenec umrl. Poleg pogrebne se izplača ženji ali otrokom podpora v višini dvomesečne plače pokojnika ako nimajo niti nobene imovine niti kakšnih dohodkov. Prošnja je treba vložiti pri oblastvu, kjer je bil pokojnik v službi. Prošnji se mora priložiti poročni in mrljski list, potrdilo, da je prosilka živila e pokojnikom in skupnem gospodinjstvu do smrti, potrdilo pristojne blagajne o višini pokojniških službenih mesečnih prejemkov in potrdilo občine o tem, da pokojnik ni zapustil nobene imovine v kraju bivanja niti kje drugje in da niti vdova niti otroci nimajo nobene imovine ali dohodkov. Na leto oblastvo je treba vložiti prošnjo za rodbinsko pokojnino. Prošnji je priložiti lete listine kakor k prej navedeni prošnji, poleg pa še rojstne in krsne liste otrok, za hčere sameki list, za sinove potrdilo šole, da se šolajo, potrdilo občine, da otroci žive z materjo in skupnem gospodinjstvu, potrdilo državnega tožilstva, da prosilci niso obojeni na izgubo častnih pravic. Potrdilo državne hipotekarne banke, da je pokojnik vplačeval v uradniški pokojniški sklad, odlok o priznanju osebne pokojnine pokojnemu in potrdilo pristojne oblasti. Prošnja in priloge so proste take.

Zavržene prošnje za draginsko doklado. D. Č. Več prošenj ste vložili na finančno ministrstvo, da se vam izplača dolg na draginski dokladi iz l. 1926, a je ministrstvo vse prošnje zavrnilo. Leta 1932 ste zahtevali pismeno rešitev, ki pa jo niste dobili. Vprašate, ali bi se lahko dosegli izplačilo. — Pred vsem niste pojasnili kakšno »draginsko doklado« iz leta 1926 bi radi dobili. Tedaj veljavni uradniški zakon iz leta 1923 prejemkov pod imenom »draginske doklade« sploh ne pozna. Po tedanjem zakonu so državni uslužbenci prejeli osnovno in položajno plačo, stanarino in doklado za otroke. Zato bi bilo treba najprej razčistiti vprašanje, kaj prav za prav hočete dobiti. Toda razpravljanje o tem vprašanju je tudi sicer že prekasno, ker take terjatve proti državi zastarajo v petih letih. Če v treh mesecih niste dobili zahtevane rešitve od finančnega ministrstva, bi bili morali vložiti tožbo na državni svet, ki bi bil končno odločil v vašem zahtevku.

ŽOLČNI KAMENČKI

Znani SALVAT ČAJ proti žolčnim kamnom in bolečinam žolčnega mehurja se doblja pri glavnem zastopniku: Apoteka Sv. Ivana, Zagreb, Kaptol 17. — Prospekte o zdravljenju pošiljamo zastonj.

O. r. s. br. 27870-1936. En. 3487.

Kmetijski nasveti

Gnojenje krompirju in pesi. E. P. S. — Imate malo zemlje, na kateri pridelujete krompir, peso in deteljo. Slabo vam obrodita krompir in pesa, dobro pa detelja. Gnojite vsako leto s hlevskim gnojem iz žaganja in z lesnim pepelom. Kakšno gnojilo bi bilo potrebno, da bi krompir in pesa uspevala nekaj let zaporedoma na istem mestu? — Malokatera rastlina uspeva na istem mestu več let zaporedoma, ne da bi zemlja zaradi ne opešala. Vendar je krompir tisti, ki se najbolj prene sebe. Vsekakor vam svetujemo, da kolobarite oziroma menjate krompir in peso z deteljo. Ta raste na istem mestu po dve leti; če ji primete travo, še tretje leto. Na drugi polovici boste pa lahko menjavali krompir s peso tri leta, ne da bi pridelek slabo uspel, če le zemljo dobro obdelujete. Predvsem morate tla za okopavine kolikor možno globoko preorati ali prekopati, zlasti to po detelji. Pri tem jo pa zagnojiti s hlevskim gnojem. Zagovina v gnoju ni slaba, zlasti ne za težke zemlje, le bolj počasi se razkrajja. Pepel, zlasti bukov ali hrastov, je prav dobro kaljevo gnojilo, primerno za peso in krompir. Ne sme ga pa izpirati dež, kajti tedaj postane malovreden. Hranite pepel na suhem, tedaj bo dobro gnojilo. Moker malo zaleže. Izmed umetnih gnojil je kaljeva sol za peso in krompir najboljša gnojilo. Na travniku pa trosite jeseni kostno moko namesto Tomasove žlindre.

Četrta košnja detelje. C. I. K. — Stari ljudje trdijo, da se detelja, četrtič pozno košena, uniči in ni drugo leto več tako gosta. Je-li to res? — Res je, da jeseni pozno košena detelja slabo prezimi in se deloma uniči. To pa je veliko odvisno od jesenskega vremena. Če ima detelja dovolj časa, da se do zime še zadostno obraste in ta obrast obvaruje rastlino pred pozebo tedaj bo dobro prezimila. Če pa kmalu po košnji nastopi mrz, ki prekine vsako rast, tedaj bo detelja tudi trpela. Letos je bilo vse poletje deževno in hladno vreme, zato smemo upati (nismo pa gotovi), da bo jesen lepa ter dolga rajala. Zato se lahko okorajžimo in deteljo še četrtič kosimo, četudi še nekoliko pozneje.

Priprava cepilne smole. C. J. K. — Več let ste že cepili s smolo, ki ste si jo sami kuhali. Toda ta je razpokala in v razpoke je prišla voda, cepljenje se ni obneslo. Želite recept za kuhanje smole. — Receptov za kuhanje smole je mnogo. Tukaj navajamo enega iz sadjarskih knjig: Vzemite 1 kg smrekove smole, denite jo v staro ponev ali kozo, segrejte jo na mirnem ognju. Pripravite navaden visok lonec, v katerega vlijete malo mrzle vode, čež pa trdno privežite žakljevino tako, da ni preveč napeta. Ko se smola razgreje, jo previdno vlijajte na žakljevino, da se preceedi. Ko je precejena, jo zopet segrejte ter ji, dokler je še vroča, prilivajte do 150 gramov čistega spirita — alkohola. Pri prilivanju stalno mešajte. Da ostane to mazilo bolj volno, dodajte na 1 kg še po dve žlici lanenega ali repičnega olja, ali pa tudi loja. Dokler ne izhlapi spirit, je smola tekoča, tako da jo lahko namažemo s prireznim klinecem. To mazilo hranimo v dobro zaprtih posodah, da spirit ne izhlapi.

Krompir je slabo obrodil. I. Š. K. — Navajate razne znake bolezni in škodljivcev na krompirju od saditve do izkopavanja in želite pojasniti, kako to v bodoče preprečiti. Spomladni ste sadili krompir, ki pa ni ves vzklil, ampak ste ga morali posaditi. Kriva je bila temu moča in mrz, da je gomolje v zemlji zgnilo. Listje — krompirjevka — je bilo bolno zaradi deževnega in mrzlega vremena. Pri izkopavanju je bil pridelek pičel in nekateri gomolji gnili. — Če listje ni bilo zeleno in bujno, tudi zarod v zemlji ni mogel biti bogat. Gnibli je bilo krivo deževje in mokrota. Mnogo gomolja je bilo obržigenega. — Krivi so bili ali črvi-ogrci hrošča, ali miši ali bromorji. Sredstvo proti njim. — Sadite krompir na drugo njivo, sicer bo prihodnje leto pridelek še slabši.

Hrošček graham v grahu. I. Š. V. — Posadili ste zdrav grah, od katerega ste pustili nekaj za seme. Od tega je več kot polovica črvicega. Nekatera zrna imajo črva v sredini, pri drugih pa je že zlezal ven skozi vidno luknjo. Kaj povzroča to črvičnost. — Iz zrna graha ni izlezal črv, ampak že hrošček graham (bruchus pisi). Ta hrošček leta okrog graha ko ta cvete, se pari in potem izleže samičica jajčeca na njegove pestiče ali mlade stroke. Izlezena ličinka (ki jo vi imenujete črv), se zarije v strok in od tam v zrno, kjer raste tako počasi, da se zrno normalno razvija. Luknjica, skozi katero je ličinka prodrla v zrno se kmalu popolnoma zarase. Ličinka izdolbe vsebino zrna prav do kožice tako da se na mestu, kjer bo pozneje izlezal hrošč, pozna majhen črn obroček: tu je glava. Ko doraste, se zabubi. Ze jeseni je hrošč popolnoma razvit, in ako je tedaj toplo milo vreme, prileze na dan. Ob mrzlem vremenu pa prezimi v njem. Spomladi ob toplem vremenu izleže na dan in začne svoje delo. Od grahamja razjedena zrna navadno ne vzlake, ali dajo le šibke rastline, ki se kmalu posušijo. — Teža škodljivca zatiramo na različne načine. Grah segrevamo v vodi pri 60 stopinjah Celzija eno uro, nato ga ohladimo in posušimo; ali ga sušimo 24 ur pri 50 stopinjah toplote, pri čemer graham v zrnu pogine. Pozimi ob mrazu postavimo grah v toplem prostoru, da prisilimo hrošča, da izleže iz zrna. Ko so hrošči večinoma zunaj, jih presejemo skozi gosto rešeto, da padejo skozi, grah pa ostane na njem. Hrošče potem uničimo. Sadite samo tak grah, ki je popolnoma zdrav.

Posebno pazite, kaj bolnik pije!

Pijte ni le za zdravega človeka zelo važno, temveč tudi za bolnika mnogokrat važno! ob hrani!

Zato pijte Vi in Vaš bolnik čim česče nako najboljšo mineralno vodo, ki je obenem tudi zdravila

ono z rdečimi srci!

Prospekte in vsa potrebna navodila pošlje zastonj in s veseljem: Uprava zdravilnega kopališča

SLATINA RADENCI

ODREZITE

„SLOVENE SVETOVALEC“

odgovarja samo na vprašanja, katerim je priložen tale odrezek.

„Slovenec“ 8. septembra 1940

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojnó. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonjska, 3 mm visoka petlinna vrstica po 5 din. — Za pismene odgovore glede malih oglašev treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Dve gospodični
iščeta službo - za vsako delo. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1066. (a)

Trgovska pomočnica
mešana stroka, vsestransko zanesljiva, prosi nameščenja. Ponudbe upr. »Slovenca« pod »Poštena« št. 13406. (a)

Pekovski mojster
samski, išče nameščenja. Ponudbe na podr. »Slov.« v Celju pod »Mojster« št. 534. (a)

Izučena prodajalka
z malo maturo in završnim izpitom gremiljalne šole, išče zaposlitev. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Vestna«.

Fant z dežele
išče kakršnokoli zaposlitev v trgovini ali gostilni. Naslov v upravi »Sl.« pod št. 13455.

Mehanik
ki se razume na pletilne, šivalne in pisalne stroje, vešč popravil električnih likalnikov — išče službo. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13509. (a)

Kovaški pomočnik
izvešan v podkovstvu, zmožen samostojnega dela, išče primerno službo, najraje kot domači kovač. — Naslov: F. Soko, Aleksandrova cesta 33 - Studenci pri Mariboru. a

Organist
ljubitelj cerkve, glasbe in prosvete, zmožen gospodarstva in obč. tajništva, išče službo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Skromen in vesten« št. 13507. (a)

Trgovska pomočnica
izučena v trgovini manufaktur, špecerije, trafike in gostilne, z maturo mešč. šole s prav dobrim uspehom, želi premeniti službo v trgovino, trafiko, buffet, točilnico ali podobno. Mlaker Alojzija Sp. Breznica 1, Poljčane.

Službo gospodinje
v župnišču ali drugod - iščem. Sem 33 let stara, vešč kuhinje in vseh notranjih in zunanjih del. Pismene ponudbe upravi »Slovenca« pod »Poštena in skromna« 13.324. (a)

Zdrav kmečki fant
pošten, star 28 let, želi službo. Dopravi sem kmetijsko šolo in sem zmožen prevzeti tudi mesto oskrbnika. Naslov v upr. »Slovenca« pod »Vestne«

Glasba

Brezplačen pouk v (priljubljen)

MEINEL & HEROLD
MARIBOR, št. 102

Nove citre
boljše, ugodno prodam. - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13428.

Klavir
že rabljen, vendar dobro ohranjen in močan, kupimo. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Klavir« št. 13419.

Zivali

Dva lepa konja
močna, tovarna, 8 let stara, prodam. Kupec jih lahko vsak dan vidi. Naslov: Kincel Angela, posestnica, Rečica pri Sečici.

Službo dobe

Krojaškega pomočnika
sprejem za veliko delo. Avsič, Ljubljana, Komenskega ulica 36. (b)

Več čevljar. pomočnikov
za mešana dela sprejemem takoj. Kolničar Franc - Duplje 72, Gorenjsko. (b)

Brusača in polirerja
kovin sprejemem v stalno službo. Josip Otorepec - Za Gradom 9, Ljubljana.

***100 dobrih delavcev**
tako sprejemem v Podvinici pri Ptuj. Mavrič Anton, mestni stavbenik, Ljubljana.

Slikarske pomočnike
in plesarske, zanesljive in dobro izveštane, takoj sprejme Mihael Dobrave, Celje, Glavni trg 15. (b)

Kuharica ali kuhar.
Večja graščina sprejme prvovrstnega kuharja ali kuharico z znanjem nemškega jezika. Ponudbe z navedbo dosedanjih službovanj poslati na upravo »Slovenca« pod »Zmožna kuharica« št. 13389. (b)

Gospodinjstvo pomočnico
starejšo, z znanjem kuhe in vrtnih del, sprejme trgovec na Stajerskem. - Ponudbe z zahtevno plače na upravo »Slovenca« pod »Samostojna« št. 13396. (b)

Žensko
staro od 45 let dalje, ki je voljna vršiti skromno in pošteno gospodinjstvo tričlanske uradniške družine, zaradi začasnih okoliščin, sprejemem takoj. Takojšnje ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Ako poštena, ostanim za vedno« št. 13394.

Modistinja
samostojno in zanesljivo moč, sprejemem za slovenski salon v Zagrebu. Predstaviti se: Hotel Soca, Ljubljana, v nedeljo, 8. t. m. od 11-12 ali pa tam pustiti naslov.

Mizarske pomočnike
dobro izveštane in samostojne v stavbnem delu, kakor tudi spretnega krojilca lesa sprejme takoj Franjo Vehovar, stavbno in umetno mizarstvo, Celje. (b)

Steklarskega pomočnika
ali vseh del že dobro izveštane vajenca takoj sprejemem za večmesečno delo. Za dobrega in zanesljivega delavca ostane služba stalna. Plača po dogovoru. Vprašati pri Ferd. Hlebš, steklarstvo, Kranj. (b)

Trgovska pomočnica
ki je popolnoma vešč manufaktur in špecerije, se sprejme v večjo trgovino na deželi. Nastop takoj. Ponudbe na podr. »Slovenca« v Celju pod »Nastop takoj« 13.358

Gospodinjstva pomočnica
ki je vajena tudi gostilne in nekaj kmetije, se takoj sprejme. Plača po dogovoru. - Gostilna in mesarija Milnarič, Brezje Gorenjsko. (b)

Uradnik
sposoben, samostojen, odločen in hiter pri delu, se sprejme kot vodja organizacije v tovarno. - Ponudbe z navedbo šolske izobrazbe in dosedanjega službovanja poslati upravi »Slovenca« v Mariboru pod »Višja sposobnost« 1056. (b)

Knjigoveškega mojstra
ki se deloma razume tudi na kartonažo in na pripravo strojev — iščemo. V poštev pride le dober strokovnjak, ki je energičen in je sposoben voditi večje podjetje. Mesto je dobro plačano in stalno. Ponudbe z navedbo dosedanjega udeleževanja v upravo »Slovenca« pod »Sposoben delovodja« 13.191. (b)

Več čevljar. pomočnikov
sprejemem takoj. Šter Mihael, Kranj, Jenkova ulica 2. (b)

Krojaškega pomočnika
za konfekcijsko delo takoj sprejme Franc Pelko st., Novo mesto. (b)

Vrtnarja
izkušenega, ki zna gojiti zgodnjo povrtnino - išče Oružarna Pastuovič, Zagreb, Jurišičeva ulica 1.

Mesarskega pomočnika
z dežele, sprejemem takoj. Jakob Jesih, Rudnik pri Ljubljani.

Slikarske in plesarske
pomočnike sprejme Bokal France, Ljubljana, Celovška cesta 264.

Pomočnika
sobilikarskega in plesarskega, sprejme Urban Viktor, Jesenice, Gosposvetska 32, Gorenjsko.

Postrežnico
ki zna kuhati, potrebujem za dopolnje k dvočlanski družini. Predstaviti se od pol 12 do pol 1: Petriček, Tyrševa 11. (b)

2 mehaniška pomočnika
prvi k avtom in motorjem, drugi h kolesom - dobila takoj službo. Janez Zupančič, mehanik, Crnomelj.

Pleskarja
za pohištvo, in mizarje sprejemem v stalno službo. Naslov v upravi »Sl.« pod št. 13437.

Na velesejmu ne razstavljamo, vendar Vam dobavimo avtomobil po Vaši želji in okusu takoj iz skladišča v Ljubljani

ŠKODA - E. Rosa

Ljubljana, Poljanska 69 - Tel. 25-41

Žensko
veščo za sortiranje cunj in krp sprejemem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13514. (b)

Dekle
ki zna samostojno kuhati, in snažno sobarico - sprejme boljša družina. - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13424.

Polirja
zmožnega samostojno voditi večje stavbe, sprejemem. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Polir« 13411.

Knjigovodja
perfektni bilancist, z dobro prakso, se sprejme. Ponudbe v upravo »Sl.« pod »Začasno« št. 13400.

Prekajevskega pomoč.
prvovrstnega, sprejemem takoj. - Jeršin Jernej, Kranj. (b)

Hlapca
za razvažanje slatine - sprejemem. Ljubljana VII, Jernejeva 14. (b)

Paznika
za vinograd pri Slov. Bistrici, sprejemem za čas do 20. oktobra proti dobri nagradi. - Ponudbe v upravo »Sl.« pod »Orožni list« št. 13471.

Vzgojiteljico
z znanjem nemškega jezika sprejme k mali dečici kračanska družina. - Ponudba s prepisi pričeval in sliko na: Zunder, Zagreb, Mihanovičeva št. 40.

Prodajalko in šivilje
veščo krznarskega dela, sprejme takoj v službo - Šemko, krznar, Maribor.

Služkinjo
pridno in pošteno za vsa kmečka dela, sprejemem takoj. Helena Kolman - Bled I. (b)

Moškega
poštenega, zgornjega, samskega, sprejemem. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Dober nastop« št. 13468.

Kmečko dekle
strednjih let, vajeno kuhati in vseh domačih zunanjih del — sprejme v stalno službo Franc Bolka, mesar in gost, Zalog Komenda, Gorenjsko. (b)

Pošteno deklico
sprejemem k otrokom. - Goršič, Križevniška 9. (b)

Več čevljar. pomočnikov
za moška dela, sprejme takoj A. Černilec, Kranj.

Poštena sobarica
ki zna tudi prati in delati na vrtu, dobi službo. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Poštena« št. 13337.

Krojaškega pomočnika
sprejme takoj Eržen Josip, Stražišče pri Kranju.

Mizarskega pomočnika
sprejme mizarstvo Stigl. St. Vid nad Ljubljano. (v)

Knjigovodja
perfektni bilancist, z dobro prakso, se sprejme. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Začasno« 13.140. b

Čevljarskega pomočnika
tako sprejme Valentin Jenko, Slov. Javornik 69.

Zavod sv. Terezike
Ponikve-Dobrepolje, takoj sprejme zdravo dekle za kuhinjska dela, ki zna tudi kruh peči. (b)

Dobre tesarje
sprejme takoj Martinec, Ljubljana, Trnovski pristan 22. (b)

Štiri mizarske pomočnike
tako sprejme: Ludvik Pungert, Trata 5, St. Vid nad Ljubljano. (b)

Pridno dekle
vajeno vseh gospodinjstvih del in kuhe — iščem k majhni družini. Cebular, Ljubljana, Beethovnova 16-IV. (b)

Kuharico
do 26 let staro, zmožno večjega gospodinjstva — takoj sprejemem. Plača dobra. Ponudbe po možnosti s sliko poslati upravi »Slovenca« v Mariboru pod »Poštena 1072«. (b)

Vajenci
Mesarskega vajenca sprejme Matevž Zavrl - Javornik, Jesenice. (v)

Vajenca
sprejme trgovina usnja, Naslov v upravi »Slov.«

Vajenca
sprejme trgovina z mešč. blagom. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13461.

2 čevljarske vajenca
in več pomočnikov sprejme Jeraj, Zapoge, pošta Smlednik.

Vajenka
za prešivanje zgornjih delov čevljev se sprejme. Triumf, Miklošičeva 12.

Mesarskega vajenca
z vso oskrbo v hiši sprejme mesarija Zumer in drug, Celje. (v)

Vajenca
sprejemem za plesarsko obrt. - Štefan Borštnar, Podmilščakova 4, Bežigrad. (v)

Učenec
se sprejme v večjo trgovino z mešanim blagom in deželnimi pridelki na deželi. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Poštena« 13.375. (v)

Krojaškega vajenca
tako sprejemem z vso oskrbo v hiši. Bukovnik, Trubarjeva 2. (v)

Za mizarskega pomočnika
bi se rad izučil fant z dežele z oskrbo v hiši. Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Z dežele« 10714. (v)

Pekovskega vajenca
poštenih staršev, z vso oskrbo v hiši, sprejme Teodrag Podobnik, Škofja Loka, Mestni trg.

Učenko
sprejme takoj salon damskih klobukov Mimi Sark v Ljubljani, Tyrševa 1. palača Kreditne banke. (v)

17 letni fant
se želi izučiti ključavničarske ali mehaniske obrti. Naslov v upravi »Sl.« pod št. 13470.

Vajenko
pridno in pošteno, sprejme damski modni salon. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13475. (v)

Pouk
Krojni tečaj Jožice Kumelj-Rus se prične

17. septembra t. l.
Jadranska ulica 22 Ljubljana

Po naročilu izdelujemo vse kroje (snite) po meri in žurnalu.

Višješolec-inštruktor
vešč modernih jezikov - inštruira proti oskrbi po dogovoru. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 13402. (u)

Ga. Roza Gallatia
Poljanska cesta št. 18, prične s klavirskim poukom 16. septembra.

Klavirski pouk
začetniški in nadaljevalni. Resljeva cesta. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13542. (u)

Nemščino
od osnovnih začetkov do popolnega obvladanja - poučuje profesor dr. H. Svoboda, Emonska 2.

Italijanščino in nemščino
poučujem temeljito in vestno. Grem tudi na dom. Pisati v upravo »Slov.« pod »Sedanjo« št. 13459.

Auto-motor
Motor skoraj nov, 350 cm — in kupim majhen in dobro ohranjen avto. Naslov v upravi »Slov.« pod 13466.

Avto
dobro ohranjen, štrise-dežen, kupim. Naslov v upravi »Slov.« pod 13469.

Tovorni avto
poldrugotonski, Ševrolet, nova guma, poceni prodam, zamenjam, odnosno kupim avto tri in pol do pettonske. F. Beve, postaja Mokronog. (f)

Zaslugež

Za 10 din
Vam pošljem seznam 25 praktičnih predmetov, ki jih boste lahko izdelovali doma. Stalen zaslužek tudi v teh kritičnih časih! Ladič, Ljubljana, predal 245-c. (r)

Razno

Foto-amaterjem
razvilja, kopira in povečava Foto-ateljé Mancini Ljubljana-Vi.

Važno za vsakega!
Sedanjí težki čas zahtevajo zdrave žilve, zato pridite k nam in pijte mleko, jogurt, smetano. Zafit, večerja, mlečna hrana. Se priporoča mlečna »Drama«, Erjavčeva cesta 2.

Gumbnice, gumba, pitse, monograme, entel, azur fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš
Ljubljana, Francišanska ulica nasproti hotela Union Vezanje perila, krasna predtiskana žen. roč. dela

3 legitimacijske slike
10 din. - Foto Pavlovič, Poljanska 12. (r)

Za svojo odda
nezakonška mati 1 mesec staro, zdravo deklico. - Poizve se: Dečji dom kraljice Marije, Ljubljana, Lipičeva ulica.

Na dobro oskrbo
sprejemem učenko ali gospodično s službo. - Pri učenju pomoči sestanovale-ke-učiteljice, obenem inštrukcija v nemščini. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor pod št. 1068. (f)

OKAMA MAZILLO
iz zdravilnih zelišč - Čudovit uspeh pri ranah, opeklinah, ožuljenih - volku - turih in vseh hid. za nego dojenčkov pri kožnem vnetju, izpuščajih in hraslah na te- menu, za razpokane prane bradavice. Dohi se v lekarnah in drogerijah.

Novi! Novi! Novi! Novi!

Zakon o ustroju vojske in mornarice

izide proti koncu tega meseca. Zakon je na novo urejen z vsemi vnešenimi spremembami in dopolnili.

Cena v predplačilu 50 dinarjev. Naročila naj se pošljejo na naslov:

Slavko A. Farkaš, Ljubljana 10
pešadijski major

Posedstva

Srednje kmetско posestvo
tako prodam. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13429.

Hiša

v centru Ljubljane radi družinskih razmer na prodaj (brez posredovalcev). - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13255. p

Hišico z vrtom

v bližini mesta, kupim. Ponudbe upravi »Slov.« pod »I. draginji, razred« 13.238. (p)

Hišo v Mariboru

ali na Tenzu takoj kupim. Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod zn. »Hiša« 13.217. (p)

Hiša z vrtom

prilagodna za upokojenca, ki želi preživeti v lepi kmetijski vasi, zraven banovinske ceste, blizu postaje Ponikve, se dobi za 38.000 din. Na željo je zraven velika njiva. - Osebnostna in pismena pojasnila daje prodajalca Jerič Franciška, Rodne 9 Trebnje. (p)

Ugoden nakup

Krasno posestvo v Savinjski dolini tik ban. ceste, 10 oralov - prvotno razredni smeljski nasadi, sadonosi, travniki, doraščeni in mladi gozdovi, vse oplojeno, a hišo in gospodarstvo, poslopiš, takoj naprodaj pod ugodnimi plačilnimi pogoji. Pojasnila daje, nton Vidovič, Sv. Peter Sav. dolini. (p)

Stavbne parcele
ugodno prodam. Vizmarje št. 48, pod klancem.

Stavbne parcele

in hiše naprodaj. - Vizmarje 46.

Stavbno parcelo

1000 m², prodam. Kroselj, Verje, Medvode.

Novo hišo

enostanovanjsko, z vrtom, prodam v bližini kolodvora Borovnica. Polze se: Rotar, Vrhnik.

Stavbno parcelo

ali drugo (njivo, travnik, vrt, gozd). - Ponudbe v upravo »Sl.« pod »Ljubljanska okolica« št. 13439.

Enostanovanjsko hišo

z zemljiščem, pri cesti in ob železnici, ugodno prodam. Kregar, Rodica 42, p. Domžale.

Prodaj hišo

travniki in zaraščeni gozd v prometnem kraju. - Klampfer, Podkoren 8, Kranjska gora. (p)

Hiša

5 sob, 2 kuhinji, v najlepši legi mesta Celja - ugodno naprodaj. Pojasnila pri Gradbeni zadrugi, Celje, Glavni trg 6. p

Zemljišče

prilagodno za manjšo industrijo, ob glavni cesti St. Vid - Ljubljana, ozir. v bližini dolenskega kolodvora, takoj kupim. Ponudbe nasloviti na upravo »Slovenca« pod »Odgovarjač« št. 13397. (p)

»REALITETA«

posredovalnica nepremičnin (za hiše, vile, parcele, posestva, gozdove itd.) je samo v Ljubljani, Prešernova 54-I, nasproti glavne pošte. Telef. 44-20. Posluje hitro in solidno. Vse informacije so brezplačne. Prepričajte se!

Dvostanovanjsko hišo

v Vizmarjih 46, prodam.

Posestvo kupim

v lepem kraju v ravnini. Ponudbe z navedbo cene na upravo »Slovenca« pod »Dobro plačam« št. 13355.

Kupujemo

srednje in večje gozdove vsake vrste. - Ponudbe sprejemamo samo od lastnikov gozdov. Dubravka, Zagreb, Ilica 11.

Kupim hišo

v Ljubljani do 700.000 dinarjev z nekaj hipoteke. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Hiša« št. 13493.

Parcele

med Podmilščakovo in Kamniško ulico ugodno naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod 13489.

Valjčni ali kmečki mlin
kupim. Ponudbe poslati upravi »Slovenca« pod »Mlin« št. 13488. (p)

Visokoprtilna hiša

dvostanovanjska, z vodovodom naprodaj. Guncelj 38, St. Vid nad Ljubljano.

Hišo

v okolici Kranja, do 100 tisoč din, kupim. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 13551. (p)

Hiša

v lepi sončni legi, z velikim vrtom, primerna za upokojenca, pol ure od kolodvora Celje, ugodno naprodaj. Poizvedbe pri Cikli Kager, Celje, Gospeška ulica. (p)

Posestvo

v Prevorskem Dobju z vsemi potrebnimi poslopi, veliko okoli 10 do 15 oralov, naprodaj za 100 do 150.000 din. Poizvedbe pri: Dr. Ogrizek, Celje. (p)

Parcele naprodaj

v St. Vidu in v Vizmarjih. Poizvedbe: Vizmarje 78 (nasproti Misarske zadruge). (p)

Naprodaj imam

trgovsko stanovanjske hiše, vile, parcele, gostilne, v centru in na periferiji. Kdor želi dobro kupiti ali prodati, naj se obrne na posredovanje JANČAR, Sv. Petra 27, telef. 47-35.

Zemljišče

okoli 5600 m², v bližini Rakovnika - prodam za 80.000 din. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13544. (p)

Hiša

v dobrem stanju naprodaj v Ljubljani z 20 enosobnimi stanovanji. Obrešuje se neto 6 odst. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »630.000 din« 13500.

Vnajem

ISCEJO:

Lokal

za pisarno, v središču mesta, isčem za takoj. Jager, Ljubljana, poštni predal 250. (m)

ODDAJO:

Galanterijsko trgovino
v zvezi s trafikom in stanovanjem dam takoj v najem. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13441. (n)

Trgovski lokal

v bližini magistrata, prilagodno za vsako trgovino ali obrt, se odda. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13438.

Stanovanja

ISCEJO:

Enosobno stanovanje
s pritliklinami, isčem za takoj ali kasneje mirna stranka dveh odraslih oseb. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13433.

ODDAJO:

Dvostanovanjsko
s kuhinjo, oddam s novembrom. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 13403. (e)

Enosobno stanovanje

oddam. Kolesijska št. 15.

Dvostanovanjsko

oddam takoj ali 1. oktobra. Vrhovčeva ulica 12.

Soba in kuhinjo

oddam s 1. oktobrom. Rudnik 82.

Dvostanovanjsko

oddam za 1. oktober v Rožni dolini, Cesta IX, št. 25. (e)

Dvostanovanjsko

sončno, s souporabo kopalnice, pritliklinami ter vrtom oddam za 450 din. Hladnik, Stožice 161. (e)

Trisobno stanovanje

s kopalnico in pritliklinami oddam s 1. oktobrom. Ptujška cesta 33, postajališče Tenz. (e)

Enosobno stanovanje

oddam mirni, starejši stranki (2 osebi, upokojenca ali gospoj). Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13320. (e)

Stanovanje

majhno, mirno, prikladno za upokojenca, oddam. - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13423.

Trisobno stanovanje

moderno, lepo urejeno, parketi, kopalnica, vodovod, balkon, tik ob gozdu, sončno, oddam boljši stranki 1. oktobra ali novembra. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13410.

SOBE

ODDAJO:

Dve gospodični

sprejem na stanovanje. A. Kravcar, Ljubljana, Gosposvetska cesta 14.

Prazno sobo

oddam. Dolenjska cesta št. 48 a, I. nadstr. desno.

Prazna soba

ali s štedilnikom se odda takoj. Triglavsk. št. 3, Tyrševa, blizu Stadiona.

Separirano sobo

oddam solidnemu gospodu. Ježličeva 9-I, Ljubljana. (s)

VODNE TURBINE

VENECIJANKE • MLINI • DVIGALA • STROJI

STROJNO PODJETJE ING. BORŠTNAR, LJUBLJANA JERNEJEVA C. 10

ISCEJO:

Opremljeno sobo

po možnosti z zajtrkom, blizu Krištofovega zavoda, isčem za takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13534. (s)

Opremljeno sobo

prostorno, s souporabo kopalnice, isčem pri boljši družini z dietično (ne-slano) hrano. - Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Soba z dietično hrano« 13.256. (s)

Dijaki

Najboljši dijaški list

je »Naša Zvezda«! Uprava, Ljubljana, Strelška ulica 12/II. (D)

Nižješolko

sprejem na stanovanje in pomoč pri učenju. Resljeva 3, pritličje. (D)

Dijaka nižješolca

sprejme krščanska družina v dobro oskrbo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13543. (D)

2 dijaka

sprejem poci na stanovanje. - Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 13524. (D)

Dijakinjo

z vso oskrbo sprejem. Ferme, Gosposvetska cesta št. 10. (D)

Dijakinjo-nižješolko

sprejem na hrano in stanovanje v središču mesta. Pomoč pri učenju. - Strogo nadzorstvo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13368. (D)

Absolvent

gradbene delovodske soje s 5-letno prakso, želi primerno zaposlitve. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Polir«. (a)

Dijake

sprejem na stanovanje. Sy, Petra c. 46. (D)

Dva dijaka (-inji)

sprejem na stanovanje. Mala čolnarska 10. (D)

Dva dijaka

klasične gimn., nižješolca, iz dobre kršč. družine - sprejem na hrano in stanovanje. Poleg gimnazije. Pomoč za pouk pri roki. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 13417. (s)

STROJI

Mizarske stroje

vseh vrst, priznane prvotnih znamk »Teichert«, »Festo« itd., kakor tudi kakovostno strojno orodje, skobeljne nože, krožne in gaterske liste - naročite najbolj ugodno na veleposred. Specijalna trgovina Dovžan Ivan, Ljubljana, Franciskanska ulica 4. Telefon 45-42.

Mlatilnico

valje za žito, saugas in diesel motor 4-6 KS - ugodno prodaja Skrbinske, Hajdina. (I)

Turbino in dinam

uporabna za majhno vodo s 8 metrim padcem, 5 PS, prodam. Potočnik Urban, mizar, Gorenja vas 34 nad Škofjo Loko.

Specijalna delavnica
za prečiščenje in popravila elektromotorjev in dinam. Kvalitetni elektromotorji svetovnoznane firme »Siemens« vedno na zalogi.

Franjo Perčinč

koncep. elektropredjetje, Ljubljana, Gosposvetska c. 16, telefon 23-71.

Pletilni stroj Poppov

št. 8/50 prodam. Dravice, Rokova 18.

Ženitbe

Gospodična

pridna in postena, vajena vsega dela, 26 let stara, s 30.000 din gotovine - poročiti držav. uslužbenca ali manjšega posestnika. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13323. (ž)

29 letni obrtnik

z lastno hišo itd., iz periferije Ljubljane - želi poročiti primerno situirano gospodično. Le resne ponudbe v upravi »Slov.« pod »Sava« št. 13458.

Kuharica

stara 44 let, brez premoženja, čiste preteklosti - se želi poročiti. - Same resne ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Miren zakon« 13.034. (ž)

Starejša gospodična

z gotovino 50.000 din, želi poročiti do 55-letnega - boljšega gospoda z drž. službo ali upokojenca z lastno hišo. Slika zaželenja. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Resni časi« št. 13369. (ž)

Gospodična

27 letna kuharica, čiste preteklosti, mirne narave, velike in lepe postave, želi znanja z namenom poznejše ženitve z gospodom, tudi vdovcem s stalno službo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Trezen mož« št. 13525. (ž)

Trgovec

z živino in mesar, lastnik nekaj zemljišča, srednjih let, želi poročiti gospodično ali vdovo z nekaj gotovine ali s posestvom zaradi povečanja obzira. Resne ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Srečen zakon« 13.316. (ž)

NAJMODERNEJE UREJEN GRAFIČNI ZAVOD

KNJIGOTISK

Tiskovine za urade, trgovino in obrt, časopisi, revije, prospekti, katalogi, brošure, ceniki, letaki. Eno- in večbarvni ilustracijski tisk

LITOGRAFIJA

Plakati, vrednostni papirji, diplome, katalogi, prospekti, etikete v eno- in večbarvnem tisku. Kameno- in offettisk, fotolitografija

KNJIGOTISK
OFSETNI TISK
LITOGRAFIJA
KAMENOTISK

BAKROTISK
KLIŠARNA
FOTOGRAFIJA
KNJIGOVEZNICA

KLIŠARNA

Klišeji v vsaki obliki, za reprodukcijo slik, fotografij in drugo, za enobarvni in večbarvni tisk v največji velikosti 70 x 100 cm

BAKROTISK

Umetniške ilustracije, prospekti, albumi, koledarji, razglednice, diplome, propagandne tiskovine v eno- in večbarvnem bakrotisku

JUGOSLOVANSKA TISKARNA

LJUBLJANA

Telefon interurban 4001-4005

Brzoi.: Jugotiskarna Ljubljana

Prodamo

Najugodnejši nakup
moških oblačil nudim
Presker, Sv. Petra & 14,
Ljubljana.

Mlin »Iru« št. 3
melje vse vrste moke, za
ročni, motorni ali vodni
pogon, fine ohranjen —
ugodno prodaj. Godnjavec
Viljem, Trebnje. (1)

Dobro uvedeno trgovino
v podeželskem mestu za-
radi prepoznavnosti pro-
dam. Ponudbe na upravo
»Slovenca« pod značko
»Kurivo« št. 13149. (1)

Orožje in municijo
lovsko-sportske potrebšči-
ne in razne novosti. —
Alarm in zračno orožje
brez dovoljenja pripo-
roča; Oružarna Pastuović
Zagreb, Jurističeva ul. 1.
Katalog 5 din, priporo-
čeno 10 din.

Veče industrijsko podjetje išče kemika - poslovodjo

s petletno prakso v izdelovanju celuloze in papirja ter poznanjem od-
govarjajočih tovarniških naprav.

Prošnje je treba do 25. septembra 1940 poslati na »Publicitas« d. d.
Beograd, poštni predal 60 pod št. 18305.

Mestno poglavarstvo Maribor
X. štev. 1-2215—1940.

Razpis licitacije

Mestno poglavarstvo v Mariboru razpisuje za oddajo del za gradbo
dovoznih cest s kanalizacijo za izgradnjo dovoznih cest k carinarnici
v Mariboru

II. javno pismeno ponudbeno licitacijo

na dan 30. septembra 1940 ob 11 dopoldne v sobi št. 5 mestnega grad-
benega urada v Mariboru, Frančiškanska ulica št. 8-1.

Ponudba naj se glasi v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami)
na skupni znesek odobrenih preračunov, ki znaša din 1.410.458,25. —

Predpisana kavicija znaša din 121.000. — ter se mora položiti pri
blagajni mestne občine mariborske najkasneje do 10 na dan licitacije.

Pojasnila in ponudbeni pripomočki se dobivajo proti povračilu na-
pravnih stroškov med uradnimi urami v pisarni mestnega gradbenega
urada v Mariboru.

Ponudba mora biti taksirana z državnim kolkom za 400 din in
predložena s predpisanimi dokumenti na dan licitacije od 10 do 11 dop.

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglašene o licitaciji na razglasni
deski mestnega poglavarstva mariborskega.

V Mariboru, dne 4. septembra 1940.

Mestno poglavarstvo mariborsko: predsednik dr. Juvan I. r.

Zahvala

Podpisani se najiskreneeje zahvaljujem gospodu dr. St. Lukmanu,
šefu internega oddelka splošne bolnišnice v Mariboru, in gospodu
dr. Stanku Zvočeku, primariju splošne bolnišnice v Ljubljani,
katera sta rešila življenje moji ženi.

Zahvaljujem se tudi gospodom zdravnikom in častitim sestram v
splošni bolnišnici v Mariboru in v »Slajmerjevem domu« v Ljubljani
za neizmerno požrtvovalnost in skrbno postrežbo.

Jurič Ivan, Maribor, Koroška cesta 19

ZAHVALA

VSEM, KI SO SPREMILI NASEGA NEPOZABNEGA
SOPROGA IN OČETA, GOSPODA

JAKOBA VREČKO

POŠTNEGA INSPEKTORJA V POKOJU

NA NJEGOVI ZADNJI POTI, IN VSEM, KI SO MU PO-
KLONILI VENCE IN CVETJE TER NAM IZRAZILI TOLA-
ŽILNE BESEDE, IZREKAMO TEM POTOM ISKRENO IN
GLOBOKO ZAHVALO.

LJUBLJANA, 7. 1940.

RODBINA VREČKOVA.

† Zalostnega srca naznanjamo vsem prijateljem in
znancem, da je danes, dne 7. septembra, umrla naša
draga mama, stara mati, tašča in teta, gospa

Marija Gaberšek roj. Vrečer

v 84. letu svojega trudopolnega življenja. — K večnemu
počitku je bomo spremili v ponedeljek, 9. septembra, ob
4 popoldne iz hiše žalosti na Lavi v rodbinski grob na
okoliskem pokopališču.

Sv. maša zadušnica se bo brala v terek ob pol sedmih
zjutraj v farni cerkvi. — Priporočamo jo v molitev.

Celje-Lava, dne 7. septembra 1940.

Zalujoči ostali.

Gostilničarji

Pristna rdeča in bela vi-
na — dobite pri Ivanu
Vehovar, Koprivnica pri
Rajhenburgu.

Kolesa, motorji

Za časa velesojma veliko
znižane cene. Remec, Do-
lenjska cesta 5. (1)

Kislo zelje

Prvovrstno kislo zelje
imam vsako množino v
zalogi po najnižji dnevni
ceni. J. Oražem, Moste.
Telefon št. 34-02.

Alfa posnemalnik

100 litrov, malo rabljen,
prodam. Tavčar Anton,
Podgora 24, Gorenja vas
nad Skofjo Loko. (1)

Kopalne kadi

umivalnike, stranišča, vo-
dovodne cevi itd. dobite
najceneje pri P. Majdič
»Merkur, Kranj. Razstav-
lja na velesojmu pred
paviljonom »E«.

Radio aparati

najnovejši modeli pris-
peli. Velika izbira! Pro-
daja tudi na obroke.

„Tehnik“ J. Banjal
LJUBLJANA
Miklošičeva cesta 20.

Kovaško orodje

dobro ohranjeno, prodam.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 13404. (1)

Kolesa

vsakovrstna, najnovejša
izdelave, v krasnih bar-
vah, po nizkih cenah pri
»Triglava, Resljeva 15.

Solske torbice

kovčuge in nahrbtnike
ter stalno zalogo vseh
vrst usnja — nudi po
nizkih cenah

Franc Erjavec

Ljubljana, Stari trg 18.

Koroške brusnice

dnevno sveže, razpošilja
od 6 kg naprej Henrik
Gehner, Libelčica, želez.
postaja Dravograd-Meža.

Kislo zelje

novi, prvovrstno v sod-
čkih, dobavlja po naro-
čilu in najnižji ceni Gu-
stav Erklavec, Ljub-
ljana, Kodeljevo, Povše-
tova 47. Tel. 25-91. (1)

»Anker« šivalni stroji

za gospodinje, šivilje, kro-
jače, tudi za entlanje, z
dvema iglama. Malo rab-
ljene krojaške, čevljarske
in z dolgim čolničkom od
300 din naprej. »Triglava,
Resljeva 15. (1)

Torbarsko delavnico

že preko 10 let dobro
vpeljano podjetje v sredi-
mesta Ljubljane, prodam
z vsemi stroji, orodjem in
inventarjem za 40.000 din.
Ponudbe na upravo »Slo-
venca« pod Dobro ldoče
podjetje št. 13387. (1)

Mizarji!

Okovje za pohištvo
in vse vrste orodje
izberete pri
»Jeklo« - Stari trg

Pozor gasilske čete!

Na zalogi najboljša in
najcenejša motorne
brizgalne

»Knaust spojke«, prehod-
ne komade, ročnike z ust-
nikom, razdelilce. Franc
Ogrinc, izdelovalec motor-
nih brizgalin, Ljubljana,
Jernejeva ulica 47. (1)

Dražba lesa

Začasna državna uprava
razlaščenih gozdov, Ljub-
ljana, Cesta 29. oktobra
št. 24-1., prodaja na javni
dražbi dne 30. IX. 1940
2360 plm buk, tehničnega
lesa na panju
iz svojih gozdov v Straži
pri Novem mestu. — Po-
jasnila, pogoji in tiskovi-
ne so na razpolago pri
gornji upravi in pri šum-
ski upravi v Straži.

Nov voz

na gum kolesa, prodam
za 4000 din. Polzve se v
gostilni pri »Levu«.

Spalnica in kuhinja

dobro ohranjeno, prodam
za 2100 din. Šmartinska
24, prtiličje, desno. (1)

Konjsko opremo

angleško, in prano, pro-
dam. Zablak 6, gostilna
»Pri sodčku«.

Zimo

novi, poceni prodam. Po-
nudbe upravi »Slovenca«
pod »Zima« št. 13497. (1)

Prodaj

Mohorjeve koledarje 1869
naprej, Dom in svet in
nabožne starinske knjige.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 13453.

Poceni prodaj

otroško posteljo, alfa ko-
tel in orodje za kopanje
studenec. Studenci, Rad-
vanjska cesta 6, pri Ma-
riboru. (1)

Šivalne stroje

dobite pri nas še po stari
ceni, dokler traja zaloga.
Stare stroje vzamemo v
račun. — Nova trgovina,
Tyrševa 36, nasproti Go-
spodarske zveze. (1)

Kislo zelje, repo

sarmino, novo, prvovrstno,
po brezkonkurenčni ceni,
dobavljam vsako množi-
no. Homan, Ljubljana -
Sv. Petra cesta 81, tel.
št. 25-32. (1)

Höntsche peč

za toplotno kurjavo
proda Vrtinarija Bajec -
Tržaška cesta 34, tram-
vajska postaja Stan in
dom. (1)

»VELEBIT«

otroški vozički
ZAGREB, Illica št. 55

Najnovejši modeli, najnižje
cene! Ispuščajni in največji
trgovini otroških vozičkov.
Prodaja za gotovino. Prevoz
in omot se ne računa. — Ce-
nik s slikami brezplačno. —
Izrežite oglaš za naslova.

Poročne prstane

ure, verižice, uhane, ka-
kor tudi očala — kupite
zelo ugodno pri Josipu
Janku, urarju v Kamni-
ku, Šutna, nasproti far-
ne cerkve. Podružnica v
Mariboru, Jurčičeva 8. (1)

Kolesa

vseh vrst znamk, v naj-
boljši izdelavi, še vedno
najceneje pri nas. »Nova
trgovina«, Tyrševa 36 —
nasproti Gospodarske zve-
ze. (1)

VINA

Vam nudim
Centralna vinarna
v Ljubljani

v svoji posodi najugodnejše
TELEFON ŠTEV. 25-73

Oglašujte v edino
uspešnem dnevni-
ku »Slovenca«!

Ta stroj za brzo pisanje

je osnoval svetovni glas pisarniških strojev
Mercedes. Do danes je bilo prodanih nad
500.000 teh strojev. — Osobita prednost
stroja Mercedes Ekspres je »regulator za
brzino« ki se prilagodi vsakemu tempu
pisanja, kakor tudi lahka razstavljivost
pri čiščenju i popravljanju. K temu pride
še lahki udarec in bogata oprema.

Izvolite poslati dolnji odrezek.

MERCEDES
Pisarniški stroji

J. Glad-Mercedes

Zagreb, Nikoličeva 14 / Pošt. predal 49

Želim spoznati brez stroškov in ne da bi bil primoran za nakup,
Mercedes pisarniški stroj — Mercedes mali stroj. — Pošljite mi
ponudbo — Predvedite mi enkrat stroj — Pošljite mi prospekt.

(Neželjeno črtati!)

Ime: _____

Naslov: _____

2 J 1 b-7

Zastopnik za Slovenijo: Jože Oražem, ml.
Ljubljana-Moste, Petričeva 12.

Obiščite velesojem!

Zahvala

vsem, ki so sočustvovali in tolažili ob smrti naše
drage soproge, mame, tašče in tete

Lazar Antonije

izrekamo prisrčno zahvalo

Žalujoči

Zahvala.

Vsem, ki ste nas, ob selitvi naše

Boženke

v večnost, tolažili in blažili silno bol in tugo, srčna hvala.

Maribor, dne 7. septembra 1940.

Dr. Škapin Karl in Malči, starši; Sonja, Boris in
Vasko, sestra in brata, Mia, roj. Sovdat, svakinja.

Mamice!

Veselite za Vas in družino prinesejo naši vozički najnovejših modelov

Prodaja tudi na obroke!

Velika izbira koles

MIKLOŠIČEVA CESTA 20

TEHNIK Banja

LJUBLJANA

„SLOVENE“, podružnica: Miklošičeva cesta št. 5

Pohišstvo

Največja izbira spalnic, kuhinjske opreme, žične vložke in modrace po nizkih cenah

Se priporoča

MIZARSTVO »SAVA«

Predjamska 32 - Miklošičeva cesta

DARUVAR mineralno-blatno kopališče.

(Jugoslovanski Franzensbad)

Radioaktivni termalni vrelci 38°-52° C. Zdravilo izredno uspešno REVMATIZEM, ISHIAS in ZENSKO BOLEZNI. Glavna sezona od 15. junija do konca avgusta. Izven glavne sezone znatni popusti.

Vsa pojasnila uslužno daje **Uprava kopališča Daruvar.**

»KUBO« brzoparilniki z bakrenim ali jeklenim v ognju pocinkanim kotlom. Kotli za žanjanje vseh sistemov in velikosti. Pralni kotli. Asbest filtri za vino. Tovarniške naprave. Kotli za sirarne in mlekarne. Vsa popravila izvršujemo hitro in najceneje. Priporoča se

»KOTLARKA« BOŽIČ IVAN, kotlarstvo in kleparstvo KUK IVAN, ključavničarstvo

LJUBLJANA, Tyrševa 35 (Dunajska c. bivše Strojne tovarne)

Telefon šte. 37-92

LIUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

zad. z neom. jam. Ljubljana, Miklošičeva cesta 6 v lastni palači

obrestuje hranilne vloge najugodnejše.

Nove in stare vloge ki so

v celoti vsak čas izplačljive

obrestuje po 4%, proti odpovedi pa po 5%

ZAHTEVAJTE ŽIMO SAMO Z ZAŠČITNO PLOMBO

STERILIZIRANO

ZADRUŽNA TOVARNA ŽIME D.D.

STRAŽIŠČE

NAŠA ŽIMA JE

HIGIJENSKO OČIŠČENA IN

STERILIZIRANA NA PARI 115°C, NE DIŠI,

JE BREZ MAŠČOBE IN FERMENTOV, PO CENI.

Alphonse Daudet:

35

Jakec

Prevedel Fišer Franc

Četudi je bila ura osem, je bila ta dolga cesta, ki se je tam doli v ozarju izgubljala v črno, tiha in skoraj zapuščen. Redki pešci so hodili neslišno po raznočeni zemlji, pokriti z lužami. Ne da bi jih videli, sta trčili na neme sence, ki so drsele ob plotovih hite na svoje skrivnostne opravke. In da bi bila puščoba še večja, tišina se je groznejša, se je od časa do časa po dvoriščih zapuščenih tovarnih oglašila dolgo zavijanje psov.

Jaku je bilo tesno. Vsak korak, ki ga je napravil, ga je oddaljil od pariškega hrupa in luči ter ga pogreznil še globlje v noč in tiho. Zdal se je prišel do zadnje barake, do nekega vinotoca, kjer je še gorela luč in metala preko ceste dolg svetel trak, ki se je zdel otroku, da tvori mejo človeških bivališč. Za tem je bila nepoznanost, tema.

Dolgo se je obotavljal, preden se je odločil.

Kaj, če bi vstopil in vprašal za pot, si je dejal in gledal v vinotoč. Na nesrečo ni imel niti pare v žepu. Gospodar je smrčal sede za svojim pultom. Okrog šepave mize so sedeli dva moška in ena ženska ter pili in se polglasno pogovarjali. Ko so zaškripala priprta vrata, ki jih je deček odrinil, so dvignili glave in pogledali. Imeli so grde, upale in grozne obraze, kakršne je Jakec videl tistega jutra na stražnici, ko so iskali Mádouja. Zlasti ženska v rdečem jopiču in z mrežo na glavi je bila strašna.

»Kaj bi pa rad, tale tu?« je dejal hripav glas

Eden od moških se je dvignil, toda Jakec je prestrašen zbežal, preskočil z enim skokom svetlobo, ki je lila iz beznice in zaslišal za sabo reko kletvin in tresk zaloputnenih vrat. Kar na slepo se je zdaj zagnal v tisto črno temo, ki mu je prinesla zavetje in tekla na vse pretege ter se ustavil šele daleč zunaj na polju.

Daleč na levo in desno so se raztezala polja in bila videti, kot da segajo do same obzorove črte.

Enoličnost razgleda je kazilo samo nekaj nizkih, novih vrtnarskih hišic, ki so kot majhne bele kocke bile raztresene v tej kot črnilo črni noči. Tu, v tej daljavi je Pariz tvoril še zadnji, vidni ostanek velikega mesta in del neba je bil ves rdeč, kot bi se videl odsev ognja iz kovačnice. Od vsepovedi je Pariz mogel spoznati po tem odsevu luči, zavij se v bleščeče ozračje kot nekatere zvezde premične.

Deček je obstal nepremičen, kot prikovan.

Prikrat je bil tako pozno zunaj in sam. Poleg tega ni od jutraj ničesar jedel niti pil; mučila ga je velika, žgoča žeja. Zdal se je pričel razumevati, v kakšno strašno pustolovščino se je spustil. Mogoče se je zmotil in hodi v nasprotno smer tiste lepe, daljine in tako zaželen dežele Etiolles? A tudi, če bi recimo vedel, da gre v pravi smeri, koliko moči bi še potreboval, da bi prišel na cilj?

Nato mu je prišlo na misel, da bi se vlegel v enega izmed jarkov, izkopanih na obeh straneh ceste in tam zaspal ter dočkal jutra — toda, ko se je približal, je pred seboj, tik pred sabo zaslišal globoko, težko dihanje. Neki človek je tam ležal. Glavo je imel naslonjeno na kupu kamenja; sredi belega kamenja je bil videti kot kup zmetanih cunj.

Jakec je obstal kot okamenel. Noge so se

Smrekove storže

kupim. Prosim ponudbe. Sasa Stare, Menges. (k)

Srnlne kože

in kože vseh divjačin, suhe, kupuje stalno in vsako količino Zdravil. trgovce, Ljubljana, Stari trg. (k)

Srebro, drage kamne

in vsakovrstne

zlato kupuje

po najvišjih cenah

Jos. Eberle, Ljubljana

Tyrševa 2

(balača hotela »Slon«)

Cunje

krojaške odrezke, star papir, tekstilne odpadke ter ovčjo volno, govejo dlako (arovec) — kupi vsako množino Arbeiter, Maribor — Dravska 16.

Denar

Kratkoročna posojila

zopet daje Splošno kreditno društvo, Ljubljana, Aleksandrova 5.

Dolžno pismo

na 175.000 din po 6% v prodam. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Upnik« 13.127. (d)

Kupuje: Prodaja:

HRANILNE KNJIŽICE

bank in hranilnic ter VREDNOSTNE PAPIRJE po najugodnejših cenah

BANČNO KOM. ZAVOD

MARIBOR

Vodovodni instalaterji

kupijo ves vodno-inštalacijski material najceneje pri P. Majdič »Merkur«, Kranj. — Razstavlja pred paviljonom »E« na velesejmu.

Hranilne knjižice

vrednostne papirje

kupujemo

stalno po najvišjih cenah in proti takojšnjemu plačilu

Rudolf Zore

Ljubljana, Gledališka 13

Ratno štetje

kot tudi vse druge vrednostne papirje, tudi poedine komade kupite ali prodaste najugodnejše v Menjalnici Fr. Ramovš, Ljubljana — Miklošičeva št. 17, tel. 41-20. Istotam prodaste oziroma kupite najboljše vseh vrst valute.

Ureditev premoženja

Poravnave, konkurzne zadeve, odkup in inkaso terjatev, (tudi kmetijskih) nabavo posojil in družbenikov, dobičkanosno in varno naložitev kapitala, ureditev uprave in knjigovodstva, bilance, kalkulacije, upravo nepremičnin, nadzorovanje soudeležb, — sploh vse trgovsko-obrtniške zadeve poverite zaupno strokovni pisarni

ZAJO LOJZE

Ljubljana, Gledališka ul. 7

Kupujte pri naših inserentih!

Podaljšaj si življenje!

življenje moramo podaljšati, počasi preprečiti, boleznim odpraviti, slabotne ojačiti, nestalne moramo uvrstiti in nesrečne napraviti srečne

Kaj je vzrok vsake bolezni?

Oslabljenosti živcev, pomanjkanje, izguba dobrih prijateljev ali svojih bližnjih, razočaranje, strah pred boleznijo, slab način življenja in mnogo drugih razlogov.

Zadovoljstvo

je najboljši zdravnik. So pota, ki te morejo dovesti do dobrega razpoloženja, oživiti Tvoj srca, napolniti te s novim upanjem; ta pot je pa opisana v raspravi, ki jo še more vsakdo, ki zahteva, dobiti takoj in

POVSEM BREZPLATNO!

V tej mali priročni knjižici je razloženo, kako morete v kratkem času in brez ovire med delom ojačiti živce in mišice, trudnost, odpraviti slabo razpoloženje, raztresenost, oslabilenost spomina, nerazpoloženje za delo in nebroj drugih bolezenskih pojavov. Zahtevajte to raspravo, ki vam bo nudila mnogo prijetnih ur.

Če ne morete takoj pisati, tedaj ta oglas spravite.

PANNONIA apoteka, Budapest 72,

Postfach 53. Abt. 123.

Nemščino, italijanščino in esperanto

poučuje pismenim potom

Jezikovna dopisna šola St. Vid 72 nad Ljubljano

Učnina nizka. — Uspeh zagotovljen. — Zahtevajte prospekt! Priložite znakom za odgovor.

Gostilničarje in slavno občinstvo se obvešča, da se dobiva

specialno temno laško pivo za isto ceno

kakor svetlo. Glavno zast. Gostilničarske pivovarne d. d., Laško

„HOTEL OREL“, Maribor.

Franc Lončar

strojno podjetje

Ljubljana VII

Celovška c. 43 — Tel. 20-84

Razstavlja na velesejmu paviljon

„E“ zunal

Izdelovatelj avtomatičnih brusilnih strojev za brušenje gatreškov in krožnih žag. — Po naročilu tudi za tračne žage.

Prevzemam montaže lokomobil in polnojarmenikov

„ALPEKO“-PLOŠČE

„TERRAZZO“

„KERAMIT“

„MOZAIK“

„MAJOLIKA“

izdelane pod visokim pritiskom v razl. barvah, skrajno higijenične, moderne kombinacije, primerne za tlakovanja ter notranjo in zunanjo oblogo cerkev, bolnic, mlekarn, mesnic, stopnišč, vež, kuhinj itd. kot nadomestilo za keramične in klinker plošče ter vse druge proizvode iz umetnega kamna in marmorja izdeluje:

„ALPEKO“ tovarna umetnega kamna Ljubljana, Tyrševa c. 48

PAZITE NA NASO TVORNIŠKO ZNAMKO: A. P.

mu šibile in tresle; niti koraka ni bil zmožen napraviti ne naprej ne nazaj.

No, in da je bil še bolj prestrašen, se je ta brezimenska in smrčeča stvar pričela v spanju pretegovati, premikati in stokati.

Jakec se je spomnil krvavega pogleda ženske v rdečem jopiču in tistih obešenjaskih postav, ki so blodile tam doli za zidom; menil je, da je »ta speča reč« eden izmed tistih potepuških obrazov in vztrepetal je ob misli, da bi se utegnile te zaprte oči odpreti in to dolgo, zanemarjeno telo z naprej štrlečimi čevlji dvigniti in se postaviti v cestno blato.

V vsaki senci je videl polno strašnih nočnih strahov. Plazili so se na dnu jarkov, presekalovi so mu pot. Če bi se iztegnil roko na levo ali na desno, se mu je že zdelo, da bi koga zadel. Ah, če bi se bil zbudil tisti nesrečnej, ki je ležal na tistem kupu kamenja, da bi prespal svojo pijanost ali zločin, če bi planil nanj, Jakec bi ne imel niti toliko moči, da bi zakričal...

Luč in glasovi, prihajajoči po cesti, so ga nenadno potegnili iz odrevenelosti. Neki častnik se je naglo vračal v svojo utrdbo, v eno izmed tistih malih utrdb, ki se raztezajo pred Parizom. Pred njim je korakal njegov sluga, noseč v roki veliko svetilko, kajti noč je bila zelo temna.

»Dober večer, gospod!« je dejal deček z ljubeznivim, od razburjenja tresočim glasom

Vojak, ki je nosil svetilko, jo je dvignil v smeri tega glasu.

»Nič kaj primerna ura ni zdajle za potovanje, dragi deček,« je dejal častnik. »Ali si namenjen daleč?«

»Oh, ne daleč, gospod, prav blizu sem že« je odgovoril Jakec, ki si ni upal povedati o svojem velikem begu.

»No, dobro, nekaj časa pojdemo lahko skupaj... Jaz grem v Charenton

Kako srečen je bil deček, ko je hodil eno uro v družbi teh dveh prijaznih vojakov, ko je usmerjal svoj korak z njunim in stopal v luči blazene svetilke, ki je na vseh straneh odbijala od njega temo, da je bila videti še gostejša in groznejša. Tudi to mu je dobro delo, da je zvedel, da je na pravi poti, kajti imena krajev, ki jih je slišal, so bila prav tista, o katerih je govoril Avgustin.

»Tako, midva sva doma,« je nenadoma dejal častnik in obstal... »Torej, dragi deček, lahko noč!... In drugič se ne predrži več ob tej uri na cesti. Zapomni si! Pariška okolica ni varna!«

Vojaka s svojo svetilko sta se izgubila v neki majhni uličici in pustila Jakca, ki je spet ostal sam, v začetku dolge Charentonske ulice.

Spet je tu našel svetilke kot v Bercyju, umazane beznice, iz katerih se je razlegalo pijano petje in surovo zaspano prerekanje. Gori v cerkvi, za katero so se na bregu dvigale hiše in vrtovi, je ura odbila devet. Nato se je znašel na robu nekega trega in šel čez most, ki se mu je zdel, kot da vodi čez prepad, tako črna je bila noč. Hotel se je ustaviti in se za trenutek nasloniti na ograjo, toda glasovi, ki jih je pravkar slišal, so se zdaj razporedili po ulicah in se približevali; spet ga je pregnala groza, ubogi deček je pričel teči, dokler ni bil spet na širokem polju, kjer je bil strah vsaj bolj namišljen, dozdeven.

Tukaj se je nehala pariška okolica, pokrita s polji, ki so jih ločile tovarne. Hodil je mimo kmetij, hlevov, odkoder se je slišalo šuštenje slame in se je dvigal topel vonj po ovčji volni in gnoju. Nato se je cesta razširila, dobila spet svoje neskončne jarke, enapomerno razvrščene kupe kamenja in svoje nizke mejnike, ki merijo daljino utrujenim korakom pešcev.

11 nagrad

med temi več zavojev

»Mirijac terpentina mila, »Mirijac kreme za čevlje in toaletnega mila

je naklonila tovarna kemičnih izdelkov

»Golob & Comp.«

Ljubljana - Vič

reševalcem včerajšnje »Slovenčeve« reklamne križanke.

TOMBOLA

gasilske čete Kozarje-Podsmreka
se vrši 15. septembra 1940
v gostilni Tomić, Dolgi most

Velika izbira domačih pletenin, vse vrste
toplega perila, šolskih klo-
tastih plaščkov, nahrbtnikov, nogavic in tako dalje
po starih cenah pri

»VIDA«, Maribor, Koroška cesta 10.

Ali ste že naročili letošnje Mohorjeve knjige?

Prešite odeje od vate in puha

dajte obnoviti čez petletje, v polletnem času napravim tako
le po znižanih cenah. — Sever, Maribor trg 2

Razpis licitacije

Generalno ravnanjstvo drž. železnice v Beogradu
je razpisalo za 7. oktober 1940

I. javno ponudbeno licitacijo
za prodajo 400.000 kg starega železa

Interesenti lahko dobijo pogoje za to prodajo v
Beogradu pri depozitni blagajni generalnega rav-
nanjstva in pri oblastvenih ravnanjstvih držav-
nih železnice v Zagrebu, Ljubljani in Sarajevu; v
teh mestih bo istega dne 7. oktobra t. l. ob 11
dopolodne I. javna ponudbena licitacija.

**Kako se bo končala sedanja
vojna ???**

Originalna
NOSTRADAMUSOVA
prerokovanja dobite takoj,
ako pošljete din 8.— v
znakmah na naslov: Taj-
novitosti života — Zagreb,
poštanski pretinac 140

KRETNICO

desno, tipa Xa ali C Vi normalni kolosek, dobro
ohranjeno, kupi Zagorska industrija glinenih
proizvoda d. d., Zagreb, Martičeva 6.

Pozor! Vsakovrstne odpadke železja, kovi-
ne, cunj, litine, papirja, kupuje in
plačuje po najvišjih dnevnih cenah
tvrdka Justin Gustinčič, Maribor, Kneza Kocija 14
in podružnica na vogalu Ptujске in Tržaške ceste,
Telefon 21-30. — Kupujem tudi gumo in steklo!

Za šolo: šolske torbice, za-
brtniki, aktovke,
perenice v veliki izbiri priporoča

IVAN KRAVOS Maribor, Aleksandrova 13

Posteljno perje

Po Din 12.—, kemično čiščeno Din 14.—
Čehano in kemično čiščeno 35.—
Na roko čehano in kemično čiščeno 55.—
Mešano gosje, čehano 65.—
Pol puh, beli 95.—
Sivi gosji puh 120.—
Beli gosji puh Din 175.—, 200.—, 220.—, 280.—
Perje od puranov, čehano po Din 25.—

Vzorci brezplačno dobite pri
samo Glavni trg 24, Maribor

LUNA

Tovarniško poslopje

Zago s polnojarmenikom in venedijanko v
Zbelovem pri Poljčanah, prodamo. Poleg
tovarne se nahaja enonadstropna stano-
vanjska hiša in 3 orali zemlje. Poslopja
ležijo tik ob železnici Poljčane—Konjce.
Vprašati na podružnico »Slovenec« v Celju
pod št. 12.886.

Vsem, ki ste ga poznali, sporočamo
žalostno vest, da nas je zapustil naš
ljubljeni, nepozabni, dobri in skrbni
soprog in očka, gospod

Dimitrije Mitič
narednik-vodnik

Umrli je v četrtek, dne 5. septembra
ob 8 zvečer v ljubljanski voj. bolnišnici.
Pogreb nepozabnega bo v nedeljo,
dne 8. septembra ob 3 popoldne iz voj.
bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.
Ljubljana, dne 6. septembra 1940.

Zalujoci: Anica, soproga; Milan in
Slavko, sinova — in ostalo sorodstvo.

ZA ŠOLO

295.—

230.—

275.—

95.—

275.—

350.—

100.—

95.—

Peko

ŠKODA

nadaljuje nemoteno svoj program

Dobavlja:

Celotne električne centrale in njih
dele — Celotne industrijske naprave
— Posamezne dele in pomožne na-
prave — Železne konstrukcije in
transportne naprave vseh vrst —
Gradbene stroje — Vozila — Obde-
lovalne stroje — Precizno orodje. Lite
in kovane dele v vseh velikostih itd.

Serijski izdelki so v Jugoslaviji vedno v zalogi

**Obiščite nas na ljubljanskem velesejmu v paviljonu G,
ali pa na zagrebškem velesejmu v češkem paviljonu**

Generalno zastopstvo
Škodovih zavodov:

JUGOŠKODA a. d.

ZAGREB

Centrala: BEOGRAD

Prodaja elektromotorjev v Ljubljani: **L. PAULIČ**

Prodaja avtomobilov v Ljubljani: **E. ROSA**

VITKOVIČKE ŽELEZARNE

razstavljajo na

Beograjskem jesenskem sejmu
od 7. do 16. IX. 1940

v paviljonu 3, mesto 320

naslednje specialne izdelke:

Statve za hladno valjanje. Hladno valjano tra-
kasto železo. Profile valjanja. Železniški mate-
rial. Vijake in zakovice. Pnevmatško orodje.
Kompresorje. Avtomobilska kolesa. Jeklene
steklenice. Nazobčene in premične mehanizme.
Izdelke tovarne šamotnega materiala

Generalno ravnanjstvo in prodajni uradi:

MÄHR. OSTRAU 10

Pojasnila daje za Jugoslavijo: **Ferokontinent d.d.** za trgo-
vino z železjem, BEOGRAD, Karadjordjeva 73; ZAGREB,
Mažuraničev trg 5; NOVI SAD, Dunavska 1

Vaš vir sreče

Vaš vrelec sreče

ŽREBANJE DRŽ. RAZRED. LOTERIJE V. RAZREDA 40. KOLA JE KONČANO

Ogromno število velikih dobitkov je bilo zadetih na srečke, ki so bile kupljene v glavni Planinškovi kolekturi „Vrelec sreče“. Nove srečke za I. razred 41. kola se bodo pričele prodajati in razpošiljati po pošti dne 12. septembra, prvo žrebanje pa bo 12. oktobra.

Največja glavna Planinškova kolektura „Vrelec sreče“ drž. razredne loterije v Sloveniji ima na zalogi veliko število srečk različnih serij in Vas postreže v vsakem oziru kulantno in strogo solidno. Vsakega igralca točno obvešča in dobitke izplačuje takoj brez odbitka. Srečna Planinškova kolektura je poznana igralcem širom Slovenije radi številnih velikih dobitkov in točnega poslovanja.

Nihče naj v novem 41. kolu ne ostane brez srečke. Poslužujte se tudi Vi „Vrelca sreče“.

Priporoča se Vam vsem

domača glavna kolektura drž. razredne
loterije

„VRELEC SREČE“

Alojzij Planinšek, Ljubljana

Beethovnova ulica št. 14

LJUBLJANA

Mladinska procesija za mir

Danes ob pol štirih popoldne na Rakovniku

Sporod: Kot uvod v procesijo bo kratek nagovor v cerkvi; takoj po govoru se prične pomikati od cerkve nizdol po rakovski ulici mladinska procesija, katero vodi sam prevzvišeni gosp. škof dr. Gregorij Rožman. Procesija pojde po isti poti kot procesija na praznik Marije Pomočnice. Ob povratku se bodo delile otrokom spominske podobice. Vsi otroci pojdejo po procesiji na srednje dvorišče, kjer bo najprej blagoslov z Najsvetejšim in zatem nagovor prevz. g. škofa. Po govoru bo istotam kratka verska prireditev predvsem za otroke, ki ji bodo mogli prisostvovati tudi odrasli.

Navodila za zbiranje mladine:

1. Zaželeno je, da pošljejo starši svoje otroke na Rakovnik pod vodstvom gg. katehetov, oziroma učiteljev in učiteljic; pri tem naj se držijo navodil, ki so jih otroci dobili od gg. katehetov v šoli, ozi. pri nedeljski maši. Prav tako pride mladina iz zavodov pod vodstvom svojih vzgojiteljev in vzgojiteljic, mladina v kongregacijah in društvih pa pod vodstvom svojih vodij in po njihovih navodilih.

2. S tem pa ni rečeno, da ne smejo priti dečki in deklice na Rakovnik sami, ozi. v družbi svojih staršev. Nasprotno! Tudi to je zaželeno, samo da bo udeležba pri procesiji čim večja. Te otroke bodo reditelji na Rakovniku razporedili v skupine in jih uvrstili v procesijo.

Zbirališča.

Dečki se zbirajo na srednjem dvorišču, belobele deklice na gornjem dvorišču, deklice v navadni obleki pa pri lurski vrtini.

Da bo moglo procesijo pravočasno urediti, prosimo otroke in njihove voditelje, da pridejo na Rakovnik najpozneje do četrta na štiri.

Po končani slovesnosti bodo starši lahko dobili svoje otroke na srednjem dvorišču. Zeleti je, naj jih po možnosti ne odvedejo prej, preden bo končana tudi akademija.

Tramvaj. Tramvajsko ravnanje je za vso nedeljo dovolilo mladini od 6. do 15. leta povratno karto za 2 din od katere koli postaje do Rakovnika in nazaj, če vstopi v skupini najmanj po 10; za povratek skupine niso potrebne.

Prosimo ponovno vse gg. katehete kakor voditelje zavodov, vrtcev, kongregacij itd., naj pripeljejo ali vsaj pošljejo na Rakovnik v nedeljo popoldne čim več otrok. Gre za mir, ki ga želimo izprositi, gre za čast božjo in vzpodbudo udeležencev ter številnih romarjev.

Da bo procesija čim bolj slikovita, vabimo uniformirane ali vsaj eno oblačene skupine, deklice v belih oblekah, skupine s prapori, zastavicami, simboli in podobno. Mladinska prireditev na evh. kongresu v Budimpešti je bila prav radi te slikovitosti tako silno učinkovita; skušajmo vsaj del tega doseči tudi ob priliki naše mladinske procesije za mir.

Danes ob 3 popoldne

bo v Trnovem telovadni nastop
F. O. in D. K.

Sodeluje godba dravske divizije

1. Ob obletnici smrti rajnega trnovskega župnika č. g. Janka Cegnarja bo sv. maša zadušnica v trnovski cerkvi v ponedeljek, dne 9. septembra ob 7 zjutraj. Trnovski farani ter prijatelji in znanci pokojnikov iskreno vabljeno!

1. Gospodu ravnatelju Tomcu v slovo. Ravnatelj Mladinskega doma na Kodeljevem g. dr. Alojzij Tomc se poslovja. »Vse v večjo čast božjo, temu geslu je bilo posvečeno vse njegovo delovanje v zavodu, v cerkvi in okolici. Njegova velika skrb za gojenje in velika gorečnost za izročene mu duše dragih fantov je bila splošno znana. Njegova odnosa, beseda, združena z izredno govorniško sposobnostjo, nas je vsak teden tolažila, dramila, vzpodbujala in navduševala za plemenito dobro, za doledno krščansko življenje. Posebno vzgleda je bila njegova ljubezen do bolnikov. Takrat ko je prišel k nam, smo se stikali v ozki kapelici pri službi božji, sedaj pa imamo krasno božje svetilišče. Zunanost res še ni dovršena (tudi to je imel v načrtu, da iz vrš čimprej), toda notranost... To je le nekaj ogromnega dela, ki je vidno človeškim očem. Le Bog more oceniti vse njegovo skrito delo za blagor duš. Težko nam je, ko nas mora zapustiti. Pogrešali ga bodo vsi, prav vsi prebivalci Kodeljevega. Stepanje vasi ter bližnje in daljnje okolice. Upamo, da nam gospod ravnatelj ne bo zameril, da se tu poslavljamo od njega, toda hvalnost nam je narekovala, da mu še enkrat porečemo: Bog vam plačaj za vse dobro, kar ste storili za nas in za blagor in zveličanje naših duš. Na novem mestu, v Celju, želimo gospodu ravnatelju mnogo uspehov in božjega blagoslova, še bolj pa, da bi se kmalu vrnil in ostal med nami.

1. Pri zaprtju: močnejši v prebavi — vzemite zjutraj še na prazen želodec en kozarec naravne »FRANZ-JOSEF« grelnice.

1. Razstava cerkvenih paramentov, mašnih plašev, drugih bogoslužnih oblačil in raznih cerkvenih potrebščin je v drugem nadstropju škofijske palače. Veliko število obiskovalcev pričja, da se občinstvo zelo zanima za cerkveno umetnost in lepoto bogoslužja. Prav toplo priporočamo, da pride vsakdo pogledat, koliko darov za ubožne cerkve ljubljanske škofije je mogoče privediti iz milodarov članov bratovščine sv. Rožničega Telesa. Razstava bo odprta danes, potem v ponedeljek, torek in sredo, vsak dan od osmih do dvanajstih popoldne in od dveh do šestih popoldne.

1. Cerkevna glasba v stolnici na Mali Šmaren dan. Maša: Missa pastoralis brevisima. Po gradualu: fugata Aleluja. Po ofertoriju: Devici Bogorodici, z. Kimovec. Po zadnjem evangeliju: Mali Šmaren, z. Rihar.

1. Trnovčani imajo danes svojo vsakoletno prireditev Popoldne ob treh bo telovadni nastop Fantovskega odeska in Dekliškega krožka s pestrnim

sporedom. Po nastopu bo prosta zabava, ki jo priredi Prosvetno društvo z godbo in raznimi igrami. Ker je čisti dohodek te prireditve namenjen za novi trnovski prosvetni dom, vabimo prijatelje iz Ljubljane in okolice, da v obilnem številu pohite danes popoldne v Trnovo. Sodeluje godba dravske divizije.

1. Angleško društvo v Ljubljani sporoča svojim članom in onim, ki se zanimajo za učne tečaje angleščine, da bo s 16. septembrom zopet pričelo z rednimi učnimi tečaji angleškega jezika v svojih prostorih Tavčarjeva ulica 12, pritičje desno. Tečaje bodo vodili: lektorica angleškega jezika na Univerzi gospa F. S. Copeland, gospa Olga Grahor, gospa Božena Škerlj in g. Avgust Petrič. Vršili se bodo tečaji za začetnike, nadaljevalni tečaji ter tečaji za literaturo in konverzациjo. Vpisovanje v tečaje se vrši vsak teden od 9 do 14. septembra o.č. 18 do 19 v društveni knjižnici Tavčarjeva ulica 12.

Očesni zdravnik

Dr. R. BASSIN

Ljubljana, Gledališka ulica 4, zopet redno ordinira

Dr. Peršič, kirurg

zopet redno ordinira

Lingarjeva ul. 2 Telefon 44-23

Dr. Hubad

zopet redno ordinira od 8. IX. dalje

1. Izlet »Sentjakobskega prosvetnega društva« v Stično in na Muljavo se vrši ob vsakem vremenu v nedeljo, dne 15. septembra. Izletniki morajo biti zbrani najkasneje do tri četrt na 8 pred dolenjskim kolodvorom, da moremo pravočasno preskrbeti vozne listke. Sv. maša s pridigo bo ob 10 v Stični pri Belih menihih. Prihod v Ljubljano ob 8.30 zvečer. Prijave se sprejemajo najkasneje do večeri 12. t. m. v pekariji g. Petriča, Florjanska ulica št. 29, kjer se dobe tudi vsa pojasnila. Vse člane in članice ter prijatelje našega društva najlepše vabimo, da se tega izleta polnoštevilno udeležijo. Sentjakobčani, zganimo se in pojdemo!

1. Krščanska moška in mladeniška Marijina družba ima danes na praznik Marijinega rojstva zjutraj ob šestih sv. mašo s skupnim obhajilom, zvečer ob šestih pa slovesen shod. Pri tem shodu se oznani čas za drugi poldnevni izlet kongregacije.

1. Koncert malih harmonikarjev Pomladka Jadranske Straže na vrtu restavracije »Zvezda« se bo vršil danes ob pol 4. Nastopi okoli 50 malih harmonikarjev z zelo zanimivim sporedom. Koncert bo brez vstopnine.

1. Danes ob 3 popoldne bo v Trnovem telovadni nastop F. O. in D. K. Sodeluje godba dravske divizije.

1. Najdena je bila denarnica v kateri je ključ za Wertheim ključavnico. Dobi se pri upravniku glavne pošte, Ljubljana 1.

1. Razstava protiletalske zaštite v paviljonu »Je se bliža koncu, zato nanjo tem bolj opozarjamo vse, ki je še niso videli, in jim toplo priporočamo, da si jo zanesljivo ogledajo. Prav tako naj nikakor ne opuste filma o pasivni obrambi pred letalskimi napadi, ki ga vrte vsak večer od 20 dalje pred paviljonom »K«. Tako vstop na razstavo pasivne obrambe v paviljonu »K«, kakor ogled filma o letalskih napadih je brezplačen.

1. Zaradi sraženje prostorov mestnega obrtnega oddelka v Gosposki ulici ta urad v torek in sredo 10. in 11. t. m. ne bo posloval za stranke.

1. Mali gospodarji gredo v nedeljo, dne 8. septembra ob 16 po znižani vstopnini (5 din) na velesojem. Člani društva »Mali gospodar« se zberbo ob tri četrt na 16 pred kopališčem SK Ilirija, kjer dobe vstopnice in odidejo skupno na zastavo. Tečajniki, ki bodo na tečaju za kapunjenje in skopljenje, odidejo s tečaja skupno na velesojem.

1. Tečaj za skopljenje kuncev in kapunjenje petelinčkov, ki ga prireja Zveza društev »Mali gospodar« v Ljubljani, bo v nedeljo, dne 8. septembra ob 14 v gostilni »Novi svet« na Gosposvet-ski cesti. Za člane brezplačno, za nečlane 3 din.

1. Državno učiteljske v Ljubljani. Ravnateljstvo sporoča abiturientom in abiturientkam, ki so se prijavile za sprejem v novi V. letnik in kandidatkinjam, ki so se prijavile za sprejem v tečaj za izobraževanje otroških vrtaric, sledeče: 1. Abiturientje in abiturientkinje z viš. teč. izpitom naj se zgledajo v ponedeljek dne 9. t. m. ob pol 8 pri ravnateljstvu. Po prečitjanju imen gredo vsi v Higien-ski zavod (Solska poliklinika), kjer bo dopol-dne od 8 dalje zdravniški pregled, popoldne od 15 dalje na učiteljsko izpit iz petja (posluh). Druga potrebna navodila bo dal g. ravnatelj ustno v ponedeljek zjutraj. 2. Kandidatkinje za otroške vrtarice naj se zgledajo v dneh 12, 13. in 14. septembra, vsaki dan ob pol 8 pri ravnateljstvu v sledečem redu: dne 12. septembra kandidatkinje črk A do K; dne 13. sept. črk L do S in dne 14. sept. črk Š do Z. Po prečitjanju imen gredo kandidatkinje v zgornjem redu v Higien-ski zavod (Solska poliklinika), kjer bo od 8 dalje zdravniški pregled, popoldne na omenjene tri dni od 14 dalje na učiteljsko izpit iz petja. Po končanih izpitih bo razglašeno, katere kandidatkinje bodo sprejete. Tem bo dal ravnatelj potrebna navodila za plačanje šolnine in drugih šolskih taks. Ravnatelj.

1. Strelsko okrožje v Ljubljani obvešča vse strelske družine, lovce, strelce in prijatelje strelskega športa, da so v soboto 14. in nedeljo 15. septembra t. l. velike strelske tekme za nagrade, na vojaškem strelišču ob Dolenjski cesti v Ljubljani. Tekme se pričnejo v soboto 14. septembra t. l. ob 15 popoldne in trajajo do 19; v nedeljo 15. septembra t. l. pa se pričnejo popoldne ob 8 in trajajo cel dan do 19. Rezultati tekme, odnosno njih razglasitev in

razdelitev nagrad pa bo ob 20. v steklenem salonu restavracije glavni kolodvor v Ljubljani. Da se zamore ustreči vsem željam posameznih tekmovalcev zlasti ekip, katere imajo sestojati iz 3 članov, posameznih strelskih družin, priporočamo, da se udeležijo že v soboto 14. septembra t. l. popoldne, da se omogoči razvrstitev in čim večja možnost tekmovalstva udeležnikom. — Uprava.

1. Razpis gledališkega abonmaja za bodočo sezono. Prijave sprejema uprava vsak dan od 10. do 12 in od 15 do 17 v veži dramskega gledališča. Razpisani so: Premijerski abonma, stalna abonmaja ereda in četrtlet ter reda A in B. Cene kot lani. Predstav dobi abonent 38, 20 dramskih in 18 opernih, odnosno operetnih. Lanskim abonmentom so njihovi sedeži rezervirani do srede 11 t. m. popoldne do 17. Od četrta, 12 t. m. dalje pa so vsi razpoložljivi sedeži na razpolago drugim interesentom. Uprava vabi vse prijatelje gledališča, da stopijo v krog stalnih posebnikov naših predstav.

1. Glasbena akademija v Ljubljani. Sprejemni izpiti na srednji glasbeni šoli iz solopetja, klavirja, violine in čela bodo v ponedeljek 9. septembra popoldne od 9 dalje. Iz teorije in intonacije: za pevce v ponedeljek popoldne od 15 dalje, za pianiste v torek (10. sept.) popoldne od 9 dalje, za vse ostale prijavitelje (čeliste, orglarje, pihalce itd.) pa v torek (10. sept.) popoldne od 15 dalje.

1. Tramvaj ga je podr. Dne 6. septembra je bilo izredno živahno v Ljubljani in se je tudi na ulicah poznalo, da je v Ljubljani vse polno ljudi, ki so prišli z dežele. Gostje z dežele se niso vajeni na žebelji zaznamovane steze na križiščih cest in so zato hodili čez ulice, kjer se jim je zdelo potrebno. Kljub temu je nesreča doletela ljubljana, 70letnega služilca Svetlana Lovra, ki je ob tri četrt na 5 v Prešernovi ulici pri pošti šel čez cesto. Kljub temu, da je tramvaj štev. 45, ki je vozil proti Svetlinu, ves čas zvonil, Svetlin opozoril ni ališal. Zato je tramvaj udaril v Svetlina, da je z vsilo odletel na tla. Svetlin je pri tem dobil hude notranje poškodbe in je krvavel iz ušesa. Nezvestnega so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

1. Zalosten rekord naše bolnišnice. Včeraj pred 12 so na sprejemnem uradu v ljubljanski splošni bolnišnici sprejeli na zdravljenje 19letno Povše Franciško iz Poljan v občini Skočijan pri Mokronogu na Dolenjskem. Ko so jo vpisali v sprejemno knjigo, je dobila namreč številko 25.000, kar pomeni, da je bolnišnica v letošnjem letu že toliko bolnikov sprejela. Če vpoštejemo, da sta šle dobri dve tretjini leta v kraju in da bo bolnišnica še štiri mesece morala sprejemati bolnike, lahko izračunamo, koliko bolnikov b omorala bolnišnica sprejeti do konca leta, če bo naval ostal takšen, kakor je sedaj. Po tem računu bi ob koncu leta morala bolnišnica sprejeti okrog 37.000 bolnikov, kar bi bil sedveda zopet nov rekord.

1. Enoletni trgovski tečaj mestne občine ljubljanske. Vpisovanje v ponedeljek, 9. septembra od 9—11. ure na liceju, Bleiweisova c. 23.

1. Solopetjski studio Pavle Lovsetove, Murnikova ulica 20. Vezbanje v belcantu, studij koncertnega, oratorijskega in opernega sloga. Skupinski tečaji za začetnike s 1 oktobrom. Prijave od 15. do 17. ure.

1. Reven študent je izgubil 6 t. m. aktovko na Celovski cesti. Poštenega najditelja prosimo, da nam jo vrne proti primerni nagradi. Naslov: Verovškova ulica št. 19.

1. V kinu Slogi prikazujejo te dni film »Zapeljivi pevec«. Je to zgodba o mladem pevcu, ki se zaljubi v vsako ljubko dekle, ki jo sreča. Ko se njegova žena temu upre in se hoče ločiti od njega, spozna mož, kako jo ljubi in koliko mu ona pomeni. Povrne se k njej, da ob njej zaživi pravo življenje. Za vedno? — V filmu sodeluje orkester in zbor slavnega gledališča »Reale dell'Opera« iz Rima. Posnetki so napravljeni v okolici Lago Maggiore in Rima. Pri filmu, »Zapeljivi pevec« pa bodo prišli na račun posebno oni obiskovalci, ki si žele sme-ha, vedrine in dobre volje. V filmu sodelujejo: Paul Kemp, Thee Lingem, Richard Romanovsky in Gusti Volf. Kdor hoče sme-ha, naj pride v kino Sloga ogledat si film »Zapeljivi pevec«.

Zlati jubilej dela

bi se dobilo potrebno blago za obleke, ker služkinje že niso imele kaj obleči v vladni palači na Bleiweisovi cesti so zagrozili, da jo bodo vrgli ven, ona

Gospodično Marijo Kvasovo gotovo prav dobro poznavajo vse starejše ljubljanske služkinje in so ji tudi globoko hvaležne. Saj se je z vsemi svojimi močmi borila, da bi jim izboljšala njihov položaj. Imela je vedno velik socialen čut za služkinje in globok pogled v nevarnosti, v katerih se služkinje nahajajo. S sedanjim kranskijskim dekanom g. Škerbecem je ustanovila Poselsko zvezo, ki se je kmalu organizirala za služkinje, saj je število njenih članic naraslo na par tisoč. Posebno med svetovno vojno se je gđ. Kvasova odločno borila za razne dajatve služkinjam. Nekdo je vodila deputacijo služkinj k takratnemu deželnemu predsedniku baronu Schwarzu, da bi se dobilo potrebno blago za obleke, ker služkinje že niso imele kaj obleči v vladni palači na Bleiweisovi cesti so zagrozili, da jo bodo vrgli ven, ona

pa je odločno zavrnila: »Z menoj boste vrgli ven nad dva tisoč služkinj! Te besede so zalegle, deputacija je bila sprejeta pri dež. predsedniku in služkinje so dobile najpotrebnejše blago za obleko. Dolgo časa se je gđ. Kvasova borila za poselski red in ga tudi izvajala takoj po svetovni vojni, ko je bil poverjenik za socialno politiko g. dr. Gosar. Borila se je tudi za starostno zavarovanje služkinj, in če vtem boju ni dosegla zaželenih uspehov, gotovo ni njena krivda.

Pred petdesetimi leti je gđ. Kvasova zapustila svoj dom in odšla a celim takratnim goldinarjem v žepu v graščino Kolovec, kjer je pri graščaku Starcu nastopila svojo prvo službo. Petdeset let je že preteklo od takrat, petdeset let trdega in napor-nega dela, pa se naša gđ. Marija še vedno čila in zdrava vrta po kuhinji, po sobah in kjerkoli je treba. Samo štiri službe je imela v teh petdesetih letih. Sedaj že dolgo vrsto let gospodinja stolnemu kanoniku g. dr. Zupanu v Ljubljani. Izborna gospodinja, sijajna kuharica, vestna, pridna kakor mravlja celo polstoletje zvesta in udana svojim gos-odinarjem, to so odlike, ki ditičjo našo slavljeno. Veliko jih je, ki se spominjajo tistih časov v Rokodelskem domu, ko je ona vodila gostilno a kuhinjo na podlagi privatne kuhinje. S svojo odločnostjo, pridnostjo, strokovno epokobnostjo in enretnostjo je dvignila ugled gostilne in kuhinje v Rokodelskem domu. Vse življenje se je učila in izpopolnjevala v svoji stroki in dela to še danes. Silno je ljubila svojo pokojno mater in zanjo vedno zelo skrbela, posebno v vojnih letih.

Gđ. Marija, ki obhaja danes tudi svoj god in rojstni dan (roj. 8. sept. 1878 v Mekinjah), k izrednemu jubileju iskreno čestitamo a želijo, da bi jo Bog ohranil še dolgo vrsto let v sreči, zdravju in zadovoljnosti ter da bi ji naklonil brezštetno starost do skrajnih mej človeškega življenja.

Litija

Kdo ne pozna »Malarjevega« Franceljna. Kako čilo in mladeniško hodi! — Ali veste, koliko pomladi je že videl? Nič manj in nič kakor 70. Kdo bi mu jih prisodil? Posebno, ko nosi na vsa-jensko procesijo »Ale-lujoc«. Saj si ne moremo misliti procesije brez njega. In ko se »Alelujoc« postara ob-leka, tedaj jo njegova slikarska roka pre-obleče v novo, da se kar svetli. — Rozina Francelj je še fant! Fant od fare, član Marijine družbe, za-veden član Prosvet-nega društva, v vseh organizacijah menda prav od začetka — od ustanovitve. Zvest Mohorjan in »naročnik« številnih verskih, na-božnih in drugih res-nih katoliških listov. (Bogoljuba ima prav od začetka.) Ker je samec — po poklicu je priznan soboslikar — si prepaše kuhinjski predpasnik in njegova mirna roka, vajena sli-karskega čopiča, meša, meša, kuha, peče in če je v »družnici« (vaje) in pomočnike ima sam na hrani in stanovanju) kako slavje, tedaj pečejo pri Francelju tudi potico, pogacho in torto, ki je toliko bolj slikovita, ker je »kuharčina« domišljija polna slikarskih domislekov. — Res je Francelj malo gluha, pa to ga nič ne kazi, ker je že dolgo, na-sprotno, ker vsega ne sliši, je njegov obraz vedno nasmejan in dobre volje. Radodarno je podpiral vse dobro in idealno, bodi to z denarjem ali za-stonskim delom, ako je bilo treba kaj naslikati, napisati in podobno. Bil je nekaj časa tudi gerent litijske občine. Kot dolgoletnemu naročniku »Slo-venca« mu vsi njegovi prijatelji in znanci čestita-mo k njegovi čilosti pri teh letih ter želimo, naj ga Bog ohrani še dolga leta tako svežega in čilega v naši sredi.

Kakor smo se letos spomnili že v našem listu dveh 90 letnikov, ne smemo prezreti lepe starosti in častiljivosti treh osemdesetletnikov. To so: Jug Franc, posestnik z Brega, Lebinger Hinko st. iz Li-tije in Pražnikar Matevž iz Velikega vrha. Skupno z našim slavljenecem pa omenimo še druge 70 let-nike v letošnjem letu iz naše doline, našega Za-savja: Litije. Ti so: Praprotnik Alojzij, posestnik in gostilničar iz Gor. Loga, ugleden in spoštovan mož, vedno na svojem mestu; zidarski mojster Krlhikar Nikolaj iz Gradača, Bregar Neža iz Gradača. Vladika Helena iz Gradača in Doltič Marija iz Gra-dača. Naj jim da ljubi Bog še dolgo uživati vesele dni jeseni svojega življenja v zadovoljnosti in sreči.

Lep življenjski jubilej krščanske matere

V lepem, vabljivem in gostoljubnem Sv. Križu pri Trstu proslavlja te dni go-spa Ivana Švab svoj 80. rojstni dan. Pred letom dni je pokopala svojega življenjskega druga, znanega ribiča, a katerim je preživela dolgo dobo složnega življenja v skrbih in delu, kakor zahteva to trd kraški kamen ki daje zelo malo kruha. Jubilarica je vzorno vzgojila štiri hčere,

katero vse so poročene z narodno zavednimi ljudmi. Sedaj živi na svojem domu, ki ga vodi najmlajša hčerka, in uživa plodove svojega življenja, toda kljub visoki starosti je še vedno telesno krepka in vedrega značaja ter prav pridno pomaga pri gospodinjstvu. Njena najznačilnejša poteza, nekaka skupna lastnost vseh njenih sovaščanov, je njena globoka ljubezen do kraja, katerega ni zapustila celo v času zadnje svetovne vojne, čeprav je bila vsak trenutek zapisana smrti. Ob lepi in večni pesmi Jadranskega morja želimo zavedni ženi še mnogo lepih jenskih dni življenja. J. P.

Danes premiera najnovejšega in najbolj uspelega muzi-kalnega filma slavnega režiserja CARMINE GALLONE-ja

ZAPELJIVI PEVEC

V glavnih vlogah: Johanes Hersters, Marija Tasnady, Paul Kemp, Theo Lin-gen, Gusti Wolf in Richard Romanowsky

KINO SLOGA tel. 27-30

V filmu sodeluje zbor in orkester kraljevega opernega gledališča v Rimu. To je film za sme-ha in zabave željno publiko, v katerem igrajo naj-boljši nemški komiki. Film je poln presrečnih šal, vedrega humorja in globoke srčne vedrine.

Češki film

TORPEDO 48

Skraino napeti bliskovito vršči se prizori! V filmu se podajajo koncertni odlomki iz češke glasbene literature: Sukov ciklus »Pomlad«, Fibichov »Poem« in Dvořakov godalni kvartet »Adagio«.

Senzacionalni boji med špijoni za novo konstruirani torpeda, ki ga čehoslovaško vojno ministr-stvo drži v strogi tajnosti. Vio-linga virtuoziinja — špijonka.

Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri. Blagajna odprta od 1/10. ure in od 14. ure dalje.

Kino Union Telefon 22-21

Najnovejša poročila

Zakaj je romunski kralj odstopil

Bukarešta, 7. sept. m. Romunski radio je danes objavil besedilo pisma s katerim je predsednik romunske vlade general Antonescu zahteval odstop romunskega kralja. Pismo je bilo poslano včeraj zjutraj ter je imelo naslednjo vsebino: »Veličanstvo! Z življenjem in častjo sem se zavezal, braniti državo in prestol. Toda moji poizkusi, da pokličem ljudi, ki bi bili pripravljeni prevzeti odgovornost in se zavzeti za obnovo države, kar bi moralo dovesti do pomirjenja države, so propadli. Vsi zahtevajo, da Vaše Veličanstvo odstopi. Z ozirom na ta položaj in z ozirom na razburjenje, ki vlada in ki ga ne morem potlačiti v rekah krvi in da vso državo vržem v metež državljanske vojne in izpostavljam okupaciji sovražnika, smatram za dolžnost, da Vaše Veličanstvo točno obvestim o razburjenju naroda.

Resno opozarjam Vaše Veličanstvo na veliko odgovornost, ki bo za vedno padla na Vas, če takoj in brez oklevanja ne ugodite tej moji želji, ki je splošna želja vojske in ljudstva vse države.

Nemško poročilo o letalskih napadih na London in okolico

Berlin, 7. sept. AA. DNB: Nemška letala so napadla letališča in letalske tovarne v jugovzhodni Angliji, luko Liverpool in luke okrog angleške prestolnice, kakor tudi tovarno motorjev in strojnih delov v srednji Angliji. Nemška letala so napad izvršila včeraj in ponoči ter so prizadejala občutno škodo industrijskim središčem angleškega letalstva. Pojavljena delavnost angleških letalskih sil v prejšnji noči je bila naperjena izključno na nemško prestolnico. V Berlinu angleški letalci niso zadeli nobenih vojnih ciljev. Morda tega tudi niso poiskali. Kakor navadno, so tudi sedaj metali bombe na notranjost mesta. Gmotna škoda je majhna in ranjenih je bilo samo nekoliko oseb. Ti napadi dokazujejo, da si Angleži ne belijo glav zaradi napadov na civilno prebivalstvo nemške prestolnice. V Berlinu je bil včeraj triurni alarm, dočim je londonsko prebivalstvo doživelo šest alarmov, od katerih je nocojšnji trajal 7 in pol ure. Kar se tiče delavnosti nemške vojsne mornarice v mesecu avgustu in v teku prvega leta vojne, pokaže poročilo vrhovne komande važne številke. Te kažejo, da je nemška vojna mornarica potopila vsak dan okoli 20.000 ton nasprotnega trgov, brodovja. Pri teh niso vračunane angl. izgube zaradi min, niti ladje, ki so jih potopila nemška letala. V teku prvega leta vojne je po poročilu vrhovne komande sovražnik izgubil dobre štiri in pol milijona ton, kar pomeni, da je sovražnik v enem trimesečju izgubil povprečno pol milijona ton ladij. Treba je pomisliti, da je vojna proti angleški trgovni mornarici začela šele pred nekaj meseci. Končno se je, kot je poznano, to, da nemško letalstvo neprestano napada angleške trgovske ladje in da ima pri tem velike uspehe. O teh uspehih v poročilu vrhovne nemške komande se ne govori.

Berlin, 7. sept. AA. DNB: Nemško letalstvo je danes popoldne prvič izvršilo na London in njegovo luko napade, katerih so se udeležili številni letalski oddelki. To bombardiranje je bilo izvršeno kot povračilo za nočne napade angleškega letalstva, ki jih je izvršilo v zadnjem času na nevojne cilje v Nemčiji.

Berlin, 7. sept. AA. DNB: Močni nemški letalski oddelki so v tem trenutku (20. ura po berlinskem času) nad Londonom, ki napadajo vojne cilje v mestu in luki v velikem obsegu. Eskadrile nemških lovskih letal in bombnikov so razbile obrambno črto angleških lovskih letal. Nemški bombniki napadajo v neenakih valovih in letijo v raznih višinah koncentrično proti svojim ciljem. Bombe padajo povsod in se vzdiguje plamen. Oblaki dima se vijajo preko streh največjega mesta na svetu. Eksplozije so tako močne, da jih občutijo tudi nemški

Zahteva generala Antonesca je bila ultimativnega značaja, kajti kralj je moral v dveh urah odgovoriti nanjo. Odgovor pa je prišel še prej, namreč že v 10 minutah.

Bukarešta, 7. sept. m. Vodja liberalne opozicije Bratianu in vodja ljudske kmečke stranke iz Transilvanije Maniu sta sporočila romunski vladi, da jo bosta podpirala, če bo sestavljena na svobodoljubni podlagi in če bo država dobila novo ustavo v soglasju s splošnimi potrebami Romunije.

Bivši kralj Karol odpotuje v Južno Ameriko na farmo

Bukarešta, 7. sept. m. Kralj Karol se je sklenil dokončno naseliti v Južni Ameriki, kjer ima veliko farmo. Ze pred nekaj dnevi se je kralj pogajal s švicarsko zvezno vlado, da bi mu dala švicarski vizum. Iz Curiha uradno poročajo sedaj, da je švicarska zvezna vlada izdala bivšemu romunskemu kralju začasno dovoljenje za bivanje v Švici.

letalci. Vsi napori angleške protiletalske artilerije so ostali brez uspeha. Val za valom nemških letal drvi čez mesto, dočim druge nemške eskadrile letijo proti francoski obali potem, ko so odvrle bombe. Srce britanskega svetovnega cesarstva je izpostavljeno napadu.

Belgrajske novice

Belgrad, 7. sept. m. V Belgradu tekem današnjega dne ni bilo važnejših političnih dogodkov. V teku dneva so imeli več konferenc samo člani SDS. Popoldne so se v hotelu »Majestic«, v katerem stanjuje predsednik te politične stranke ministar za socialno politiko in ljudsko zdravje dr. Budisavljevič, sestali člani izvršilnega odbora SDS. Na sestanku tega odbora so prišli vsi ugledni funkcionarji SDS iz Belgrada, pa tudi iz notranjosti države. Na seji izvršilnega odbora, ki ob času, ko to poročamo, še traja in se bo nadaljevala tudi jutri, člani tega odbora razpravljajo o notranjem in zunanjem političnem položaju ter o raznih internih vprašanjih.

Belgrad, 7. sept. m. Belgrajsko narodno gledališče je v večeršnjem dnu pričelo z redno sezono. Na čast kraljevega rojstnega dne so uprizorili Gotovčevu opero »Ero z onega sveta«, v dramskem gledališču pa Dimitrijevičevega »Kani-jošo Macedonoviča«. Obe predstavi sta bili brezplačni in namenjeni ljudstvu.

Belgrajski velesejem

Belgrad, 7. septembra. AA. Minister za trgovino in industrijo dr. Ivan Andrej je imel pri otvoritvi belgrajskega velesejma govor, v katerem je med drugim rekel: Izraziti moramo priznanje tistim gospodarskim ustanovam, ki so velesejem organizirale. Kakor na prejšnjih velesejmih je treba tudi tokrat poudariti udeležbo gospodarstvenikov iz tujine, zlasti pa iz Nemčije, Italije, Turčije, Mažarske, Romunije, Grčije, Cekomoravskega protektorata, Slovaške in Albanije. V tem vidimo znak prijateljskega sodelovanja za ojačitev naših gospodarskih odnosov za čim boljše izmenjavo blaga, ki lahko koristi za interesiranim gospodarstvom.

Drobne novice

Madrid, 7. sept. AA. DNB: Angleško ladje, ki je bilo zasidrano v Gibraltarju, je odplovalo danes iz luke proti Sredozemskemu morju. Istočasno je krenil konvoj 6 trgovskih ladij, ki so jih spremljale vojne ladje in letala proti Atlantiku.

Helsinki, 7. sept. AA. Predsednik finske republike Kalio je umrl po daljši in težki bolezni.

Ženeva, 7. sept. AA. DNB: Po vesteh iz Vichyja sta prijeta bivši francoski minister Daladier in Reynaud. Zapri so jih na neki dvorec v bližini Rioma. Po še nepotrjenih vesteh je general Gamelin obsojen na hišni zapor.

Krasne pevske vločke je skomponiral salezijanec dr. Gerzinič.

m Enoten kruh v Mariboru. Združene pekovskih mojstrov v Mariboru naznanja, da je od ponedeljka naprej prepovedana izdelava belega kruha. Prodajati se sme le en dan star enoten kruh. Drobno pecivo se bo še nadalje izdelovalo iz bele moke, stalo bo pa 1 din komad. Enotni kruh se bo prodajal v komadih (hlebkih ali struclah) v teži po 54,5 dkg po 3 din in v teži 109 dkg po 6 din. Razlika v teži sme biti pri svežem kruhu največ 3% pri starem 5%. Od ponedeljka dalje je v vseh pekovskih obratih prepovedano nočno delo.

Pozor! Specialno temno laško pivo. Pozor! Po isti ceni kakor svetlo. — Glavno zastopstvo Gostilničarske pivovarne d. d., Laško, hotel »Orel«, Maribor.

m Vse za šolo v Cirilovih
m Umrli sta v splošni bolnišnici 50 letni žagar Jurij Kvas in 55 letni Martin Letina. Naj v miru počivata, sorodnikom naše sožalje!
X Enoletni trgovski tečaj »Hermes«, Maribor, Zrinjskega trg 1 sprejema ustne in pismene prijave dnevno. Prospekti zastoj! Soliden strokovni pouk! Pravica javnosti!

Službo organista in cerkvenika razpisuje župni urad v Predvoru. Prošnje s pričevali do 20. t. m.

Ježica

Ko te sleherno nedeljo in praznik privabi glas zvana k službi božji v našo povečano župno cerkev, tvoje oko in uho takoj opazita, da je sedanja ureitev hiše božje le začasna, da bo treba še mnogo dobrih sre, ki bodo s svojo dobrotljivostjo pripomogla do končnega cilja. Zato opusti in ne zameri, ako si v tem smislu vljudno vabilen na koncert »Slovenske narodne pesmit«, katerega priredi domači cerkveni pevski zbor v nedeljo, dne 15. t. m., ob 8. zvečer v Cerkevemu domu na Ježici. Podpri vzvišeni namen, da bo hram božji čim prej dostojno urejen, saj ti stanovanje njega ne ostane ničesar dolžan.

Otroški kotiček

Mihčeve čudovite dogodivščine

(29) Tako je napravil odprtino, dovolj veliko, da se je lahko splazil skozi njo. Ko se je priplazil na drugo stran, se je zopet znašel v neprijetnem položaju, ker ni vedel, kam naj se obrne: na obe strani je namreč držal dolg hodnik. Mihče jo je kar na slepo srečo mahnil na levo.

(30) Hodnik pa je bil neverjetno dolg. Kar ni in ni ga hotelo biti konec. Pa še to: cel roj netopirjev se je nenadoma pojavil od kdo ve kod in začel obletavati Mihca kot nadležne mušice, tako da je temen hodnik delal še pošastnejši vtis na našega ubogega ubeznika.

Kostanjevica

Strelsko tekmo priredi Strelska družina v Kostanjevici na Krki v nedeljo, dne 8. septembra t. l. Začetek tekme ob 10, zaključek ob 16. Kdor bi se rad udeležil tekme, naj se zgleda navedeni dan vodstvu na društvenem strelišču. Najboljši strelci bodo deležni lepih nagrad. Po tekmi bo prijateljski sestanek vseh tekmovalcev. Pokroviteljstvo tekme je prevzel g. okr. načelnik dr. Tomšič Josip.

Št. III v Slov. goricah

Danes popoldne ob pol 3 bo naša dvorana v Slovenskem domu zopet pozorišče veselja in navdušenja. Fantovski odsek in Dekliški krožek priredita namreč v proslavo kraljevega rojstnega dne slavnostno akademijo. Kakor vedno, tako bomo tudi danes pokazali hvaloženju občinstvu, ki stalno do zadnjega kotička napolni dvorano, pester spored skupinskih in simboličnih vaj in pevskih točk. Kljub temu, da je na deželi sedaj največ dela pri sprav-

ljanju pridelkov in kljub temu, da je vse naše članstvo kmečkega in delavskega stanu, se nismo zbal truditi in žrtve, ampak se na proslavo tega dne veselo pripravljali. Pod častjo bi nam namreč bilo, da v teh rešnih in težkih dneh in na tako odgovornem in izpostavljenem koščku naše lepe domovine ne bi samostojno, javno in z lastnimi močmi izrazili nesomajne zvestobe in ljubezni kralju in domovini. Zato danes vsi zavedli šentiljčani v Slovenski dom, da javno izpričamo, da bomo mlademu kralju zvesti borci, Bogu otroci, domovini sinovi in nikomur hlapci.

Jesenice

Vse šolske potrebščine v trgovini Krekovega doma.

Zdravnik dr. Marčič Viktor

od ponedeljka 9. septembra naprej zopet redno ordinira

ŠPORT

Po veliki zmagi slovenskih kolesarjev

Težka in naporna devetdnevna dirka okrog Srbije, ki je bila v dneh od 29. avgusta do 6. septembra, je prinesla slovenskemu kolesarskemu športu velike uspehe. Naši fantje so zasedli nad vse častno prvo in drugo mesto, dalje peto, deseto, enajsto in petnajsto. Le izredno veliki smoli se imajo drugi zahvaliti, da naši niso zasedli še tretje in četrto mesto. No, pa končno zato ni uspeh slovenskih kolesarjev prav nič manjši, če so prepuščili ti dve mesti drugim, saj imamo vendar dve najčastnejši mesti, to je prvo in drugo, česar se veselimo vsi Slovenci in ne samo slovenski športniki.

Naš kolesarski šport je zopet proslavil slovensko ime v naši prestolnici, v Belgradu, s svojimi velikimi uspehi, katerih se niti največji optimisti niso nadejali. Najmanj so pa seveda mislili srbski in hrvaški kolesarji, da jim bodo Slovenci tako zagodili. Delovanje slovenskega športa je tiho, toda zato tem bolj izdatno. Rezultati se pokažejo šele po večih letih, ker se gradijo športni uspehi na široki in trdni podlagi. In prav tako je tudi v kolesarskem športu, četudi so naši kolesarji že večkrat z uspehom nastopali v tu- in inozemstvu.

Naš kolesarski šport je bil že pred svetovno vojno na visoki stopnji. Po vojni se je še bolj razvil, toda napredoval ni do one stopnje, katero bi Slovenci po svojih sposobnostih lahko dosegli. Kajti razna trenja in nasprotja, katerih so pa Slovenci najmanj krivi, tudi našemu kolesarskemu športu niso dopustila onega razmaha, katerega bi sicer dosegli, če bi Slovenci sami gospodarili v športu. Tudi onih ugodnosti, katere vidimo pri naših sosednjih športniki ali še nižje doli, ni in zato se moramo, o časi prebujati naprej, dokler se enemu ali drugemu ne posreči kak večji podvig. Vse, kar imamo Slovenci je idealizem, ki pa je tudi glavni činitelj naših uspehov, katere dosegajo naši športniki doma in drugod. In prav tako je tudi v kolesarskem športu.

Za izredno velikim uspehom v plavalnem športu, kjer si je Ilirija osvojila državno prvenstvo, so nam sedaj še kolesarji postregli z drugim nič manjšim uspehom pri devetdnevni dirki okrog Srbije, pri čemur so dokazali, da tudi v tem športu vodimo Slovenci pred vsemi športniki v Jugoslaviji. Če upoštevamo, da smo Slovenci tudi v smučanju, telovadbi in lahki atletiki pred ostalimi v državi, potem smo lahko ponosni na svoje športnike, kajti v glavnih športnih panogah smo Slovenci v ospredju. Če morda zagrebški športnikom to še ne zadostuje, potem jim do prihodnje zmage, ko bomo dokazali svojo premoč še s kakimi večjimi uspehi, ne moremo pomagati.

Mars : Železničar

Mars : Železničar. Kot druga ligaska tekma v Ljubljani, bo danes zelo zanimivo srečanje dveh klubov, ki sta do sedaj še ostala brez dragocenih točk. Moštvu nastopita danes na igrišču Ljubljane ob 16. uri. Za to tekmo vlada zelo veliko zanimanje. Vetočina: Tribuna 12 din, stojnice 8 din in mladinske 3 din. Ker bo tekma ogorčena prvenstvena borba, priporočamo ogled iste vsem, ki žele videti po dolgem času lepo igro.

V predtekmi in sicer ob 15. uri nastopijo junorji Marca in Slavije.

Otvoritev igrišča v Mostah

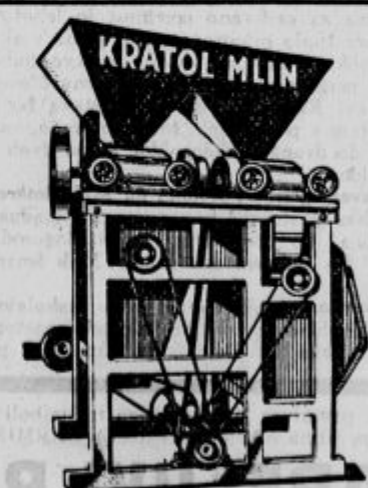
Najmlajšemu ljubljanskemu prvorazrednemu klubu je končno uspelo dobiti svoje igrišče, kjer se bo odigrala prva tekma. Za nasprotnika si je izbral svojega lokalnega protivnika S. K. Mladiko po temle eporedu. Ob 9.15 Mladika : Moste jun., ob 10.30 Mladika : Moste.

ZFO

Tekme za telovadni in športni znak

V soboto, 21. in v nedeljo, 22. septembra t. l. se vrše na ljubljanskem stadionu tekme za telovadni in športni znak Zveze fantovskih odsekov. Odalejnejši tekmovalci, ki si hočejo priboriti to odlikovanje, lahko pridejo na tekme šele v nedeljo, 22. t. m., dočim morajo priti oni iz bližnjih krajev brez-pogojno v soboto, 21. t. m.

Obenem opozarjamo vse kandidate, da pošljejo tozadevno prijavo Zvezi fantovskih odsekov (obenem s knjižico telovadni in športni znak) najkasneje do 15. septembra. V knjižici naj vsak kandidat navede, v katerih panogah hoče tekmovali, obenem pa naj tudi navede, katere panoge letošnjih tekem naj se upoštevajo, da mu ne bo treba dvakrat v isti stvari tekmovali, če je že dosegel prvo predpisano minimalno mero. Opozarjamo vse kandidate, da se upoštevajo pri tekmovalstvu za znak letošnje smučarske tekme, dalje telovadne tekme, tekme v lahki in težki atletiki ter tekme v odbojki. Ker je verjetno, da bo 21. septembra voda premrzla za plavanje, naj kandidati prinese seboj potrdilo odseka, da zna plavati. Bog živi!

Naznanilo!

Ker razni prekupčevalci prodajajo moje Patent valjane mline zelo po visokih cenah, prisiljen sem dati na znanje cenj. kupcem valjanih mlinov, da dobijo pri meni iste mline 30%, ceneje. Mline izdelujem v 3 velikostih kapacitete od 50—150 kg moke. Patent prijavljen pri Upravi za Zaščito industrijske Svojine v Beogradu.

J. Kramer, stroj. delavnica, Ljubljana
Šelenburgova 4 - Telefon 43-31

Maribor

m Veletrgovec g. Miloš Oset — petdesetletnik. Jutri bo v krogu svojih sorodnikov obhajal svoj 50letni življenjski jubilej ugledni mariborski veletrgovec g. Miloš Oset. Jubilar je doma iz St. Jurija ob juž. žel., kjer se je rodil v narodno zavedni slovenski hiši. Tako trdno narodno zavest je g. Oset nosil s seboj skozi vse življenje, kot mlad fant, kot samostojen trgovec na Muti v Dravski dolini in sedaj kot mariborski veletrgovec. Želim uglednemu jubilarju, da bi mogel v življenju obhajati še mnogo lepih jubilejev!

m Prosvetna društva Pobrežje, Tezno, Radvanje in Sv. Magdalena opozarjajo na svoje prireditve v nedeljo, dne 8. oktobra, v Narodnem gledališču v Mariboru

Zobozdravnik-specialist za ustne in zobne bolezni

dr. Karlin

Maribor, Jurčičeva 4 (telefon 29.59)

zopet redno ordinira

m Pevski zbor Glasbene Matice v Mariboru javlja, da ima ob torkih vaje moškega zbora, ob sredah ženskega zbora, ob petkih mešanega zbora. Vaje pričnejo v torek, 10. sept. ob osmih zvečer v risalnici I. dekl. meščanske šole v Miklošičevi ulici. Sprejemajo se še vedno novi pevci in nove pevke.

m Vse fermentje mu je razrezal. Usnjar Ivan Mušič iz Makol je policijskim oroznikom prijavil, da mu je neznan hudobnež razrezal vse fermentje, konjsko opremo in nekaj kož ter mu s tem prizadejal nad 8000 dinarjev škode. Orozniki sedaj pozvedujejo, kdo bi bil storilec.

Specialist za ženske bolezni in porodništvo

med. univ. dr. Franc Toplak

zopet redno ordinira. Glavni trg 18, od 9—11 in od 15.30—16.30. — Telefon 27-82.

m Ljudski oder uprizori danes popoldne ob petih v dvorani na Aleksandrovi cesti 6, narodno igro v treh dejanjih »Adelajda, Koroska roža«.